

T.C.
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

TÜRKİYE'DE TÜRKÇE ÖĞRENEN SURİYELİ ORTAOKUL
ÖĞRENCİLERİNİN YAZILI ANLATIMDA YAPTIKLARI DİL
YANLIŞLARI

Yüksek Lisans Tezi

Rabia ATAY

Danışman
Doç. Dr. Mesut GÜN

Nevşehir
Temmuz,2019

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim. Aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi belirtirim.

Tezi Hazırlayan

Rabia ATAY

TEZ YAZIM KILAVUZUNA UYGUNLUK

“Türkiye’de Türkçe Öğrenen Suriyeli Ortaokul Öğrencilerinin Yazılı Anlatımda Yaptıkları Dil Yanlışları” adlı Yüksek Lisans tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzu’na uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan

Rabia ATAY

Danışman

Doç. Dr. Mesut GÜN

Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı Başkanı

Doç. Dr. Lokman TANRIKULU

KABUL VE ONAY SAYFASI

Doç. Dr. Mesut GÜN danışmanlığında Rabia ATAY tarafından hazırlanan “Türkiye’de Türkçe Öğrenen Suriyeli Ortaokul Öğrencilerinin Yazılı Anlatımda Yaptıkları Dil Yanlılıkları” adlı bu çalışma, jürimiz tarafından Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yabancılara Türkçe Öğretimi Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

08.07.2019

JÜRİ

Danışman : Doç.Dr.Mesut GÜN

Üye : Doç.Dr. Lokman TANRIKULU

Üye : Dr. Öğr.Üyesi Tuncay TÜRK BEN

İMZA

.....
.....
.....

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulunun 09.08.2019 tarih ve 2019-31-752 sayılı Kararı ile onaylanmıştır.

09.08.2019

Doç.Dr.Vedat AKTEPE
Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Öncelikle üzerimde büyük emeği olan ve sürecin işleyişinde her sorumu dikkatle cevaplayan ve süreci takip eden tez danışmanım değerli hocam Doç. Dr. Mesut Gün'e teşekkürlerimi sunuyorum.

Yüksek lisans eğitime başlamam konusunda beni yüreklendiren ve bana yol gösteren sevgili hocam Doç. Dr. Ömer Tuğrul Kara'ya teşekkürü borç biliyorum.

Yüksek lisans döneminde tanıştığım değerli arkadaşlarım Çiğdem Yalçın, Pınar Nünükoğlu ve Buket Seda Pişkin'e ; öğretmenlik hayatımın başında tanıştığım ve her zaman beni yüreklendiren sevgili mesai arkadaşım Canan Aktaş'a en içten duygularıyla teşekkürlerimi sunuyorum.

Ayrıca beni büyütüp yetiştiren ve her zaman yanımda olan canım annem ve babama; desteğini hiçbir zaman esirgemeyen sevgili abim Hakverdi ATAY'a çok teşekkür ediyorum.

Rabia ATAY

2019

TÜRKİYE'DE TÜRKÇE ÖĞRENEN SURİYELİ ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN YAZILI ANLATIMDA YAPTIKLARI DİL

YANLIŞLARI

Rabia ATAY

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Yabancılara Türkçe Öğretimi Ana Bilim Dalı

Yüksek Lisans

Temmuz 2019

Danışman: Doç. Dr. Mesut GÜN

ÖZET

Bu çalışmada Türkiye’de Türkçe öğrenen Suriyeli ortaokul öğrencilerinin yazılı anlatımda yaptıkları dil yanlışları araştırılmıştır. Türkiye’de Türkçe öğrenen Suriyeli öğrencilerin sayısı oldukça fazladır. Bu öğrenciler için birçok çalışma yapılmış ancak yazılı anlatım konusunda araştırmalar çok azdır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin temel amaçlarından biri öğrencilere dinleme, okuma, yazma ve konuşma gibi temel dil becerilerini kazandırmaktır. Yazma, temel dil becerilerinin son aşamasını oluşturmaktadır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi üzerine yapılan araştırmaların çoğunlukla dil bilgisi konularının öğretimi, ders kitaplarının incelenmesi, örnek etkinliklerin planlanması üzerinde durduğu görülmektedir. Araştırmanın amacı Suriyeli ortaokul öğrencilerinin yazılı anlatımda karşılaştıkları sorunları tespit etmek ve bunlara çözüm önerileri sunmaktır. Çalışma Adana ilinde Borsa İstanbul MTAL Geçici Eğitim Merkezinde bulunan Suriyeli öğrencilere uygulanmıştır. Araştırmada betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada yazılı anlatım başlığı altında öğrencilerin ad durum ekleri, söz dizimi, sözcük, ek ve tamlama yanlışları aktarılmış ve sınıf seviyesi ile cinsiyete göre karşılaştırılmıştır. Öğrencilere dört bölümden oluşan çalışma kağıtları verilmiştir. Bu çalışma kağıtlarının ilk ve son bölümde kendi serbest yazıları, ikinci ve üçüncü bölümde de ad durum ekleri ve söz dizimi hatalarını incelemeye yönelik etkinlikler vardır. Yapılan bu çalışma sonucunda Türkiye’de Türkçe öğrenen Suriyeli öğrencilerin yaptığı hataların nedenlerine dair çıkarımlar yapılmış ve çözüm önerileri sunulmuştur. Yedinci sınıftaki öğrencilerin serbest yazma konusunda üst sınıfa göre başarılı olmaları dil öğretimine erken yaşta başlamanın önemini düşündürmüştür. Suriyeli Ortaokul öğrencilerinin çalışma

kağıtlarında durum eklerini karıştırdıkları, ek yanlışlıklarını da fazlaca yaptıkları görülmüştür. Araştırma sonucunda Türkiye’de Türkçe öğrenen Suriyeli ortaokul öğrencilerin bir anlatma becerisi olan yazmada ad durum ekleri ve söz dizimi bakımından fazla başarı gösteremedikleri ve bu başarılarının cinsiyet açısından farklılık gösterdiği belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Dil, Türkçe, Yazma, Yazılı Anlatım.

**LANGUAGE MİSTAKES IN THE WRITTEN EXPRESSION OF THE
SYRIAN SECONDARY SCHOOL STUDENTS LEARNING TURKISH IN
TURKEY**

Rabia ATAY

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institute of Social Sciences

Teaching Turkish For Foreigners Program

Master Thesis

July 2019

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Mesut GÜN

ABSTRACT

In this study, language mistakes they made in the writing of the Syrian middle school students learning Turkish Turkey were investigated. The number of Syrian students learning Turkish in Turkey is very high. Many studies have been done for these students but there are very few researches on written expression. One of the main objectives of teaching Turkish as a foreign language is to provide students with basic language skills such as listening, reading, writing and speaking. Writing is the final stage of basic language skills. Research on teaching Turkish as a foreign language mostly focuses on teaching grammar subjects, examining textbooks, and planning sample activities. The aim of the study is to identify the problems faced by Syrian secondary school students in written expression and to offer solutions to these problems. The study was applied to Syrian students in Borsa Istanbul MTAL Temporary Education Center in Adana. in the studydescriptive scanning method was used. Under the title of written expression, students' noun state suffixes, syntax, vocabulary, suffixes and complement errors were transferred and compared with class level and gender. Students study consists of four chapters papers were given. This working paper first and the last part of their freelance writing, there are second and third chapter in the name case inserts and events for examining a syntax error. In this study, conclusions about the cause of errors made by the Syrian students learning Turkish in Turkey in the last one made and solutions were presented. The fact that the seventh grade students were successful in free writing compared to the upper class suggested the importance of starting language teaching at an early

age. Syrian middle school students working in the paper that they confuse the situation adds, have been shown to do much additional inaccuracies. Research results in Turkey skills in writing a description of the Syrian state middle school students learning Turkish name suffixes and could not show much success in terms of syntax and it was determined that gender differences in terms of their success.

Key Words: Language, Turkish, Writing , Written Expression.

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1: Öğrencilerin Sınıf ve Cinsiyet Dağılımı	23
Tablo 2: 7.Sınıf Kız Grubu Öğrencilerin Belirtme Durum Ekindeki	27
Tablo 3 : 7.Sınıf Kız Grubunun Yönelme Durum Eki Yanlışları	31
Tablo 4: 7.Sınıf Kız Grubu Bulunma Durum Eki Yanlışları	33
Tablo 5 : 7.Sınıf Kız Grubu Ayrılma (Çıkma) Durum Eki Yanlışları	35
Tablo 6: 7.Sınıf Erkek Grubu Belirtme Durum Eki Yanlışları	38
Tablo 7: 7.Sınıf Erkek Grubu Yönelme Durum Eki Yanlışları	41
Tablo 8 :7. Sınıf Erkek Grubu Bulunma Durum Eki Yanlışları	42
Tablo 9 : 7.Sınıf Erkek Grubu Ayrılma Durum Eki Yanlışları	44
Tablo 10: 8.Sınıf Kız Grubu Belirtme Durum Eki Yanlışları	47
Tablo 11 : 8.Sınıf Yönelme Durum Eki Kız Grubu	49
Tablo 12 : 8.Sınıf Kız Grubu Bulunma Durumu Eki Yanlışları	51
Tablo 13 : 8.Sınıf Ayrılma (Çıkma) Durum Eki Yanlışları	52
Tablo 14 : 8.Sınıf Belirtme Durum Eki Yanlışları Erkek Grubu	55
Tablo 15: 8.Sınıf Erkek Grubu Yönelme Durum Eki Yanlışları	58
Tablo 16 : 8.Sınıf Erkek Grubu Bulunma Durum Eki Yanlışları	59
Tablo 17 : 8.Sınıf Erkek Grubu Ayrılma (Çıkma) Durum Eki Yanlışları	61

KISALTMALAR

akt. : Aktaran

bkz. : Bakınız

CEFR : Avrupa Ortak Başvuru Metni

K : Kişi

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

TDK : Türk Dil Kurumu

TÖMER : Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma Ve Uygulama Merkezi

vb. : Ve benzerleri

vd. : Ve diğerleri

YÖK : Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK	ii
TEZ YAZIM KILAVUZUNA UYGUNLUK	iii
KABUL VE ONAY SAYFASI	iv
TEŞEKKÜR	v
ÖZET	vi
ABSTRACT.....	ix
TABLolar LİSTESİ	x
KISALTMALAR VE SİMGELER	xi
İÇİNDEKİLER	xii

GİRİŞ	1
--------------------	---

BİRİNCİ BÖLÜM

PROBLEM DURUMU

1.1. Problem Durumu	3
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3.Araştırmanın Önemi	5
1.4. Varsayımlar	6
1.5. Sınırlılıklar	7
1.6. Tanımlar	7

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1.Dil ve yabancı dil öğretimi	8
2.2. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi	11
2.3.Yazı ve Yazılı Anlatım	12
2.4.Yazma Eğitiminin Amaçları	13
2.5.Yabancı Dilde Yazma Becerisi	15
2.5.1 Yabancı Dilde Yazma Becerisinin Önemi	15
2.5.2. Yabancı Dilde Yazma Süreci	17
2.5.3. Yabancı Dil Öğretiminde Yazma Yaklaşımları	19
2.4. Avrupa Dilleri Ortak Çerçevesinde (Cefr) Yazma Becerisi	19

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

3.1. Araştırma Modeli	21
3.2. Evren ve Örneklem	21
3.3. Sınırlılıklar	23
3.4. Verilerin Toplanması ve Analizi	23

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

4.1 Durum Eki Yanlışları	23
4.1.1 Sınıf Seviyesi Kız Grubu Durum Eki Yanlışları	23
4.1.1.1 Belirtme Durum Eki Yanlışları	23
4.1.1.2 Yönelme Durum Eki Yanlışları	26
4.1.1.3 Bulunma Durum Eki Yanlışları	30
4.1.1.4 Ayrılma (Çıkma) Durum Eki Yanlışları	32
4.1.2 7. Sınıf Seviyesi Erkek Grubu Durum Eki Yanlışları	35
4.1.2.1 Belirtme Durum Eki Yanlışları	35
4.1.2.2 Yönelme Durum Eki Yanlışları	37
4.1.2.3 Bulunma Durum Eki Yanlışları	40
4.1.2.4 Ayrılma (Çıkma) Durum Eki Yanlışları	42
4.1.3 8. Sınıf Seviyesi Kız Grubu Durum Eki Yanlışları	44
4.1.3.1 Belirtme Durum Eki Yanlışları	44
4.1.3.2 Yönelme Durum Eki Yanlışları	46
4.1.3.3 Bulunma Durum Eki Yanlışları	49
4.1.3.4 Ayrılma (Çıkma) Durum Eki Yanlışları	50
4.1.4. 8. Sınıf Seviyesi Erkek Grubu Durum Eki Yanlışları	52
4.1.4.1 Belirtme Durum Eki Yanlışları	52
4.1.4.2 Yönelme Durum Eki Yanlışları	54
4.1.4.3 Bulunma Durum Eki Yanlışları	57
4.1.4.4 Ayrılma (Çıkma) Durum Eki Yanlışları	59
4.2 Söz Dizimi	61
4.2.1 7. Sınıf Kız Grubu Söz Dizimi	61

4.2.2 7. Sınıf Erkek Grubu Söz Dizimi	63
4.2.3 8. Sınıf Kız Grubu Söz Dizimi	64
4.2.4 8. Sınıf Erkek Grubu Söz Dizimi	66
4.3 Tamlama ve Ek Yanlışları	67
4.4 Kelime Yanlışları	68
BEŞİNCİ BÖLÜM	
SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER	
5.1 Sonuç ve Tartışma	70
5.2 Öneriler	75
KAYNAKÇA	77
EKLER	82
ÖZ GEÇMİŞ	100

GİRİŞ

Dünyanın pek çok ülkesinde Türkçe öğrenmek için bir araya gelen kitleler amaçları, kültürleri, ana dilleri vb. özellikleri bakımından farklılıklar göstermektedir. “Bireylere göre değişen özel amaçlar, farklı kültürlere duyulan ilgi, toplum içerisinde sürekli veya geçici olarak yaşamanın doğurduğu bir gereklilik, mesleki yaşam içerisinde ilerleme isteği” (Aydın ve Zengin, 2008: 82) yabancı dil öğrenmedeki etkenler olarak ifade edilebilir. Türkçenin çeşitli nedenlerle talep edilen bir yabancı dil hâline gelmesi Türkçe öğretilecek bölgeler ve Türkçe öğrenecek kitleler ile ilgili akademik araştırmaların yapılmasını zorunlu kılmıştır. Yapılan akademik araştırmalar ise Türkçe öğretiminde kaliteyi arttırmıştır.

Araştırmanın birinci bölümde, araştırmayla ilgili “problem durumu”, “araştırmanın amacı”, “araştırmanın önemi”, “araştırmanın sınırlılıkları”, “varsayımlar” ve “tanımlar” başlıklarına yer verilmiştir.

Çalışmanın ikinci bölümünde, literatür taraması yapılarak çalışmaya ilişkin kuramsal çerçeve oluşturulmuştur. Bu bölümde çalışılan konu ile ilgili kuramsal çerçeve oluşturularak: dil ve yabancı dil öğretimi, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi , yazı ve yazılı anlatım, yazma öğretiminin amaçları, yabancı dilde yazma becerisi, yabancı dil öğretiminde yazma yaklaşımları, Avrupa Dilleri Ortak Çerçevesinde (CEFR) yazma becerisi başlıkları incelenmiştir.

Araştırmanın üçüncü bölümünde Türkiye’de Türkçe öğrenen Suriyeli ortaokul öğrencilerinin yazılı anlatımları daha önce belirlenen alt problemlere göre incelenmiştir. Bu kapsamda çalışma kağıtları incelenmiş ve aşağıda belirtilmiş, değerlendirme sonucunda elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

Araştırmanın son bölümünde, araştırmanın amacı doğrultusunda elde edilen veriler analiz edilerek sonuç ve tartışma kısmı oluşturulmuş ve elde edilen bulgular çerçevesinde araştırmacılara, öğretmenlere ve Türkçe öğrenen Suriyeli öğrencilere yönelik öneriler kısmına yer verilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

PROBLEM DURUMU

1.1.Problem Durumu

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi üzerine yapılan araştırmaların çoğunlukla dil bilgisi konularının öğretimi, ders kitaplarının incelenmesi, örnek etkinliklerin planlanması üzerinde durduğu görölmektedir. Yabancı dil öğretiminde anlatma becerilerinden biri olan yazma, sözlü iletişim aracı olan dili belirli ortak simgeler aracılığı ile görsel alana aktarma eylemidir. Yazının ve yazmanın temel amacı dil ile aktarılan mesajları kalıcı hâle getirmektir. Yazma, temel dil becerilerinin son aşamasını oluşturmaktadır. Bu becerinin gelişmesi ya da geliştirilmesi çeşitli sebepler ile sona bırakılmaktadır. Bunun başlıca nedeni konuşmada yetkinlik ve dinlediğini anlamamanın yabancı dil bilmenin göstergesi olarak anlaşılmasındandır. Ancak bir dili çok iyi konuşmak ya da her dinlediğini anlamak bir dili bilmek için yeterli değildir. Kişinin kendisini yabancı bir dilde yazılı olarak ifade etmesi de gereklidir. İlter'e (1997: 4) göre yazma yapı bilgisi, kelime bilgisi, dinleme, okuma ve konuşma becerileri gibi diğer dil öğelerinin daha fazla önemsenmesi nedeniyle üzerinde durulamayan ve öğrencilerin istenen düzeye ulaşmalarında en çok sorun yaşadıkları dil becerisidir.

Yabancı dilde yazma becerisinin kazandırılmasındaki en temel sorun bireylerin yazmanın iletişim kurma ve anlaşma için diğer beceriler kadar önemli olmadığı yönündeki düşünceleridir. "Pek çok kişi yazma becerisinin daha çok akademik nedenlerle yabancı dil öğrenenler için gerekli olduğunu düşünür" (Harris, 1993: 64). Bu gibi nedenlerle yazılı anlatımdaki birçok hata bireyler için önem arz etmemekte

bu hatalarını düzeltme yoluna gitmemektedir. Öğreticiler tarafından da kalabalık bir grubun yazılı anlatımdaki yanlışlarını tek tek kontrol etmek çok zordur. Oysaki yazılı anlatım daha kalıcı ve hataların açıkça görülebildiği bir beceridir. Yanlışlar belirlendikten sonra hazırlanan kitaplar ve verilen eğitimlerde sık olarak yapılan yanlışlar üzerinde durmak da öğrenmenin kalitesini arttıracaktır.

Bu çalışma öncesinde Türkiye’de Türkçe öğrenen Suriyeli öğrenciler ve yabancı dil olarak Türkçe öğretimi yapan öğretmenlerle görüşülmüştür. Bunun sonucunda yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin en çok yazılı anlatımda sorun yaşadıkları kanısına varılmış; bu konuda akademik bir çalışma yapmanın gerekli olduğu düşünülmüştür. Yapılan çalışmanın sonraki çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.2.Araştırmanın Amacı

Türkiye’de Türkçe öğrenen Suriyeli öğrencilerin sayısı oldukça fazladır. Bu öğrenciler için birçok çalışma yapılmış ancak yazılı anlatım konusunda araştırmalar çok azdır. Araştırmanın amacı Suriyeli ortaokul öğrencilerinin yazılı anlatımda karşılaştıkları sorunları tespit etmek ve bunlara çözüm önerileri sunmaktır.

Yabancıların Türkçe öğrenmede Türkçenin yapısından kaynaklanan sorunları genel olarak şu şekilde sıralanabilir:

- a. Söylemede
- b. Yazmada
- c. Dil bilgisinde
- d. Okumada
- e. Dinlemede yaşanan sorunlar (Hengirmen, 1988:14-27).

Yazılı anlatım yabancı dil öğretiminde iletişim becerilerinden birisi olup dinleme, konuşma ve okuma becerilerinden sonra gelmektedir. Yazmayı öğrenmenin diğer dil becerilerinden daha zor olduğunu söylemek mümkündür. Çünkü yazılar kazanılmış bilgi ve tecrübeden yararlanılarak ortaya çıkmaktadır (Özbay 2003:39-40; Coşkun

2009:49-61). Birey kendini yazılı olarak ifade ederken diğer temel dil becerilerini de etkin bir şekilde kullanır.

Bu çalışmada Türkiye’de öğretim gören Suriyeli öğrencilerin yazılı anlatımda yaptıkları dil yanlışlarını tespit ederek hazırlanacak çalışmalara katkı sağlamak amaçlanmıştır. Bu amaç etrafında aşağıdaki alt amaçlar belirlenmiştir:

- 1) Türkçe öğrenen Suriyeli öğrencilerin yazılı anlatımda ad(isim) durum eklerinde yanlışlar yapmakta mıdır?
- 2) Cinsiyet ile yazılı anlatım hataları arasında farklılık var mı?
- 3) Türkçe öğrenen Suriyeli öğrencilerin yaptıkları söz dizimsel yanlışlar nelerdir?

1.3.Araştırmanın Önemi

Bireylerin bir dile tam anlamıyla hâkim olabilmesi anlama ve anlatmaya dayalı temel dil becerilerini etkin bir şekilde kullanabilmesi ile değerlendirilir (Karatay, 2011: 21). Bu temel dil becerileri: dinleme, konuşma, okuma ve yazmadır. Yazılı anlatım becerisi iletişim araçlarının en etkili olanıdır (Ungan, 2007: 462). Bu becerinin önemi “Söz uçar, yazı kalır.” sözüyle bile anlatılabilir. Kişinin okuma ve konuşmadaki hatalarını fark etmek bunun beraberinde de düzeltmek zordur. Fakat yazılı anlatımdaki hatalar göz önündedir ve yazmayı öğrenmenin diğer dil becerilerinden daha zor olduğunu söylemek mümkündür. Çünkü yazılar kazanılmış bilgi ve tecrübeden yararlanılarak ortaya çıkmaktadır (Coşkun,2009:49-61). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenirken yabancıların en fazla zorlandığı alanlar arasında yazılı anlatım ilk sıralardadır (Açık, 2008; Bölükbaş, 2011; Karababa, 2009).

Demirel’e göre (2002: 100) yazma becerisi dört temel dil becerisi zincirinin son halkası olduğundan yazma becerisini mekanik olarak değil, eleştirel bir düşünme süreci olarak algılamak ve bilmek gerekir. Yazı yazmak, belli bir birikim ve bilgi isteyen zor bir uğraştır (Yalçın, 1998: 149).

Yabancı dil öğretiminde görülen bağdaşıklık nedeniyle bir beceride kazanılan yeterlik diğer becerilerin gelişimini de etkilemektedir. “Kişi önce duyacak, sonra

konusacak daha sonra da okumayı ve yazmayı öğrenecektir” (Ünsal, 2008: 47). Bu nedenle yabancı dilde yazma becerisinin kazanılmasında diğer beceri alanlarında edinilen deneyimler çok önemlidir. Bağcı’ya (2007) göre yazma, “bireyin dil becerileri alanındaki kazanımları bünyesinde barındıran önemli bir beceridir”. Dinleme, konuşma, okuma alanlarındaki öğrenmeler yazma becerisinin kazanılmasını etkilemektedir. “Okunan metin ile ilgili soruları cevaplamak, konuşarak ve dinleyerek bir sorunu çözmek ve bunları yazıya aktarmak yazma becerisi için bir tür başlangıçtır” (Murray, 1985: 9).

Yabancı dil öğrenen bir öğrencinin yazma dersinde kazanması ve geliştirmesi gereken yeterlikler şu şekilde sıralanabilir:

- Okunur bir yazı ile yazmak ve yazıyı görsel açıdan anlaşılır şekilde oluşturmak,
- İmlaya, noktalama işaretlerine ve dil bilgisi kurallarına vakıf olmak,
- Serbest yazı yazma ve okuyucu tarafından anlaşılabilme için net bir dil kullanma yeteneği,
- Var olan sunum şekillerini esas alma ve bunları fonksiyonel olarak kullanma yeteneği,
- Dil kullanmakta esneklik,
- Yazının gerektirdiği manevi çabayı göstermeye hazır olmak,
- Çalışma tekniklerini kullanabilmek ve bu tekniklerle yazma alışkanlığı geliştirmek,
- Kendi metinlerini yazabilmek ve buna hazır olmak (Yıldız, 2010: 209).

Yazmanın farklı öğrenim şekilleri ve ihtiyaçları karşılması açısından ve ayrıca öğrencinin bir dili öğrenirken kat ettiği bazı somut aşamaları takip etmek açısından eğitimdeki rolü ve yeri tartışılmaz (Selvikavak, 2006: 17).

1.4. Varsayımlar

Örnekleme, evreni temsil etmekte ve kapsamaktadır. Seçilen nitel araştırma yönteminin yaratıcı yazmanın etkinliklerinin yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yazma becerilerine etkisini ölçebilecek nitelikte olduğu varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

Araştırma 5-6-7 ve 8. sınıf Suriyeli öğrencilerle sınırlıdır. Ancak Suriyeli 5. ve 6. sınıf öğrencileri kademeli olarak örgün eğitime dâhil edildikleri için 7. ve 8. sınıf öğrencileri ile çalışma yapılmıştır.

Dil yanlışlarının tamamına değinilmemiştir. Ad durum ekleri, söz dizimi, ek yanlışları ve belli başlı kelime yanlışları üzerinde durulmuştur.

1.6. Tanımlar

Dil: İnsanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan, zeban. (TDK,2009:526)

Ana dil: Kendisinden başka diller veya lehçeler türemiş olan dil.(TDK,2011: 119)

Ana dili: Çocuğun ailesinden ve içinde yaşadığı topluluktan edindiği dil.

Yazma: Yazmak duyduklarımızı, düşündüklerimizi, tasarladıklarımızı, görüp yaşadıklarımızı yazı ile anlatmaktır (Sever, 2000: 21).

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde çalışılan konu ile ilgili kuramsal çerçeve oluşturularak: dil ve yabancı dil öğretimi, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ,yazı ve yazılı anlatım, yazma öğretiminin amaçları, yabancı dilde yazma becerisi, yabancı dil öğretiminde yazma yaklaşımları, Avrupa Dilleri Ortak Çerçevesinde (CEFR) yazma becerisi başlıkları incelenmiştir.

2.1.Dil ve Yabancı Dil Öğretimi

Dil, insanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan, zeban (Türk Dil Kurumu “TDK”, 2009, s. 526) şeklinde tanımlanır. Bu tanımın dışındaki bazı dil tanımları şunlardır:

Dil bir kavram ya da içerikle (gösterilen), bir sessel imgeden oluşan (gösteren) gösterge dediğimiz saymaca ve uzlaşım sal nesnelere kullanıldığı bir dizgedir” (Günay, 2004: 14). Dil, bir bilginin dışı vurumu, insanların bilinçaltında sahip oldukları bilginin yansımasıdır (Aktaş, 2009, s. 29).

“Dil, bir toplumun vasıtası olduğu gibi aynı zamanda bir kültür taşıyıcısı ve kültür aktarıcısıdır.” (Özbay, 2002:112-120). “Dil, bir topluluk içinde doğal olarak gelişen, zaman içinde değişen, çift eklemli göstergeler dizgesidir” (Huber, 2008: 45). Saussure’e (akt. Toklu, 2003) göre dil, toplumsal bir olgu ve o milletin anlaşma kodudur; sözlüklere benzeyen bu kodun herkeste olduğu ve iletişim esnasında herkesin bu sözlükleri kullanmasıdır.

“Dil, düşünce, duygu ve isteklerin, bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak olan öğeler ve kurallardan yararlanılarak başkalarına aktarılmasını sağlayan, çok yönlü, gelişmiş bir dizgedir” (Aksan, 2007: 55).

Dil insanlığın oluşumundan bu yana bir şekilde (sözlü, sözsüz...) var olan bir kavram olduğu için birçok dilbilimci tarafından farklı şekilde tanımlanmış ve ele alınmıştır. Dil tanımlarından yola çıkarak şı şekilde bir dil tanımı yapılabilir: Dil toplumdaki insanların zaman içinde ortak iletişim kabullerinden oluşan bir uzlaşma sistemi ve kültür taşıyıcısıdır.

Dil kavramından sonra ana dili, yabancı dil kavramları tartışma konusu olmuş ve bu alanlarda da birçok araştırma ve çıkarım yapılmıştır. Öncelikle ana dili ele alalım. Ana dil konusunda farklı tanımlar yapılmıştır:

Ana dili, “Çocuğun ailesinden ve içinde yaşadığı topluluktan edindiği dil anlamına gelmektedir.” (TDK, 2011:119).

“Ana dili, insanın içinde doğup büyüdüğü, aile ya da toplum çevresinde ilk öğrendiği dildir, insanın bilinçaltına girerek bireyin en güçlü bağlarını oluşturur.” (Güzel, 2014:27).

“Başlangıçta aileden ve yakın aile çevresinden, daha sonrada bulunulan çevreden öğrenilen, insanın bilinçaltına inen ve bireylerin toplumla en güçlü bağlarını oluşturan dildir.” (Aksan, 1998:81).

“Çocuğun konuşmaya başladığı sırada annesinden, aile çevresinden öğrendiği ana dili, kuşaktan kuşağa aktarılan, ulusun kültürüyle sıkı sıkıya ilişkili bir bildirişme dizgesi, toplumsal bir kurumdur.” (Aksan, 2007: 51)

“İnsanın içinde doğup büyüdüğü aile ya da toplum çevresinde ilk öğrendiği dildir.” (Vardar, 1980:20).

Hatiboğlu (1972) ve Vardar (1980) ana dilini “Kişinin evinden, çevresinden öğrendiği dil” şeklinde tanımlıyor.

“Ana dili terimi her zaman çocuğun annesinin dili anlamında kullanılmamaktadır. Dilbilim sözlüklerinde genellikle çocuklukta yetişilen çevrenin dili diye tanımlanır. Bir kişinin toplumla bütün ilişkisi, bu çevre diliyle sağlanmaktadır.” (Göğüş, 1978:1).

“Ana dili, insanın içinde doğup büyüdüğü, aile ya da toplum çevresinde ilk öğrendiği dildir, insanın bilinçaltına girerek bireyin en güçlü bağlarını oluşturur.” (Güzel, 2014:27).

Kişinin ana dili dışında öğrendiği diğer diller ise yabancı dil adını almaktadır. TDK yabancı dil tanımı Şu şekildedir: “Ana dilin dışında olan dillerden her biri” ve “ana dilin dışında öğrenilen uzmanlık dili” (TDK, 2005).

“Yabancı dil öğrenimi, anlamlar ve seslerden oluşan yeni bir dilsel dizgenin edinimi; bu dizgeye ilişkin konuşma kuralları ile iletişim işlevlerinin değişik biçimlerinin öğrenilmesi; uygun ve geçerli olarak kullanılması demektir.” (Tura’dan, akt. Güzel ve Barın, 2013:156).

Yabancı dil öğretiminin ilk olarak ne zaman ve nerede başladığı hakkında kesin bir bilgi vermek mümkün değil. Fakat eski çağlarda, yazının bulunmadığı dönemlerde, yabancı dil öğretiminin, o dilin konuşulduğu toplumda yaşanarak ya da o dili konuşan öğreticiler aracılığıyla gerçekleştirildiği öne sürölmektedir (Demircan, 1990, s. 141).

Gün geçtikçe yabancı dil öğrenimi büyük önem kazanmaktadır. İnsanlar, toplumlar ve milletler arasında kişisel, kurumlar arası ve devletler seviyesinde çeşitli ilişkiler bulunmaktadır. Bilim, siyaset, askerlik, eğitim, turizm, kültür, sanat, ticaret ve iletişim alanlarındaki bu ilişkilerin sağlıklı olarak yürütölebilmesi için ana dilden

başka milletler arası ortak olan dillerin öğrenilmesi gerekmektedir. Bir yabancı dil öğrenmek yeni bir insan olmaktır. (Barın ,2004, 20).

Küreselleşen dünya ile birlikte sürekli etkileşim halinde olan ülkeler birbirlerinin dillerini öğrenme ihtiyacı hissetmektedir. Ayrıca merak, kişisel tercih, kendini geliştirme, çağa ayak uydurma ya da zorunlu nedenlerle ikinci bir dil öğrenmek gereksinim haline gelmiştir. Yabancı bir dil öğrendiğimizde aynı zamanda dünyaya farklı bir pencereden bakarız. Yabancı bir dil ya da diller öğrenmek bize dünyayı algılama biçimini ve bu alanda daha iyi iletişim kurabilmemizi sağlıyor.” (Ozil'den, 1991 akt. İşcan vd. 2013:3).

2.2.Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi

Türkçenin tarihsel süreci incelendiğinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine önem verildiği ve bu konuda geçmişten günümüze çeşitli çalışmalar yapıldığı bilinmektedir. Bu konudaki ilk doğrudan amaç belirten eserin de Kaşgarlı Mahmut tarafından 1072 yılında yazılmaya başlanmış “Divânü Lugati”t-Türk” adlı eser olduğu kabul edilmektedir (Barın, 1992: 52; Özkan, 1992: 35; Benhür, 2002: 7).

Türkçenin yabancı dil öğretimi çok eski tarihlere dayansa da bu konu ile ilgili yeterli ve uygulamalı çalışmalar yapılmamıştır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında, çağdaş ve sistemsel ilk uygulama Ankara Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezinin (TÖMER) kurulmasıdır. 1983 yılında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türk Dili Bölümüne bağlı olarak, elçilik mensuplarına Türkçe öğretimi vermeye başlayan kurumun; 7 Mart 1985 tarihli Resmi Gazetede yönetmeliğinin yayınlanmasıyla (Hengirmen, 1993-b: 82) birlikte ayrı bir merkez hâline gelmiştir.

Son yıllarda Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine önem verilmeye başlanmış. Bazı üniversitelerde “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Anabilim Dalları” kurulmuş ve alan akademik bir seviye kazanmıştır. Ayrıca Türkçe eğitim planına “Yabancılarla Türkçe Öğretimi” adlı ders konulmuştur. Sempozyumların sayısı da

gün geçtikçe artmaktadır. Fakat yabancılara Türkçe öğretimi alanını daha çok çalışmaya ihtiyaç duyan bir alandır.

2.3. Yazı ve Yazılı Anlatım

Yazı insanoğlunun en büyük icadıdır. Hiçbir yetenek ya da buluş, yüzyıllardır dünya medeniyetleri tarafından değişik şekillerde kullanılan ve bir iletişim aracı olan yazının keşfinden daha fazla insanoğlunun medeniyetine katkıda bulunmamıştır (Karatay, 2011: 21).

Yazının en temel işlevi dildeki mesajların kodlanması ve bu kodlanan mesajların alıcıya iletilmesidir. Yazma eylemi ise yazı sistemini oluşturan sembollerden çok daha fazlasıdır. Byrne'a (1988) göre "yazma eyleminde semboller sözcükleri, sözcükler de cümleleri biçimlendirmek üzere belirli bir dizgeye göre düzenlenir" (Akt.: Maltepe, 2006: 18).

Yazma ile ilgili birçok tanım yapılmıştır. Bunlardan bazıları şunlardır:

Sözün kalıcılığını sağlaması, kuşaklardan kuşaklara aktarılmasına yardımcı olması; düşüncenin açık ve anlaşılır bir biçimde, dil/anlatım bozukluklarından arındırılarak en az hata olasılığı ile hedef kitleye ulaştırılmasını beraberinde getirmesiyle yazı, hem birey hem de toplum hayatının en vazgeçilmez ifade olanaklarından birisidir (Temizkan ve Yalçınkaya, 2013: 81).

Yazma, "sadece akıldan geçenlerin kâğıda dökülmesi olmayıp; duyulan, düşünülen ve ifade edilmek istenenlerin estetik ve anlaşılır bir üslûpla dile getirilmesini de esas almaktadır. Nitelikli bir yazma becerisi eğitimi için nitelikli bir bilgi birikimi de olmazsa olmazdır" (Ünal ve Tekin, 2013: 1597). Çeşitli düzeylerde analitik ve sentetik düşünmeyi gerektiren karmaşık bir beceridir (Graves ,1984: 63).

Göçer (2010: 178) yazmayı; herhangi bir konuda duygu, hayal ya da özgün fikirleri belli bir düzen ve bütünlük içinde yazıya geçirme işi olarak tanımlamıştır. Yazmak

duyduklarımızı, düşündüklerimizi, tasarladıklarımızı, görüp yaşadıklarımızı yazı ile anlatmaktır (Sever, 2000: 21).

Bu tanımlardan yola çıkarak “Yazma, bir toplumda uzlaşa sağlamış bir iletişim dili olduğu gibi kendini ifade etme biçimidir ve sözden öteye giden kalıcı bir dildir.” diyebiliriz.

2.4. Yazma Eğitiminin Amaçları

Dil becerilerini mantıksal bir şekilde sıralarsak dinleme ile başlar konuşma ile devam ederiz. Daha sonra ise okuma ve yazma gelir. Bu konuda Özdemir (1994), okuma ve yazma arasında da dinleme ve konuşma arasında olduğu gibi işlevsel bir benzerlik var olduğundan bahsetmektedir. Dinleme ve konuşma olağan süreçte kazanılabilirken okuma ve yazma için çaba gerektiren bir süreç söz konusudur. Özellikle bilinçli yazma okumayı da içine alan bir beceridir diyebiliriz.

“Okunan metin ile ilgili soruları cevaplamak, konuşarak ve dinleyerek bir sorunu çözmek ve bunları yazıya aktarmak yazma becerisi için bir tür başlangıçtır” (Murray, 1985: 9).Yazma bireyde birçok alanda gelişim sağlar. Kasapoğlu (2007) yazmanın kişide oluşturacağı kazanımları şu şekilde sıralamıştır:

- Yazma, zihinsel gelişimi destekler.
- Yazma, düşünmeyi, algılamayı ve duyguları geliştirir.
- Yazma, öğrenmeyi destekler ve güçlendirir.
- Yazma, araştırmayı ve okumayı teşvik eder.
- Yazma, bilgiyi seçme ve karar verme kabiliyetini geliştirir.
- Yazma, kişinin kendisini keşfetmesini, tanımasını sağlar.
- Yazma, özgüven duygusunu geliştirir.
- Yazma, empati kurmayı kolaylaştırır.
- Yazma, kişinin düşüncesini açmasına yardımcı olarak onu ezberden kurtarır.
- Yazma, zamana bağlı olmaksızın bilgilerin üst üste konulabilmesi ile üretkenliği sağlar.

Yazma eğitimi rastgele, plansızca yapılan bir süreç olmamalıdır. Yazmanın da kendine özgü ilkeleri vardır. Yazma eğitiminde dikkat edilmesi gereken ilkeleri Coşkun (2009: 51) aşağıdaki gibi belirtmiştir:

- Yazma becerisinin geliştirilmesi birbiriyle sıkı ilişkilere sahip birçok eylemin art arda kullanılmasıyla gerçekleşen bir süreci gerektirir.
- Yazma eğitiminin amacı, metin oluşturma değil metin oluşturma için gerekli becerilere sahip olunmasını sağlamaktır.
- Yazma eğitiminde öğrencinin yazmaya psikolojik ve düşünsel açıdan hazır olmasına yardımcı olunmalıdır.
- Öğretmen yazma sürecinin her aşamasında öğrenciyi takip etmeli, ona yol göstermeli, metin oluşturmada yardımcı olmalıdır.
- Öğrencilerin yazmaya karşı olumsuz bir tutumu veya korkusu varsa ilk olarak olumsuz tutum ve korkunun giderilmesine dönük çalışmalar yapılmalıdır.
- Yazma eğitiminde öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklar göz ardı edilmemelidir.
- Yazma eğitiminde öncelikli olarak içeriğin düzenlenmesine ağırlık verilmelidir.
- Yazma konusuyla ilgili özel bir amaç olmadıkça öğrenciler tek bir konu üzerinde yazmaya zorlanmamalı, öğrencilere farklı konulardan istediklerini seçme imkanı verilmelidir.
- Yazma çalışmaları olabildiğince farklı metin türleri üzerinde yaptırılmalıdır.
- Öğrencilerin yazılı anlatımları değerlendirilirken içeriğin orijinal, farklı olması, öğrencinin kendi düşüncelerini yansıtmayı teşvik edilmelidir.
- Öğrencilerin bilişsel becerilerini geliştirecek çalışmalar yapılmalıdır.
- Değerlendirme not vermek için değil öğrencinin yazma becerisindeki sorunları tespit etmek ve yanlışlarını düzeltmelerine yardımcı olmak için yapılmalıdır.
- Yazma eğitimi sadece okuldaki çalışmalarla sınırlı kalmamalı, öğrencinin okul dışında da yazma zevk ve alışkanlığı kazanması sağlanmalıdır.

2.5. Yabancı Dilde Yazma Becerisi

Yazma, bireyin düşüncelerini ve izlenimlerini anlatma sanatıdır. Bağcı'ya (2007) göre yazma, "bireyin dil becerileri alanındaki kazanımları bünyesinde barındıran önemli bir beceridir". Diğer dil becerilerindeki deneyimler yazma becerisini doğrudan veya dolaylı olarak etkilemektedir. Graves'e (1984: 63) göre yazma, "çeşitli düzeylerde analitik ve sentetik düşünmeyi gerektiren karmaşık bir beceridir." Byrne'a (1988) göre "yazma eyleminde semboller sözcükleri, sözcükler de cümleleri biçimlendirmek üzere belirli bir dizgeye göre düzenlenir" (Akt.: Maltepe, 2006: 18).

Cornaire-Raymond'a (1999: 11-13) göre yazma öğretimi, daha ziyade tümce düzeyinde gerçekleşen aşırı güdümlü ve zorlayıcı dil bilgisi ve yazım kurallarını öğretmekten çıkıp pek çok alıştırma çeşidiyle serbest bir üretime doğru yol almaktadır (Akt.: Ünsal, 2008: 48).

2.5.1 Yabancı Dilde Yazma Becerisinin Önemi

Yabancı dil öğretiminde, yazma becerisinin "ayrı bir alan olarak ele alınması 1980'lere dayanmakla" (Yaylı, 2015: 288) birlikte bu konudaki çalışmalar yetersizdir. Yazma dil öğreniminde temel bir ihtiyaç olarak görülmemektedir. İlt'er'e (1997: 4) göre yazma yapı bilgisi, kelime bilgisi, dinleme, okuma ve konuşma becerileri gibi diğer dil öğelerinin daha fazla önemslenmesi nedeniyle üzerinde durulamayan ve öğrencilerin istenen düzeye ulaşmalarında en çok sorun yaşadıkları dil becerisidir.

Yazma becerisi okunan veya dinlenen hatta konuşulan metinlerin farklı bir süreçten geçerek ortaya bir ürün çıkarılmasıdır. Çok iyi konuşmak ya da okumak yazmada da başarılı olunacağı anlamına gelmez. Yazma ayrı zihinsel süreçler gerektirir. "Okunan metin ile ilgili soruları cevaplamak, konuşarak ve dinleyerek bir sorunu çözmek ve bunları yazıya aktarmak yazma becerisi için bir tür başlangıçtır" (Murray, 1985: 9). Demirel'e (1999: 71) göre yazma becerisini mekanik olarak değil, eleştirel bir düşünme süreci olarak algılamak ve bilmek gerekir".

Çağın getirdikleriyle beraber günümüzde insanlar kendilerini ifade etmek için birçok alanda yazıyı kullanmaktadır. “İnternet ve bilgisayar temelli iletişim teknolojilerinin gelişimi ile birbirinden uzakta olan insanlar arasında eş zamanlı yazılı iletişim uygulamaları yaygınlaşmıştır” (Silva ve Matsuda, 2002: 252).

Yabancı dilde yazma becerisi ise aldıkları formal eğitim ile ana dillerinde yazma becerisi kazanan öğrenciler için yeni bir deneyim değildir (Raimes, 1983). Yazma becerisi bu öğrenciler için daha önce tecrübe ettikleri bir alandır. “Ancak bu durum onların kendi ana dillerinde yazmada yetkin olduklarını ya da zaten yazma için organizasyonel becerilere sahip olduklarını düşündürmemelidir” (Byrne, 1986: 6). Bireyler ana dillerinde de yazma konusunda sorun yaşayabilmektedir. Bu sebeple ikinci bir dil öğretiminde bireylerin daha çok sorun yaşayacağı göz ardı edilmeden yazma öğretimi üzerinde titizlikle durulması gerekir. Yabancılara Türkçe öğretimi alanında yapılan çalışmalar öğrencilerin en çok yazma becerilerinde sorun yaşadıklarını ortaya koymaktadır (Açık, 2008; Kara, 2009; Köse, 2010). Köse (2010)’nin çalışmasında öğrenciler, diğer beceri alanlarından farklı olarak yazma alanında %75 oranında “yapamam” ifadesini seçmişlerdir. Açık (2008)’ın yaptığı araştırmada ise öğrencilerin yazma alanında yaşadıkları sorunun boyutu ortaya konmaya çalışılmıştır. Öğrenciler, ilk sırada % 58.95 ile “bazen”, ikinci sırada % 26 ile “hiç”, üçüncü sırada % 14 ile “sık sık” şeklinde cevap vermişlerdir.

Yabancı dil öğrenen bir öğrencinin yazma dersinde kazanması ve geliştirmesi gereken yeterlikler şu şekilde sıralanabilir:

- Okunur bir yazı ile yazmak ve yazıyı görsel açıdan anlaşılır şekilde oluşturmak,
- İmlaya, noktalama işaretlerine ve dil bilgisi kurallarına vakıf olmak,
- Serbest yazı yazma ve okuyucu tarafından anlaşılabilmek için net bir dil kullanma yeteneği,
- Var olan sunum şekillerini esas alma ve bunları fonksiyonel olarak kullanma yeteneği,
- Dil kullanmakta esneklik,

- Yazının gerektirdiği manevi çabayı göstermeye hazır olmak,
- Çalışma tekniklerini kullanabilmek ve bu tekniklerle yazma alışkanlığı geliştirmek,
- Kendi metinlerini yazabilmek ve buna hazır olmak (Yıldız, 2010: 209).

2.5.2. Yabancı Dilde Yazma Süreci

Yazma dil öğrenmenin son halkasıdır. Ana dili öğrenimde olduğu gibi yabancı dil öğreniminde de durum böyledir. “Kişi önce duyacak, sonra konuşacak daha sonra da okumayı ve yazmayı öğrenecektir” (Ünsal, 2008: 47).

Yazma diğer becerilerden farklı olarak ayrı ve fazladan bir çaba gerektirir. Sadece öğrenenin kendi uğraşları ile yazma becerisini kazanması zordur. Yazmanın hem ana dilinde hem de yabancı dilde son derece zor baş edilen bir alan olması, öğrencinin ve öğreticinin ortak gayretini gerektirir (Kroll, 1990: 140).

Yabancı dil öğreniminde dinleme ve konuşma becerilerindeki kazanımlar geliştikten sonra dil öğrenimi gerçekleşmiştir algısı oluşmaktadır. Yazma becerisi göz ardı edilmektedir. Pek çok kişi yazma becerisinin daha çok akademik nedenlerle yabancı dil öğrenenler için gerekli olduğunu düşünür” (Harris, 1993: 64). Halbuki bireyin kendini ifade etme şekli olan anlatma becerisi sadece konuşmadan oluşmuyor. İşcan vd.’ne göre (2013:4), Yabancı bir dili bilmek, bireyin o dildeki sözcükleri ve dil bilgisi yapılarını bilmesinin yanı sıra, bu sözcük ve yapılardan yararlanarak o dili konuşan kişilerle sözlü ya da yazılı iletişim kurabilmesidir. Yani sözlü iletişim kadar yazılı iletişim de önemlidir.

Yazılı anlatımda sadece yazma becerisi değil diğer dil becerileri (dinleme, konuşma, okuma) da etkin şekilde kullanılmaktadır. Öğrencilerin ana dillerinde, ikinci veya yabancı dillerinde bu dört yapıyı aynı anda doğru olarak oluşturmada zorlandıkları bir gerçektir (Akt.: Selvikavak, 2006: 17). Gebhard yabancı dil öğrenenlerin yazma becerisini kazanmada karşılaştıkları sorunları şu şekilde sıralamaktadır:

- Öğreticinin yazma becerisini geliştirmede yetersiz olması,

- Öğrencilerin yazmaya karşı olumsuz tutuma sahip olması,
- Yazma becerisinin geliştirilmesinde sorumluluğun tamamen öğreticide olduğunun düşünülmesi (2009: 223).

Yazma süreci planlı ve aşamalı olmalıdır. Öğrenen bir öğreticiden yardım olarak süreci belli bir sıra ile takip etmelidir. “Öğrenciler ilk olarak öğretilen dil bilgisi yapılarını ve kelimelerin yazımını pekiştirmeli, sonra yazarken öğrendiklerinin ötesine geçerek farklı ifade şekillerini keşfetmeli ve göz, el, beyin arasında uyum sağlayarak düşüncelerini ortaya koyma çabası göstermelidirler” (Raimes, 1983: 3). Yazma öğretiminin aşamaları; alfabe, kelime, cümle, paragraf ve metin öğretimi şeklinde sıralanabilir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma süreci ise; motivasyon ve ön bilgilendirme, örnek metin inceleme, hazırlık, taslak oluşturma, düzenleyerek yazma, düzeltme ve yayımlama basamaklarından oluşmaktadır (Tiryaki, 2013, s. 38-44). Bu basamakların sonunda dili öğrenen kişi veya kişilerin yazma becerisini kazanmış olmaları beklenmektedir. Çakır’a (2010, s. 167) göre, yazma becerisinin şu hedeflere ulaşılmasına yardımcı olduğu söylenebilir:

- Öğrenme sürecini kontrol etmeye,
- Öğrencilerin seviyelerini belirlemeye,
- Öğretilen yapıların veya kelimelerin pekiştirilmesine,
- Dil yanlışlarının görülmesine,
- Noktalama işaretlerinin öğretilmesine,
- Diğer becerilerin daha iyi öğrenilmesine,
- Öğrencilerin dil yetilerinin gelişmesine,
- Öğrencilerin yaratıcı düşüncelerine,
- Öğrenilen konuların kısa dönem bellekten uzun dönemli belleğe aktarılmasına,
- Öğrencilerin yetilerini (competence) performansa dönüştürmelerine.

Yazma sadece iletişim için kullanılan bir beceri değildir. Aynı zamanda öğrenilen dilin çıktılarıdır diyebiliriz. “Yazma becerisinin tek amacı insanlarla iletişim kurmak değildir; aynı zamanda yazma; dil öğrencilerine sözcükleri, dil bilgisel yapıları,

deyimleri vb. doğru öğrenip öğrenmediklerini kontrol etme fırsatı da vermektedir” (Raimes, 1983: 3)

2.5.3.Yabancı Dil Öğretiminde Yazma Yaklaşımları

Yazma eğitiminin yabancıları Türkçe öğretiminde ayrı bir alan olarak ele alınması 1980'lere dayansa da zaman içinde birçok değişim ve yeniliğe ihtiyaç duymuştur. Yazma öğretiminde etkili oldukları dönemin ihtiyaçlarına, dile ve dil öğretimine bakış açısına bağlı olarak yazmanın farklı bir yönüne odaklanan birbirinden farklı yaklaşımların benimsendiği görülmektedir. Yazma yaklaşımları; Yaylı (2011)'nın, Raimes (1991) tarafından sunulan dört ana yaklaşımı (biçim, yazar, içerik ve okuru ön plana çıkararak) ve Hyland (2003) tarafından sunulan altı yaklaşımı (dil yapıları, metin işlevleri, yaratıcı ifade, yazma süreçleri, içerik, tür ve yazma bağlamı) derleyerek biçimsel yaklaşım, işlevsel yaklaşım, yaratıcı ifade yaklaşımı, süreç odaklı yaklaşım içerik odaklı yaklaşım ve okur odaklı yaklaşım olarak altı başlık altında ele aldığı sınıflandırmasından yararlanılarak açıklanmıştır.

Genel olarak değerlendirildiğinde yabancı dil öğretiminde, geleneksel yaklaşımlardaki dil odaklı yapısal anlayışı, öğrenen odaklı işlevsel dil görüşü izlemiş, daha sonra da dile maruz kalmaya ve dili kullanarak öğrenmeye dayanan öğrenme odaklı etkileşimsel yaklaşım etkili olmuştur (Kumaravadivelu, 1993). Bu değişime bağlı olarak, yabancı dil öğretimi amaçları daha değişik açılardan görülerek “öğretimde yapılardan ziyade anlamı, iletişimi, etkileşimi ve iletişim öğelerini öne çıkaran bir yaklaşım” (Köksal ve Varışoğlu, 2012: 87) olan iletişimsel yaklaşım, dil öğretiminde etkili olmaya başlamıştır.

2.6. Avrupa Dilleri Ortak Çerçevesinde (CEFR) Yazma Becerisi

5 Mayıs 1949 tarihinde 10 Avrupa ülkesinin (Belçika, Danimarka, Fransa, Hollanda, İngiltere, İrlanda, İsveç, İtalya, Lüksemburg ve Norveç) kurucu üye olarak katıldığı, merkezi Fransa'nın Strasbourg kenti olan Avrupa Konseyi resmen kurulmuştur.

Türkiye 1949 yılında kurucu üye olarak Avrupa Konseyi'ne katılmış ve tüm çalışmalara aktif olarak katılmıştır (Demirel, 2014, s. 21).

Konsey'in yayınlamış olduğu "Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni" çok dilliliği teşvik etmenin yanında modern diller alanında çalışan uzmanların karşılaştığı Avrupa'daki farklı eğitim sistemlerinden kaynaklanan iletişim engellerinin üstesinden gelmek amaçlanmıştır (CEFR, 2009: 1).

Başvuru Metni aynı zamanda yabancı dil öğrenenlerin gerçekleştireceği ilerlemenin, öğrenmenin her aşamasında ve yaşan boyu öğrenme temeliyle ölçülebilmesini sağlayan dil yeterlik düzeylerini de tanımlamaktadır (CEFR, 2009: 1).

"Avrupa Konseyi Yabancı Diller Ortak Başvuru Metni (The Common European Framework of Reference for Languages), Avrupa eğitim sistemindeki öğretim programları, ders kitapları, sınavları, öğretim yöntem ve teknikleri ile öğretim stratejilerini kapsayan ve rehber niteliği taşıyan ortak bir çalışmadır." (Köse, 2005, s. 17).

Çerçeve Metin, dil öğretiminde eş güdümü sağlamak yönünden önemlidir. Bu konuyla ilgili olarak Metin'de şu bilgiler yer almaktadır. Başvuru metni, hedef, içerik ve yöntemlerin kesin tanımları için ortak bir temel ortaya koyarak dersler, ders kapsamı ve özelliklerin şeffaflığını sağlayacak, bu sayede modern diller alanında uluslararası düzeyde eşgüdümü artıracaktır. Dil yeterliliğini tanımlamada kullanılacak bu nesnel ölçütler, farklı öğrenim bağlamlarında kazanılan özelliklerin karşılıklı olarak tanınmasını kolaylaştıracak ve bu sayede Avrupa'daki hareketliliğe de yardımcı olacaktır.(MEB, 2009, s.1).

Avrupa Ortak Dil Kriterleri, dil öğrenim seviyelerini açık, anlaşılır, standartlarla belirleyen ve dili öğrenen kişinin hangi seviyede neler yapabileceğini açıklayan, Avrupa Konseyi tarafından belirlenmiş bir programdır. Türkiye'de yabancılara Türkçe öğretimi yaygın ve resmî olarak üniversiteler bünyesinde kurulan TÖMER'ler vasıtası ile yapılmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

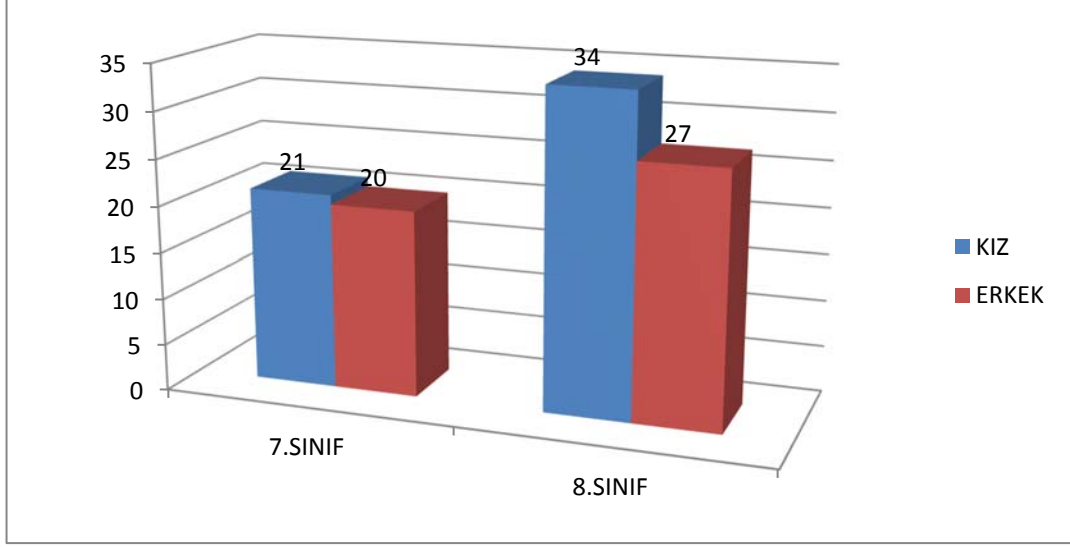
ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Betimsel tarama modelleri, Şu anki ya da geçmişteki bir durumu olduğu gibi betimlemeyi amaçlamaktadır. Bu nedenle araştırmaya konu olan durum, olay, olgu veya nesne bulunduğu şartlar içinde olduğu tanımlanır. Herhangi bir etkileme ve değiştirme gayreti içine girilmez. Buradaki amaç bilinmek isteneni uygun bir şekilde gözlemleyerek ortaya koymaktır (Karasar, 2006:77). Bununla birlikte verilerin değerlendirilmesi bakımından nicel ve nitel özelliklere sahip karma bir yöntem niteliğindedir.

3.2 Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreninin Türkiye’de Türkçe öğrenen Suriyeli öğrenciler oluşturmaktadır. Ancak bu evrenin tamamına ulaşma olanağı olmadığından araştırma için bir çalışma evreni seçilmesi uygun görülmüştür. Çalışma evreni olarak Türkiye’de öğrenim gören 5-6-7 ve 8. sınıf Suriyeli öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini Adana iline Borsa İstanbul MTAL Geçici Eğitim Merkezinde öğrenim gören 102 Suriyeli ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır.

Tablo 1: Öğrencilerin Sınıf ve Cinsiyet Dağılımı

3.3.Sınırlılıklar

Araştırma 5-6-7 ve 8. sınıf Suriyeli öğrencilerle sınırlıdır. Fakat 5. ve 6. Sınıf öğrencileri aşamalı olarak örgün eğitime dahil edildiği için 7. ve 8. Sınıf öğrenciler ile yapılmıştır.

3.4.Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın verileri, Türkçe öğrenen Suriyeli öğrencilerin çalışma kağıtlarından oluşmaktadır. Çalışma kağıdı hazırlanırken uzman görüşü alınmış ve alt amaçlarımıza yönelik sorular yöneltilmiştir. Dört bölümden oluşan çalışma kağıtlarında ilk ve son bölümde kendi serbest yazıları ikinci ve üçüncü bölümde de ad durum ekleri ve söz dizimi hatalarını incelemeye yönelik etkinlikler vardır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde Türkiye’de Türkçe öğrenen Suriyeli ortaokul öğrencilerinin yazılı anlatımları daha önce belirlenen alt problemlere göre incelenmiştir. Bu kapsamda çalışma kağıtları incelenmiş ve aşağıda belirtilmiş, değerlendirme sonucunda elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

4.1 Durum Eki Yanlıları

4.1.1 7. Sınıf Seviyesi Kız Grubu Durum Eki Yanlıları

4.1.1.1 Belirtme Durum Eki Yanlıları

-Ben de pencereden sokağı izliyordum.

K1:Sokakğa izliyordum.

K2: Sokağa izliyordum.

K4: Sokakte iziyordum.

K7: Sokako izliyordum.

K5,19: Sokakdu izliyordum.

K20: Sokakler izliyordum.

K8: Sokak izliyordum.

K15: sokakta izliyordum.

K17: sokakte izliyordum.

- Annem fırında patatesi pişiriyor, babam bahçede çiçekleri suluyordu.

K3,8,17: patatесе pişiriyor.

K15,16,19: patatesi pişiriyor.

K20: patatesim pişiriyor.

K7: çiçeklere suluyordu.

K20: çiçeklerin suluyordu.

-Karşı bakkal çocuklara şeker veriyor, dedem her zamanki köşesinde oturmuş çocukları seyrediyordu.

K1,2,13,16,18: çocuklara seyrediyordu.

K3,4,9,15: dedem her zamanki köşesinde oturmuş çocuklarla seyrediyordu.

K7: çocukları seyrediyordu.

K9,15: çocuklarla seyrediyordu.

-Ayşe teyzenin oğlu Osman ağabey kardeşime bu sevimli kediyi ormandan bulup getirmişti.

K1,13,18: bu sevimli kediyi ormanda bulup getirmişti.

K3: bu sevimli kediyi orman bulup getirmişti.

K5: bu sevimli kedin ormanda bulup getirmiş.

K7: bu sevimli kedim ormanı bulup getirmişti.

K16: bu sevimli kedide ormanda bulup getirmişti.

K17: bu sevimli kedimiz ormanın bulup getirmişti.

K20,21: bu sevimli kediler ormanları bulup getirmişti.

K8: bu sevimli kedin ormanı bulup getirmişti.

K15,19: bu sevimli kedi orman bulup getirmişti.

-Bu kediciğim evimize neşe getirmiş, hepimizin yüzünü güldürmüştü.

K1,2,16: hepimizin yüzünde güldürmüştü.

K5: hepimizin yüzünde güldürmüştü.

K7: hepimizin yüzünü güldürmüştü.

K8: hepimizin yüzümü güldürmüştü.

K20: hepimizin yüzümü güldürmüştü.

K21: hepimizi yüzüne güldürmüştü.

K13,18: hepimizin yüzüğü güldürmüştü.

K15,19: hepimizin yüzü güldürmüştü.

-Güneşin kavurucu sıcakları geçip gitmiş, denizden esen meltem rüzgarı içimizi serinletmeye başlamıştı.

K1,2,9,11: içimizde serinletmeye başlamıştı.

K5: içimizde serinletmede başlamıştı.

K20: içimizin serinletmeli başlamıştı.

K7: içimize serinletmeu başlamıştı.

K8,16: içimize serinletmen başlamıştı.

K10,15: içimiz serinletmesi başlamıştı.

-Okul zili sokakta oynayan çocukları çağırıyordu.

K1,2: Sokakta oynayan çocuklara çağırıyordu.

K3,4: Sokakta oynayan çocuklarla çağırıyordu.

-Ben etrafı seyrederken küçük kardeşim çalan kapıya koşuyordu.

K3: ben etraftan seyrederken

K4,13,18: ben etrafta seyrederken

K5,19: ben etrafında seyrederken

K20,21: ben etraflar seyrederken küçük kardeşim çalan kapılar koşuyordu.

K9: ben etrafta seyrederken

K15: ben etrafına seyrederken

K7: ben etrafına seyrederken

-Çünkü yaşam onu anladığımız ve hayallerimize dokunduğumuz kadar değerliydi.

K3,4: yaşam onun anladığımız.

K5: çünkü yaşam o kadar anladığımız ve hayallerimizde dokunduğumuz kadar değerliydi.

K11,13,16,18:yaşam oda anladığımız ve hayallerimize dokunduğumuz kadar değerliydi.

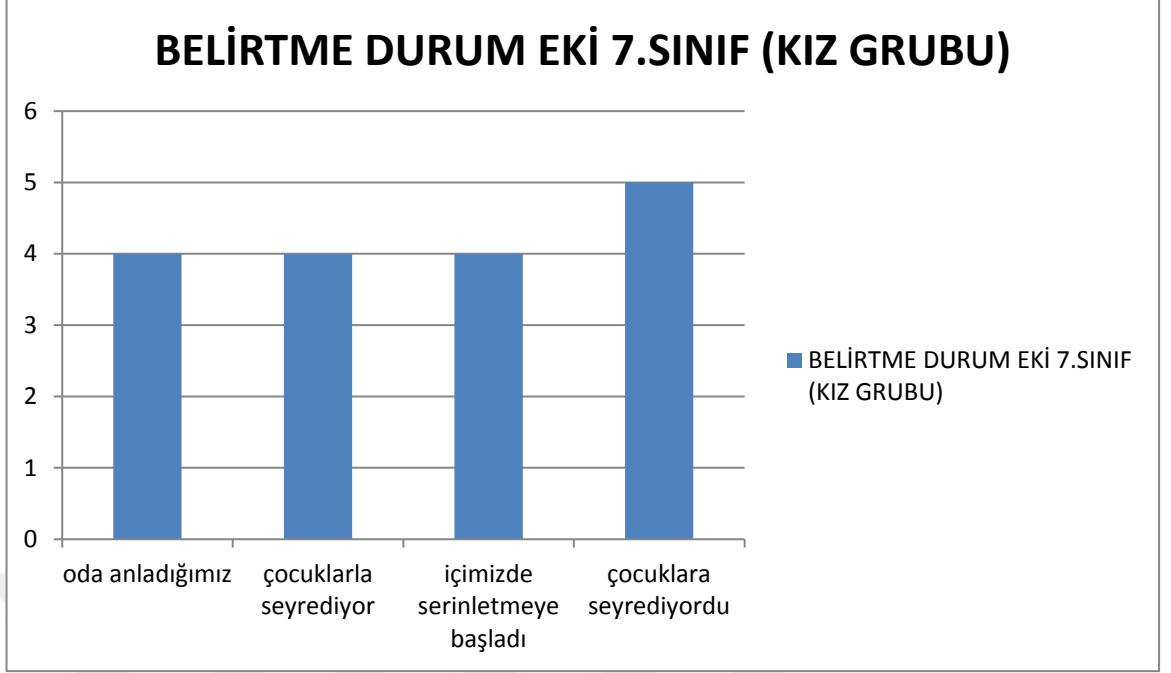
K9,14:yaşam oda anladığımız ve hayallerimizi dokunduğumuz kadar değerliydi.

K17: yaşam o anladığımız ve hayallerimize dokunduğumuz kadar değerlidir.

K19: yaşam o anladığımız ve hayallerimize dokunduğumuz kadar değerlidir.

K20: yaşam on anladığımız ve hayallerimizin dokunduğumuz kadar.

K21: yaşam on anladığımız ve hayallerimizin dokunduğumuz.

Tablo 2: 7.Sınıf Kız Grubu Öğrencilerin Belirtme Durum Eki Yanlıları

Araştırma verilerine göre 7. Sınıf kız öğrencilerin belirtme durum ekinde en çok yanlı "seyret-" eyleminde yaptıı görülmüştür. Türkçede durum eki olarak kullanılmayan "la" eki ve dilimizde yönelme durum eki olarak kullanılan "a" eki belirtme durum eki yerine kullanılmıştır. Türkçede işaret zamiri olarak kullanılan "o" sözcüğüne belirtme durum eki yerine dilimizde bulunma durum eki olarak kullanılan "da" ekinin getirildiği görülmüştür.

4.1.1.2 Yönelme Durum Eki Yanlıları

-Rüzgar yüzümeu vuruyor, denizin hoş sesi uzaklardan geliyordu.

K5,7: Yüzüm vuruyor.

K8,13,18: Yüzümü vuruyor.

K20,21: Yüzümü vuruyor.

-Karşı bakkal, çocuklaraa şeker veriyor, dedem her zamanki köşesinde oturmuş, çocukları seyrediyordu.

K3,4,15,17: Karşı bakkal, çocuklarla şeker veriyor.

K5,8,7,9,11,13,16,18,19,20,21: Çocukları şeker veriyor.

K7: dedem her zamanki köşesini oturmuş.

-Ben etrafı seyrederken küçük kardeşim çalan kapıya koşuyordu.

K1,2,4,13,15,16,18: çalan kapıyı koşuyordu.

K5,19: çalan kapıdı koşuyordu.

K7: çalan kapım koşuyordu.

K8: çalan kapını koşuyordu.

K20,21: çalan kapılar koşuyordu.

-Ayşe teyzenin oğlu Osman ağabey kardeşime bu sevimli kediyi ormandan bulup getirmişti.

K1,2,18: kardeşimi bu sevimli kediye ormanda bulup getirmişti.

K3,4: kardeşimin bu sevimli kediye ormanın bulup getirmişti.

K5: kardeşimde bu sevimli kedin ormanda bulup getirmişti.

K9: kardeşimi kardeşimi bu sevimli kediyle ormandan bulup getirmişti.

K11,12: kardeşimi bu sevimli kediyle ormanı bulup getirmişti.

K14: kardeşimi bu sevimli kediyle ormanın bulup getirmişti.

K17: kardeşimin bu sevimli kedimiz ormanın bulup getirmişti

K19: kardeşimde bu sevimli kediyi orman bulup getirmişti..

-Evimizee minik bir misafir gelmişti.

K1,2,3,13,6,18: evimizi minik bir misafir gelmişti.

K4,5,19: Evinizde minik bir misafir gelmişti.

K8: Evimizin minik bir misafir gelmişti.

K15,17: evimiz_ minik bir misafir gelmişti.

K20: evimizla minik bir misafir gelmişti.

K21: Evimizlar minik bir misafir gelmişti.

K20,21: kardeşimlar bu sevimli kediler ormanlar bulup getirmişti.

-Bu kedicik evimizee neşe getirmiş, hepimizin yüzünü güldürmüştü.

K3,4,13,18,19,20: kedicik evimizi neşe getirmiş.

K5: kedicik evimizde neşe getirmiş.

K15: kedicik evimiz_ neşe getirmiş.

-Bir aydan beri ölen kedisinee ağlayan kardeşimin yüzü nihayet gülmüştü.

K1,2,8,11,12,13,19: kedisini ağlayan kardeşimin

K3,4,9,17,21: kedisinin ağlayan kardeşimin

K5: kedisinde ağlayan kardeşimin

K7: kedisinu ağlayan kardeşimin

K15: kedisin_ ağlayan kardeşimin

K20: kedisinı ağlayan kardeşimin

-Biz de onunla mutlu olmuş ve hemen kediciğe yeni bir yuva yapmak istemiştik.

K1,2: kedicik_ yeni bir yuva yapmak istemiştik.

K4: kedicikği yeni bir yuva yapmak

K5: kedicikde yeni bir yuva yapmak istemiştik.

K13,18: kedicikği yeni bir yuva yapmak istemiştik.

K7,19: kediciko yeni bir yuva yapmak istemiştik.

K8: kediciki yeni bir yuva yapmak istemiştik.

K9,16: kedicikte yeni bir yuva yapmak istemiştik.

K20: kedicikimsi yeni bir yuva yapmak istemişti.

K21: hemen kedicikiniz yeni bir yuva yapmak istemiştik.

-Bakkal amcamız bahçeye tahtadan bir kulübe yapmıştı.

K1,2,3,4: bahçede tahtası bir kulübe yapmıştı.

K5: bahçede tahtada bir kulübe yapmıştı.

K7: bahçee tahtan bir kulübe yapmıştı.

K8: bahçede tahtam bir kulübe yapmıştı.

K13,16,18: bahçede tahtaya bir kulübe yapmıştı.

K15: bahçe_ tahta bir kulübe yapmıştı.

K17: bahçesinde tahtası kulübe yapmıştı.

K10: bahçei tahtao bir kulübe yapmıştı.

K20,21: bahçelar tahtalar bir kulübe yapmıştı.

-Güneşin kavurucu sıcakları geçip gitmiş, denizden esen meltem rüzgarı içimizi serinletmeye başlamıştı.

K3,4,15,17 : içimizi serinletmesi başlamıştı.

K8: denizi esen meltem rüzgarı içimize serinletmen başlamıştı.

K13,18: içimizi serinletmeyi başlamıştı.

K19: içimizi serinletme_ başlamıştı.

K20: serinletmeli başlamıştı.

-Küçük kardeşim bu yıl 1. sınıfaa başlayacaktı.

K3,4,9,13,15,17,18,20,21: kardeşim bu yıl 1.sınıfta başlayacaktı.

K5: kardeşim bu yıl 1.sınıfı başlayacaktı.

K7: kardeşim bu yıl 1.sınıfM başlayacaktı .

-Okula**a** başlamak evimizin en küçüğü için çok önemliydi.

K1,2,3,4,15,16: Okulda başlamak

K7: okulo başlamak

K5: okulada başlamak

K20: okul_ başlamak

K21: okullar başlamak

K9,13,17,18 : okuldan başlamak

-Çünkü Elif'in en büyük hayali başarılı bir veteriner olmak ve tüm sokak hayvanlarına**a** yardım etmekti.

K5: sokak hayvanlarındı yardım etmekti

K7: sokak hayvanlarıno yardım etmekti.

K2,8,9,11,13,18: sokak hayvanlarını yardım etmekti.

K3,4,15,17: sokak hayvanlarının yardım etmekti.

K19: Sokak hayvanlarına yardım etmekti.

K20: Sokak hayvanlarınız yardım etmekti.

K21: sokak hayvanlarınız yardım etmekti.

-Çünkü yaşam onu anladığımız ve hayallerimize**e** dokunduğumuz kadar değerliydi.

K1,2: hayallerimizi dokunduğumuz kadar değerliydi.

K3,4,8,13,15,16,18: hayallerimizi dokunduğumuz kadar değerliydi.

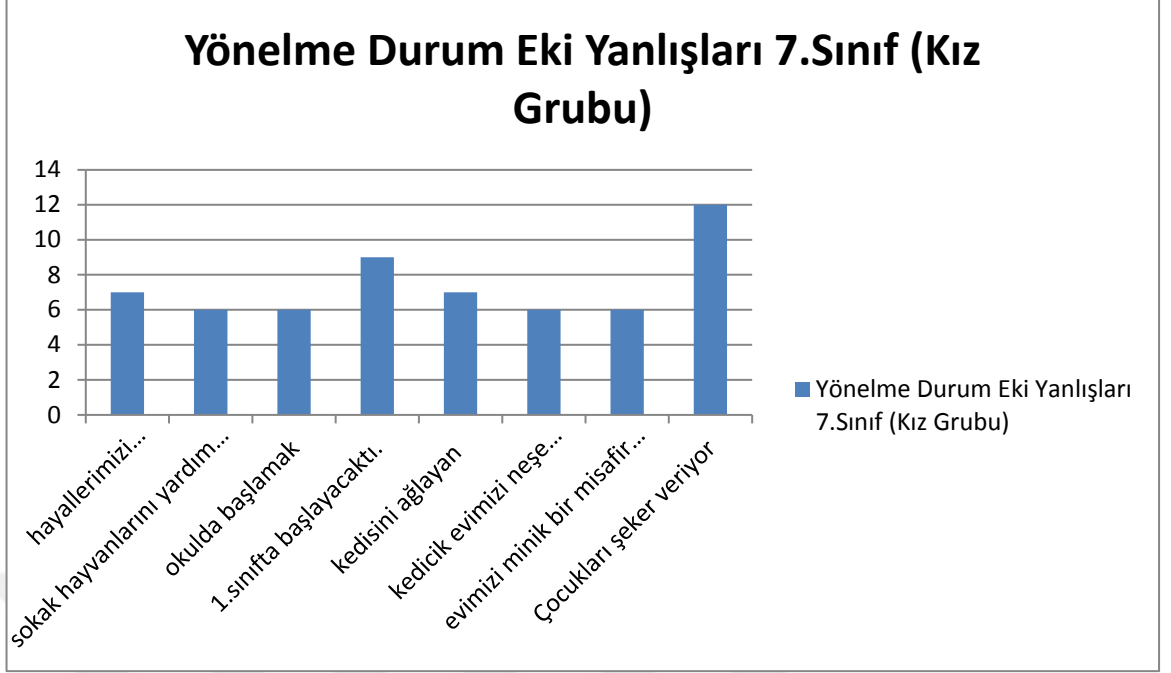
K5: hayallerimizde dokunduğumuz kadar

K7: hayallerimizi dokunduğumuz kadar

K9,14: hayallerimizi dokunduğumuz kadar

K12,17: hayallerimiz_ dokunduğumuz

K20,21: hayallerimizin dokunduğumuz kadar

Tablo 3 : 7.Sınıf Kız Grubu Yönelme Durum Eki Yanlışları

En çok yanlış “ver-“ eylemine yönelik yapılmıştır. “Çocuklar” ismine yönelme durum eki gelmesi gerekirken belirtme durum eki getirilmiştir. Bunun sebebi “ver-“ eyleminin hem yönelme hem de belirtme durum ekini kabul etmesi olabilir. Ayrıca sekizden fazla sözcükte ek yanlışının sıklıkla yapılması öğrencilerin yönelme durum ekinde sıkıntı yaşadığını göstermektedir.

4.1.1.3 Bulunma Durum Eki Yanlışları

-Annem fırında patatesi pişiriyor,babam bahçede çiçekleri suluyordu.

K3,4,9,16,17: babam bahçeye çiçekleri suluyordu.

K7: babam bahçem çiçeklere suluyordu.

K6: Annem fırını patatesi pişiriyor.

K7: annem fırını patateso pişiriyor.

K8,13: annem fırına patatese pişiriyor.

K18: annem fırına patatesi pişiriyor.

K20,21: annem fırının patatesim pişiriyor.

K20,21: babam bahçeler çiçekleri suluyordu.

-Karşı bakkal çocuklara şeker veriyor, dedem her zamanki köşesinde oturmuş çocukları seyrediyordu.

K8: dedem her zamanki köşesini oturmuş.

K20,21 : dedem her zamanki köşesini oturmuş çocukları seyrediyor.

-Ayşe teyze elinde örgüsü yanında torunu ile işten gelecek oğlunu bekliyordu.

K4: yanında torunun ile .... Bekliyordu.

K7: Ayşe teyze elini örgüsü yanını torunu ile .... Bekliyor.

K8: Ayşe teyze elini örgüsü yanında torunu ile işe gelecek oğlunu bekliyordu.

K11: yanına torunu ile işe gelecek oğlunu bekliyordu.

K12: yanını torunu ile işten gelecek oğlunu bekliyordu.

K13: eline örgüsü yanında torunu ile işti gelecek oğlunu bekliyordu.

K14: eline örgüsü yanını torunu ile işten gelecek oğlunu bekliyordu.

K15: Ayşe teyze elinde örgüsü yanında torunu ile... bekliyordu.

K17: Ayşe teyze elindeki örgüsü yanında torunu ile işte gelecek oğlunu bekliyordu.

K18: Ayşe teyze eline örgüsü yanında torunu ile işti gelecek oğlunu bekliyordu.

K19: elin_ yanında torunu işde gelecek oğlunu bekliyordu.

K20,21: elini örgüsü yanında torunu ile işim gelecek oğlunu bekliyordu.

- -Okul zili sokakta oynayan çocukları çağırıyordu.

K7: okul zili sokak_ oynayan çocukları çağırıyordu.

K8,20,21: okul zili sokakı oynayan çocukları çağırıyordu.

K11: okul zili sokağı oynayan çocukları çağırıyordu.

K15: okul zili sokak_ oynayan

K19: okul zili sokakN oynayan çocukları çağırıyordu.

- Evimizde yeni bir heyecan vardı.

K1,2,3,4,7,9,13,17,18,21: evimizi yeni bir heyecan vardı.

K8: evimize yeni bir heyecan vardı.

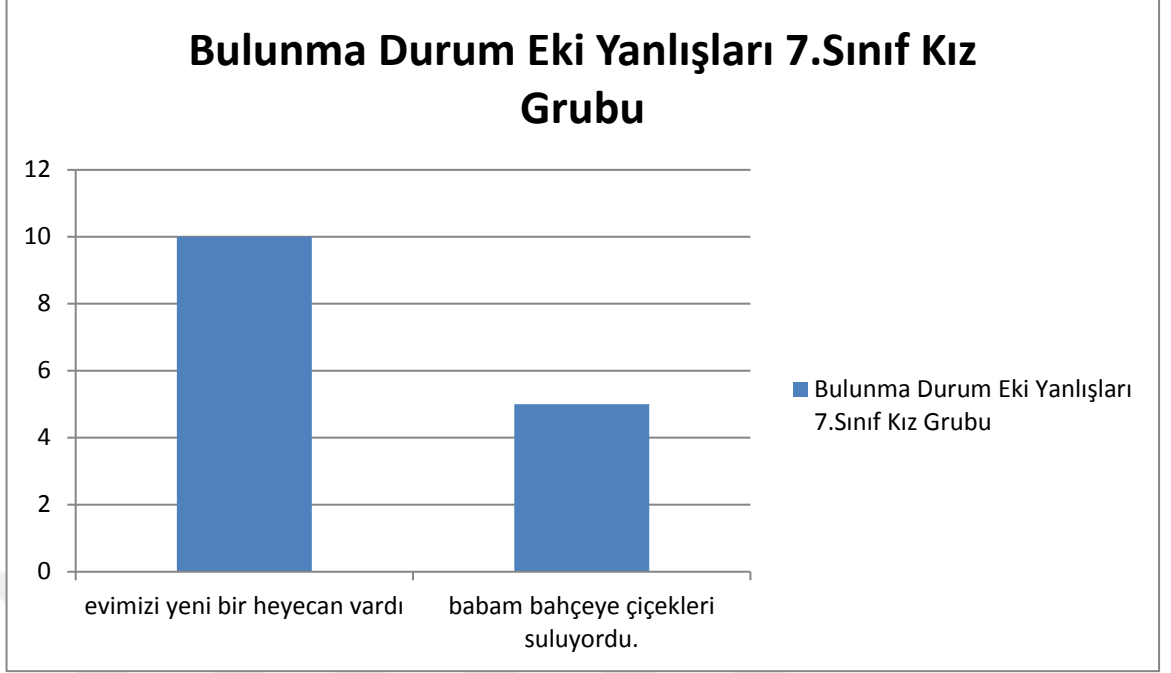
K11: evimizin yeni bir heyecanı vardı.

K15: evimiz_ yeni bir heyecan vardı.

K16: evimizde yeni bir heyecan vardı.

K19: evimize yeni bir heyecan vardı.

K20: evimizi yeni bir heyecan vardı.

Tablo 4: 7.Sınıf Kız Grubu Bulunma Durum Eki Yanlışları

Öğrencilerin “ vardı” yüklemi ve “sula-“ eylemine gelecek durum ekinde sıkıntı yaşadıkları görülmüştür. Bununla birlikte 7. sınıf kız grubunun genel olarak diğer durum eklerine göre bulunma durum ekinde daha az hata yaptığı görülmüştür.

4.1.1.4 Ayrılma (Çıkma) Durum Eki Yanlışları

- Rüzgar yüzüme vuruyor, denizin hoş sesi uzaklarddan geliyordu.

K2,3: uzaklarda geliyordu.

K5,7: uzaklar_ geliyordu.

K8: uzaklaru geliyordu.

K15: uzakları geliyordu.

K16: uzaklarde geliyordu

-Ben de pencereden sokağı izliyordum.

K2,4: ben de pencerede sokağı izliyordum.

K3,9,15: ben de pencerede sokakta izliyordum.

K5,19: ben de pencerede sokakdu izliyordum.

K7: pencerem sokaku izliyordum.

K8:pencereye sokaka izliyordum.

K11: pencerede sokağa izliyordum.

K13: : pencerede sokaka izliyordum.

K14: ben de pencereler sokağı izliyordum.

K16: pencerede sokak izliyordum.

K20,21: pencereler sokaklar izliyordum

- Ayşe teyze elinde örgüsü yanında torunu ile işten gelecek oğlunu bekliyordu.

K1,2,8,11,15,16: işe gelecek oğlunu bekliyordu.

K3,9,17: işte gelecek oğlunu bekliyordu.

K4: işye gelecek oğlunu bekliyordu.

K5,19: işde gelecek oğlunu bekliyordu.

K7: iş_ gelecek oğlunu bekliyordu.

K13,18: işti gelecek oğlunu bekliyordu.

K20,21: işin gelecek oğlunu bekliyordu.

- Ayşe teyzenin oğlu Osman Ağabey kardeşime bu sevimli kediyi ormandan bulup getirmişti.

K3,17: ormanın bulup getirmişti

K7: ormanu bulup getirmişti.

K8,16: ormana bulup getirmişti.

K11: ormanı bulup getirmişti.

K12,14: ormannı bulup getirmişti.

K15: : orman_ bulup getirmişti.

K18: ormande bulup getirmişti.

K20,21: ormanler bulup getirmişti.

-Bakkal amcamız bahçeye tahtadan bir kulübe yapmıştı.

K1,17: tahtası bir kulübe yapmıştı.

K3,4,5,9: tahtada bir kulübe yapmıştı.

K7: tahtau bir kulübe yapmıştı.

K8: tahtam bir kulübe yapmıştı.

K13,16,18: tahtaya bir kulübe yapmıştı.

K15: Tahta_ bir kulübe yapmıştı.

K19: tahtayo bir kulübe yapmıştı.

K20,21: Tahtalar bir kulübe yapmıştı.

- Bir aydan beri ölen kedisine ağlayan kardeşimin yüzü nihayet gülmüştü.

K1,2,3,4,5,9,17,20,21: bir ayı beri ölen

K7: bir ayım beri

K8,19: bir aya beri

K13,18: bir ayda beri

-Güneşin kavurucu sıcakları geçip gitmiş, denizden esen meltem rüzgarı içimizi serinletmeye başlamıştı.

K1,2,13,16,17,18: denize esen meltem rüzgarı

K3,4,8,11: denizi esen meltem rüzgarı

K5,9: denizde esen meltem rüzgarı

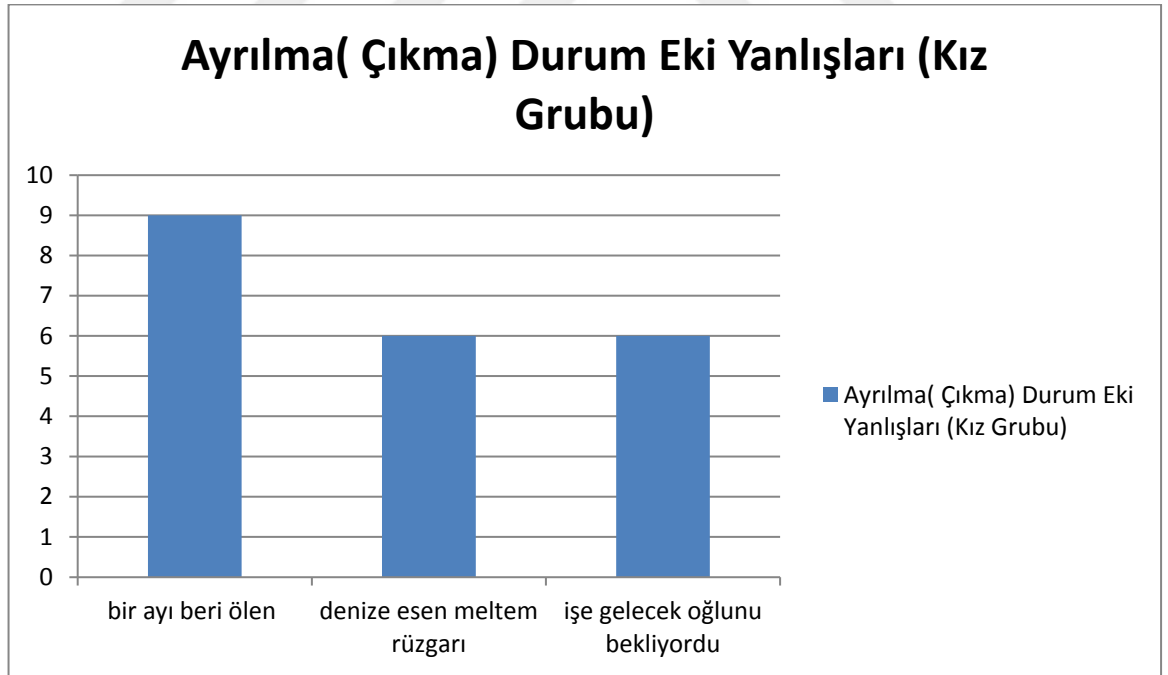
K7: denizu esen meltem rüzgarı

K12: denizin esen meltem rüzgarı

K15: deniz_ esen meltem rüzgarı

K19: denizn esen meltem rüzgarı

K20,21: denizler esen meltem rüzgarı içimizin serinletmeli.

Tablo 5 : 7.Sınıf Kız Grubu Ayrılma (Çıkma) Durum Eki Yanlışları

Ayrılma durum ekinde yanlışların belli kelimeler üzerinde olduğu saptanmıştır. Bu yanlışların olduğu cümlelerde eylemsilerin olması dikkat çekmektedir. Dilimizde

kullanılan “-den beri” edat grubunda bulunan ayrılma durum eki yerine belirtme durum eki kullanıldığı görülmektedir.

4.1.2 7.SINIF ERKEK GRUBU DURUM EKİ YANLIŞLARI

4.1.2.1 Belirtme Durum Eki Yanlışları

-Ben de pencereden sokağı izliyordum.

K1,2: pencereden sokakda izliyordum.

K3,8,16,17: sokakı izliyordum.

K4: sokake izliyordum.

K9,11: sokak_ı izliyordum.

K13,14,18: sokakta izliyordu.

K20: sokağa izliyordum.

- Annem fırında patatesi pişiriyor, babam bahçede çiçekleri suluyordu.

K5: patatese pişiriyor.

K6: patatesla pişiriyor.

K13,14: patateste pişiriyor.

K13,14,17: çiçeklere suluyordu.

K18: çiçekler_ı suluyordu.

K15: çiçeklerle suluyordu.

-Karşı bakkal çocuklara şeker veriyor, dedem her zamanki köşesinde oturmuş çocuklarıı seyrediyordu.

K12,13,14,16: çocuklara seyrediyordu.

K13: çocuklar_ı seyrediyordu.

-Ben etrafı seyrederken küçük kardeşim çalan kapıya koşuyordu.

K1,2: etrafta seyrederken

K5,7,12,15,17: etrafa seyrederken

K13,14: etrafla seyrederken

K8: Etrafdan seyrederken

K20: etraflar seyrederken

-Ayşe teyzenin oğlu Osman ağabey kardeşime bu sevimli kediyi ormandan bulup getirmişti.

K4,5,7,9,14,17,19,20: kediye ormandan bulup getirmişti.

K8: kediden ormandan bulup getirmişti.

K11: kedii ormanda bulup getirmişti.

K13: kediya ormandan bulup getirmişti.

K15:sevimli kedim ormandan bulup getirmişti.

K18: kedide ormandan bulup getirmişti.

-Bu kedicik evimize neşe getirmiş, hepimizin yüzünü güldürmüştü.

K9: yüzümü güldürmüştü.

K4,5,7,8: yüzüde güldürmüştü.

K6,17: yüzüa güldürmüştü.

K11: yüzüin güldürmüştü.

K13,14: yüzükmek güldürmüştü.

K15: yüzün güldürmüştü.

K16:yüzüna güldürmüştü.

K18: yüzüde güldürmüştü.

K18,19: yüzülerini güldürmüştü.

K20: yüzüyor güldürmüştü.

-Güneşin kavurucu sıcakları geçip gitmiş, denizden esen meltem rüzgarı içimizi serinletmeye başlamıştı.

K1,2,8,11: içimizden serinletmeye başlamıştı.

K3,4,5,7,12,1,6: içimize serinletmeye başlamıştı.

K15,17: içimizde serinletmeye başlamıştı.

K13: içimizle serinletmeye başlamıştı.

-Okul zili sokakta oynayan çocukları çağırıyordu.

K5,6,7,8,13,14:Çocuklara çağırıyor.

K6: Çocuklarni çağırıyor.

K8: çocukların çağırıyor.

K17,18: çocuklarda çağırıyor.

-Çünkü yaşam onu anladığımız ve hayallerimize dokunduğumuz kadar değerliydi.

K1,2: oni anladığımız

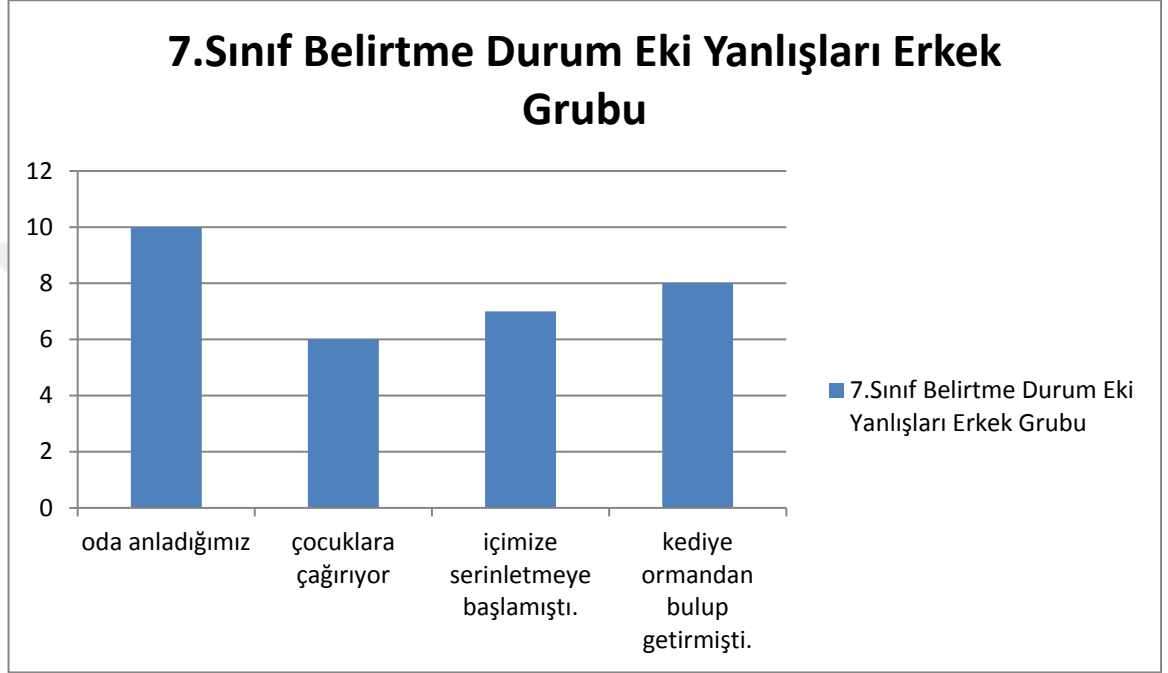
K3,7: ondan anladığımız

K4:ole anladığımız

K5,8,9,11,12,13,14,16,17,19: oda anladığımız

K18: ou anladığımız

K20: Yaşam o_ anladığımız

Tablo 6: 7.Sınıf Erkek Grubu Belirtme Durum Eki Yanlışları

Araştırma verilerine göre en çok hata Türkçede işaret zamiri olarak kullanılan “o” sözcüğüne belirtme durum eki yerine dilimizde bulunma durum eki olarak kullanılan “da” ekinin getirilmesiyle yapılmıştır.

7. Sınıf erkek öğrencilerin belirtme ekinde “getir-” ve “çağır-”eyleminde de sıklıkla yanlış yaptığı görölmüştür. Türkçede yönelme durum eki olarak kullanılan “-e,-a” belirtme durum eki yerine kullanılmıştır.

4.1.2.2 Yönelme Durum Eki Yanlışları

-Rüzgar yüzüme vuruyor, denizin hoş sesi uzaklardan geliyordu.

K4,11: yüzüm_ vuruyor.

K5,7,18,19: Yüzümü vuruyor.

K8,13,14: yüzüm**da** vuruyor.

-Karşı bakkal, çocuklara**a** şeker veriyor, dedem her zamanki köşesinde oturmuş, çocukları seyrediyordu.

K1,2,5,7: çocukları**a** şeker veriyor.

K15: çocuklar**_** şeker veriyor.

K9,11,19: çocuklar**la** şeker veriyor.

-Ben etrafı seyrederken küçük kardeşim çalan kapı**ya** koşuyordu.

K4: kapı**la** koşuyordu.

K6: kapı**a** koşuyordu.

K11: kapı**ı** koşuyordu.

K15: kapı**di** koşuyordu.

K13,14: kapı**da** koşuyordu.

K18: kapı**lar** koşuyordu.

K8: kapı**dan** koşuyordu.

-Ayşe teyzenin oğlu Osman ağabey kardeşim**e** bu sevimli kediyi ormanda bulup getirmişti.

K1,2,9,17,19 :kardeşim**i** bulup getirmişti.

K11:kardeşim**ya** bulup getirmişti.

K13,14: kardeşim**de** bulup getirmişti.

K18: kardeşim**a** bulup getirmişti.

-Evimize**e** minik bir misafir gelmişti.

K1,2,6,17,20: evimizi**i** minik bir misafir gelmişti.

K5,7,8,13,15: evimiz**de** minik bir misafir gelmişti.

K9,11,19: evimiz**in** minik bir misafir gelmişti.

-Bu kedicik evimize**e** neşe getirmiş, hepimizin yüzünü güldürmüştü.

K9,11: evimiz**in** neşe getirmişti.

K17,19: evimizi**i** neşe getirmişti.

K13,14,18: evimiz**le** neşe getirmişti.

K15: evimiz**de** neşe getirmişti.

-Bir aydan beri ölen kedisine**e** ağlayan kardeşimin yüzü nihayet gülmüştü.

K1,2,5,7,9,11,12,17,19: ölen kedisini**i** ağlayan kardeşimin yüzü nihayet gülmüştü.

K13,14,18: ölen kedisin**le** ağlayan kardeşimin yüzü nihayet gülmüştü.

K16: ölen kedisini ağlayan kardeşimin yüzü nihayet gülmüştü.

-Biz de onunla mutlu olmuş ve hemen kediciğe yeni bir yuva yapmak istemiştik.

K9,19,20: kedicikile yeni bir yuva yapmak istemiştik.

K13: kedicime yeni bir yuva yapmak istemiştik.

K15: kedicike yeni bir yuva yapmak istemiştik.

K16: kedicike yeni bir yuva yapmak istemiştik.

K17: kedicide yeni bir yuva yapmak istemiştik.

K18: kedicila yeni bir yuva yapmak istemiştik.

-Bakkal amcamız bahçye tahtadan bir kulübe yapmıştı.

K11: bahçye bir kulübe yapmıştı.

K13,17: bahçde bir kulübe yapmıştı.

K15: bahçyı bir kulübe yapmıştı.

K18: bahçla bir kulübe yapmıştı.

-Güneşin kavurucu sıcakları geçip gitmiş, denizden esen meltem rüzgarı içimizi serinletmeye başlamıştı.

K1,2,6: serinletmeyi başlamıştı.

K8,9,19: serinletmeden başlamıştı.

K13,14: serinletmede başlamıştı.

K16: serinletmedi başlamıştı.

-Küçük kardeşim bu yıl 1. sınıfa başlayacaktı.

K1,4: 1.sınıfı başlayacaktı.

K8,12,13,14,16,17: 1.sınıfta başlayacaktı.

K15: 1.sınıfta başlayacaktı.

-Okula başlamak evimizin en küçüğü için çok önemliydi.

K5,7,15: okulda başlamak.

K16: okulta başlamak.

-Çünkü Elif'in en büyük hayali başarılı bir veteriner olmak ve tüm sokak hayvanlarına yardım etmektir.

K1: hayvanlarıya yardım etmektir.

K5,7,8: hayvanlarında yardım etmektir.

K12,16,20: hayvanlarını yardım etmektir.

K17: hayvanlarından yardım etmektir.

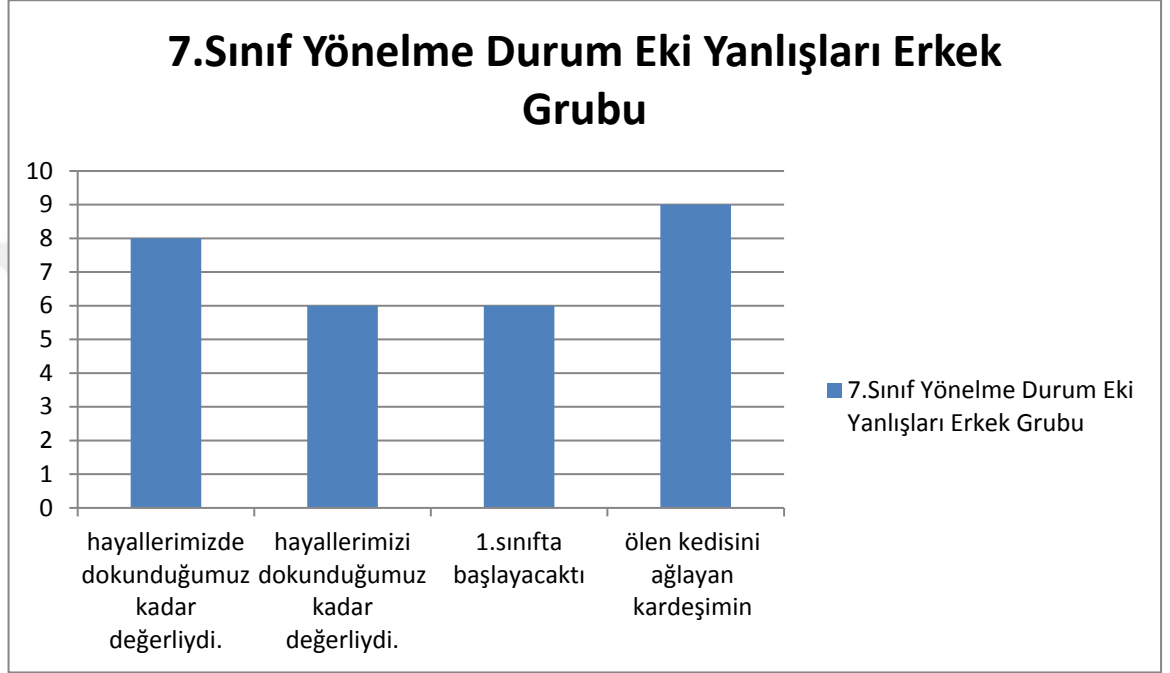
K13,14: hayvanlarında yardım etmekte.

-Çünkü yaşam onu anladığımız ve hayallerimizde dokunduğumuz kadar değerliydi.

K1,2,9,11,19,20: hayallerimizi dokunduğumuz kadar değerliydi.

K4,5,7,8,13,14,15,17: hayallerimizde dokunduğumuz kadar değerliydi.

K16,18: hayallerimizde dokunduğumuz kadar değerliydi.

Tablo 7: 7.Sınıf Erkek Grubu Yönelme Durum Eki Yanlışları

Sıklıkla yapılan yanlışlarda yönelme durumu eki yerine ikisinde bulunma durum eki kullanılırken ikisinde de belirtme durum eki kullanılmıştır. “başla” eyleminin olduğu cümlede de yanlış yapıldığı görülmüştür.

4.1.2.3 Bulunma Durum Eki Yanlışlıkları

-Annem fırında patatesi pişiriyor,babam bahçede çiçekleri suluyordu.

K6: bahçea çiçekleri suluyordu.

K9,14,19: bahçeye çiçekleri suluyordu.

K11: bahçeyi çiçekleri suluyordu.

K15: bahçe_ çiçekleri suluyordu.

K9,17: fırını patatesi pişiriyordu.

-Karşı bakkal çocuklara şeker veriyor, dedem her zamanki köşesinde oturmuş çocukları seyrediyordu.

K15: köşesinden oturmuş çocukları seyrediyordu.

-Ayşe teyze elinde örgüsü yanında torunu ile işten gelecek oğlunu bekliyordu.

K1,2,6,9,11,17,19: elini örgüsü

K4: elindi örgüsü

K13,14: eline örgüsü

K1,2: yanına torunu

K3: yanın_ torunu

- -Okul zili sokakta oynayan çocukları çağırıyordu.

K6,9,19: sokaka oynayan çocukları çağırıyordu.

K13,14,15,16: sokakta oynayan çocukları çağırıyordu.

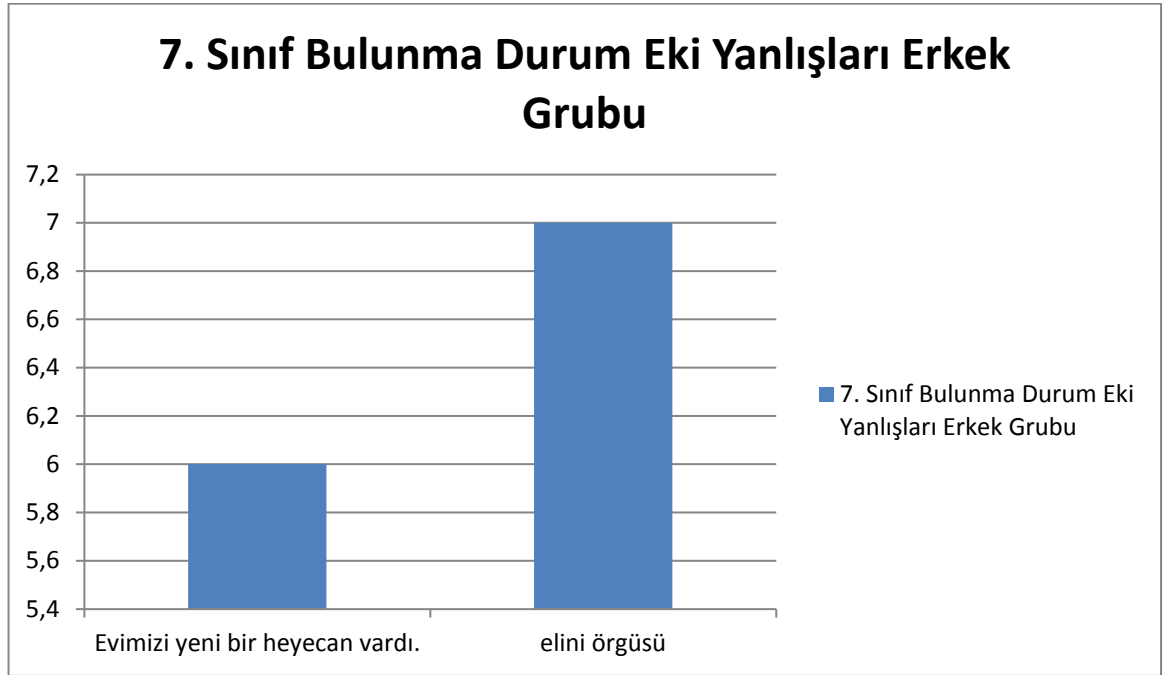
- Evimizde yeni bir heyecan vardı.

K1,2,9,17,19,20: Evimizi yeni bir heyecan vardı.

K3: Evimizin yeni bir heyecan vardı.

K4: Evimizde yeni bir heyecan vardı.

K6: Evimize yeni bir heyecan vardı.

Tablo 8 :7. Sınıf Erkek Grubu Bulunma Durum Eki Yanlıları

Dilimizde bulunma durum eki kullanılması gereken yerde öğrenciler belirtme durum eki kullanmışlardır. Yanlışlar çeşitli olmamasına rağmen yanlışlar iki kelime üzerine yoğunlaşmıştır.

4.1.2.4 Ayrılma Durum Eki Yanlışları

- Rüzgar yüzüme vuruyor, denizin hoş sesi uzaklar**dan** geliyordu.

K1,2,8,16,17,18: uzaklar**da** geliyordu.

K3,4,5,6,7,13,20: uzaklara geliyordu.

K11,15: uzaklar_ geliyordu.

K14: uzaklare geliyordu.

-Ben de pencere**den** sokağı izliyordum.

K4,5,7,8: pencere**ye** izliyordum.

K9,20: pencere**de** izliyordum.

K14: pencere**ya** izliyordum.

K15: pencere_ izliyordum.

K16: pencere**in** izliyordum.

K18: pencere**se** izliyordum.

- Ayşe teyze elinde örgüsü yanında torunu ile iş**ten** gelecek oğlunu bekliyordu.

K1,5,7,8,13,14,20: iş**te** gelecek oğlunu bekliyordu.

K4: iş**m** gelecek oğlunu bekliyordu.

K6,9,11,17: iş**i** gelecek oğlunu bekliyordu.

K12: iş**ini** gelecek oğlunu bekliyordu.

K15: iş**ve** gelecek oğlunu bekliyordu.

K16: iş**h** gelecek oğlunu bekliyordu.

K18: iş**me** gelecek oğlunu bekliyordu.

K19: iş**liyor** gelecek oğlunu bekliyordu.

- Ayşe teyzenin oğlu Osman Ağabey kardeşime bu sevimli kediyi orman**dan** bulup getirmişti.

K1,2,3,4,5,7,8,9,11,13,14,17,19: orman**da** bulup getirmişti.

K18: orman**la** bulup getirmişti.

K6,10: orman_ bulup getirmişti.

K15,20: ormana bulup getirmişti.

- Bir aydan beri ölen kedisine ağlayan kardeşimin yüzü nihayet gülmüştü.

K1,2,15: bir aya beri

K4,5,7,16,17,20: : bir ayda beri

K8,11: : bir ayı beri

K9: : bir aylar beri

K13,14: : bir ayla beri

-Bakkal amcamız bahçeye tahtadan bir kulübe yapmıştı.

K5,7,8,11,12,13,14,16: tahtaya bir kulübe yapmıştı.

K17,19: tahtayı kulübe yapmıştı.

-Güneşin kavurucu sıcakları geçip gitmiş, denizden esen meltem rüzgarı içimizi serinletmeye başlamıştı.

K3: denizin esen meltem rüzgarı

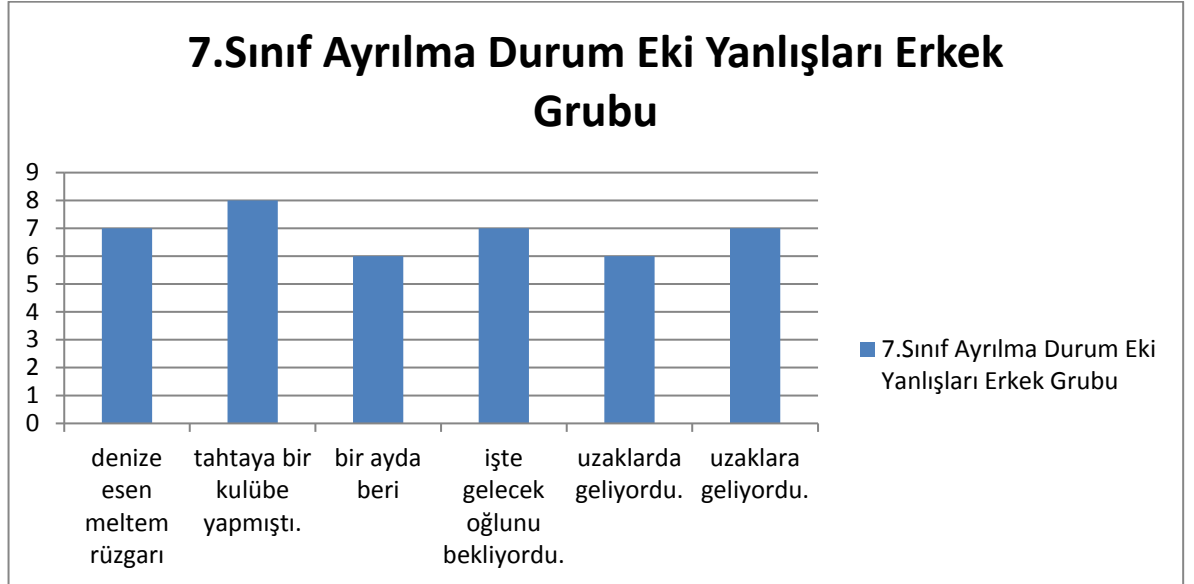
K4,5,6,7,12,16,20: denize esen meltem rüzgarı

K8,19: denizde esen meltem rüzgarı

K11: denizyi esen meltem rüzgarı

K13,14,18: denizle esen meltem rüzgarı

K17: denizi esen meltem rüzgarı

Tablo 9 : 7.Sınıf Erkek Grubu Ayrılma Durum Eki Yanlışları

7.sınıf erkek grubu ayrılma durum ekinde çeşitli ve fazlaca yanlış yapmıştır. “yap-“ eylemine ayrılma durum eki yerine yönelme durum eki kullanılmıştır. En çok yanlışın “gel-“ eyleminde yapıldığı görülmüştür. “gel-“ eyleminde ayrılma durum eki yerine hem yönelme hem bulunma durum eki kullanılmıştır. Dilimizde “-den beri” edat grubunda bulunan ayrılma durum eki yerine bulunma durum eki kullanılmıştır.

4.1.3 8. Sınıf Kız Grubu Durum Eki Yanlışları

4.1.3.1 Belirtme Durum Eki Yanlışları

-Ben de pencereden sokağı izliyordum.

K1: sokakağı izliyordum.

K2,13,25: sokakı izliyordum.

K9: sokakda izliyordum.

K10: sokakları izliyordum.

K17,21,23,24: sokağa izliyordum.

K29: sokaklul izliyordum.

- Annem fırında patatesi pişiriyor, babam bahçede çiçekleri suluyordu.

K5: patatese pişiriyor.

K10,27,29,32: patatesçe pişiriyor.

K5: çiçeklere suluyordu.

-Karşı bakkal çocuklara şeker veriyor, dedem her zamanki köşesinde oturmuş çocukları seyrediyordu.

K1,2,3,5,6,14,30,31,33: çocuklarda seyrediyordu.

K10,32: çocuklarm seyrediyordu.

K11,16,21,22: çocuklara seyrediyordu.

K4: çocuklarıyla seyrediyordu.

K28: çocuklar_ seyrediyordu.

K29,32: çocuklarnı seyrediyordu.

- Ben etrafı seyrederken küçük kardeşim çalan kapıya koşuyordu.

K5: Ben etrafnide seyrederken

K28,30,31: etraf_ seyrederken

-Ayşe teyzenin oğlu Osman ağabey kardeşime bu sevimli kediyi ormandan bulup getirmişti.

K5,10,11,16,27,32: kediye bulup getirmişti.

K6: kediyi bulup getirmişti

K14: kedisini bulup getirmişti

K28: kedi_ bulup getirmişti

-Bu kedicik evimize neşe getirmiş, hepimizin yüzünü güldürmüştü.

K4,9: yüzün güldürmüştü.

K9,10,27,29,32: yüzüme güldürmüştü.

K12:yüzümüz güldürmüştü.

K6,7,13: yüzümü güldürmüştü.

K17,19,21,24: yüzümüzü güldürmüştü.

K25: yüzümüzün güldürmüştü.

K28: yüzümüz güldürmüştü.

-Güneşin kavurucu sıcakları geçip gitmiş, denizden esen meltem rüzgarı içimizi serinletmeye başlamıştı.

K1,2,3,4,6,7,9,10,11,14,16,27,29,32: içimizde ...başlamıştı.

K5,30,31: içimizden ...başlamıştı

K28: içimiz_ ...başlamıştı

-Okul zili sokakta oynayan çocukları çağırıyordu.

K1,2,3,11,16,17,18,19,21,22,24,30,34: çocuklara çağırıyordu.

K5: çocuklarda çağırıyordu.

K10: çocukların çağırıyordu.

K28: çocuklar_ çağırıyordu.

K29: çocuklara çağırıyordu.

-Çünkü yaşam onu anladığımız ve hayallerimize dokunduğumuz kadar değerliydi.

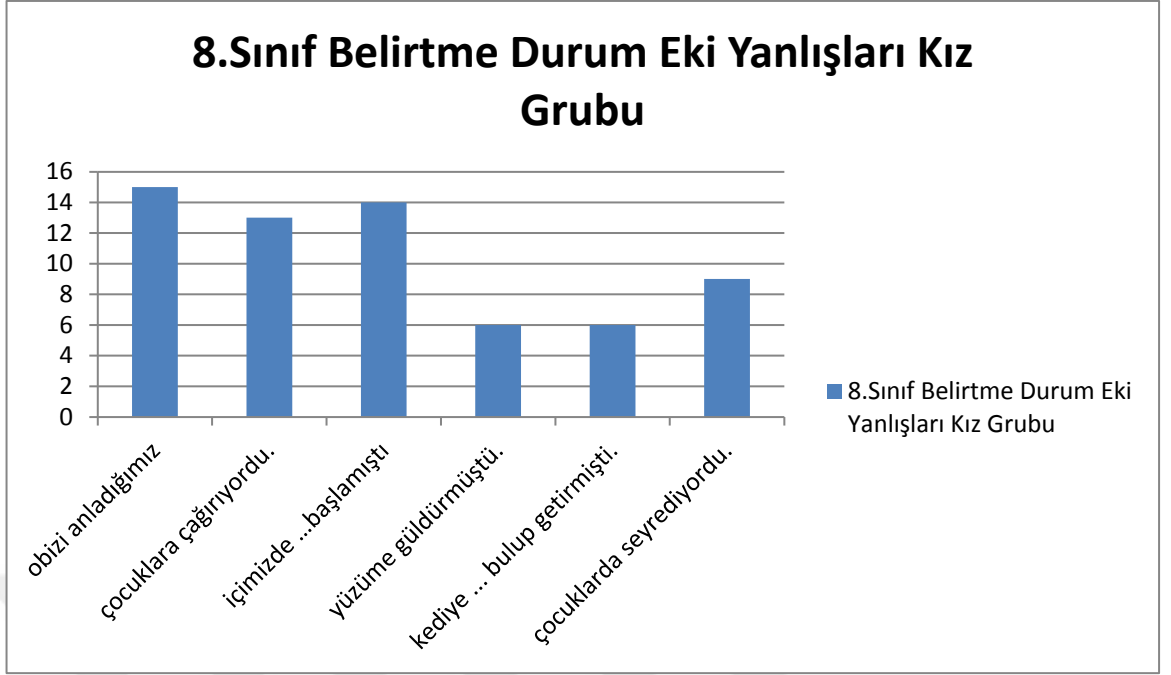
K1,2,3,11,16: obiz anladığımız

K4,6,7,8,12,13,14,15,17,18,19,21,22,24,25: obizi anladığımız

K5,9: oda anladığımız

K28: o_ anladığımız

K28: onun anladığımız

Tablo 10: 8.Sınıf Kız Grubu Belirtme Durum Eki Yanlışları

“o” işaret zamirine gelmesi gereken belirtme durum eki yerine birçok öğrenci “biz” kişi zamirini kullanmıştır. “çağır-, güldür-“ eylemlerinde belirtme durum eki yerine yönelme durum eki kullanılmıştır. “seyret-“ eyleminde ise bulunma durum eki kullanılmıştır.

4.1.3.2 Yönelme Durum Eki Yanlışları

-Rüzgar yüzüme vuruyor, denizin hoş sesi uzaklardan geliyordu.

K1,2,3,4,5,7,8,11,12,13,14,15,17,18,19,20,22,23,24,25: yüzümü vuruyor.

K8: yüzümü vuruyor.

K28: yüzüm_ vuruyor.

-Karşı bakkal, çocuklara şeker veriyor, dedem her zamanki köşesinde oturmuş, çocukları seyrediyordu.

K5: çocuklardan şeker veriyor.

K6,7,13: çocuklarda şeker veriyor.

K9: çocukları şeker veriyor.

K10,29: çocukları şeker veriyor.

-Ben etrafı seyrederken küçük kardeşim çalan kapıya koşuyordu.

K1,3,4,6,9,11,12,13,14,16,17,18,23,24,25: çalan kapıyı koşuyordu.

K5: çalan kapıdan koşuyordu.

K10: çalan kapılar koşuyordu.

-Ayşe teyzenin oğlu Osman ağabey kardeşimebu sevimli kediyi ormanda bulup getirmişti.

K10: kardeşimler bu sevimli kediyi.

-Evimize minik bir misafir gelmişti.

K3,9: Evimizi minik bir misafir gelmişti

K23: Evimizde minik bir misafir gelmişti

-Bu kedici evimizeneşe getirmiş, hepimizin yüzünü güldürmüştü.

-Bir aydan beri ölen kedisine ağlayan kardeşimin yüzü nihayet gülmüştü.

K1,2,3,4,11,17,18,19,21,22,24,25: kedisini ağlayan

K10: kedisince ağlayan

-Biz de onunla mutlu olmuş ve hemen kediciğe yeni bir yuva yapmak istemiştik.

K1,2,3,4,6,7,11,13,15,16,19,21,22,24: kediciği yeni bir yuva yapmak istemiştik.

K18: kediciği yeni bir yuva yapmak istemiştik.

K7,14:kediciği yeni bir yuva yapmak istemiştik.

K13,29: kediciğin yeni bir yuva yapmak istemiştik.

-Bakkal amcamız bahçeye tahtadan bir kulübe yapmıştı.

K2,3,4,7,11,12,14,17,18,19,22,24: bahçede bir kulübe yapmıştı.

K9: bahçeyi bir kulübe yapmıştı.

-Güneşin kavurucu sıcakları geçip gitmiş, denizden esen meltem rüzgarı içimizi serinletmeye başlamıştı.

K3,9: serinletmeyi başlamıştı.

-Küçük kardeşim bu yıl 1. sınıfabaşlayacaktı.

K3: sınıfı başlayacaktı.

K5,10,29: sınıfıbaşlayacaktı.

-Okulabaşlamak evimizin en küçüğü için çok önemliydi.

K1,3,11,17,18,19,21,22,24,25: okulu başlamak.

K5: okulda başlamak.

K29: okulın başlamak.

-Çünkü Elif'in en büyük hayali başarılı bir veteriner olmak ve tüm sokak hayvanlarına yardım etmektir.

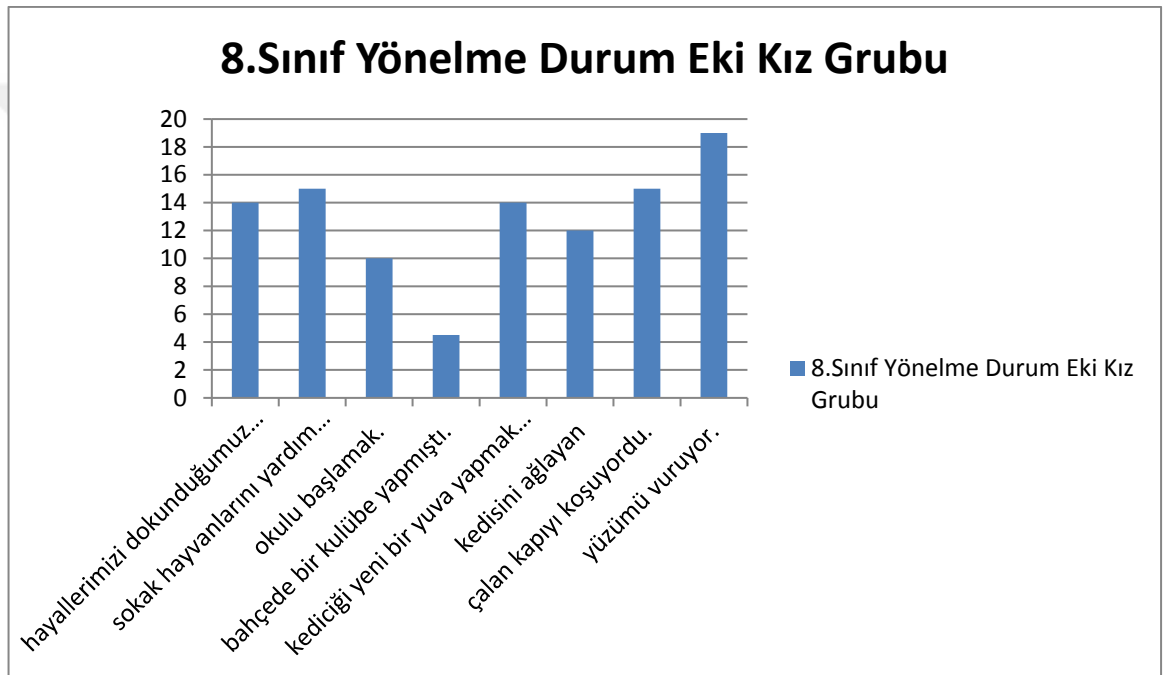
K1,2,3,11,12,13,15,16,17,18,19,21,22,24,25: sokak hayvanlarını yardım etmektir.

Kk8,9,10,29: sokak hayvanlarında yardım etmektir.

-Çünkü yaşam onu anladığımız ve hayallerimize dokunduğumuz kadar değerliydi.

K1,2,4,12,15,16,17,18,19,21,22,24,25,26: hayallerimizi dokunduğumuz kadar değerliydi.

K5,6,7,8,14: hayallerimizde dokunduğumuz kadar değerliydi.

Tablo 11 : 8.Sınıf Kız Grubu Yönelme Durum Eki Yanlışları

8. sınıf kız grubu öğrencilerinin “vur-“ eyleminde sıklıkla hata yaptığı ve yapılan hatanın yönelme durum eki yerine belirtme durum eki kullanılmasından kaynaklandığı görülmektedir. “başla- , koş- ,yardım et-“ eylemlerinde de aynı hata görülmüştür. “yap-“ eyleminde ise yönelme durum eki yerine bulunma durum eki kullanılmıştır. Yapılan hataların çeşitli olması öğrencilerin yönelme durum ekinde zorlandığını göstermektedir.

4.1.3.3 Bulunma Durum Eki Yanlıları

-Annem fırında patatesi pişiriyor, babam bahçede çiçekleri suluyordu.

K8: fırında pişiriyor.

K9: fırını pişiriyor.

K21: fırına pişiriyor.

K10,27: fırının pişiriyor.

K9: bahçeyi çiçekleri suluyordu.

-Karşı bakkal çocuklara şeker veriyor, dedem her zamanki köşesinde oturmuş çocukları seyrediyordu.

K11,24: köşesinden oturmuş.

-Ayşe teyze elinde örgüsü yanında torunu ile işten gelecek oğlunu bekliyordu.

K1,2,3: elini örgüsü

K10: eline örgüsü

K3: yanında torunu ile

K9: yanını torunu ile

- -Okul zili sokakta oynayan çocukları çağırıyordu.

K1,3,11,16: sokağa oynayan

K2: sokakta oynayan

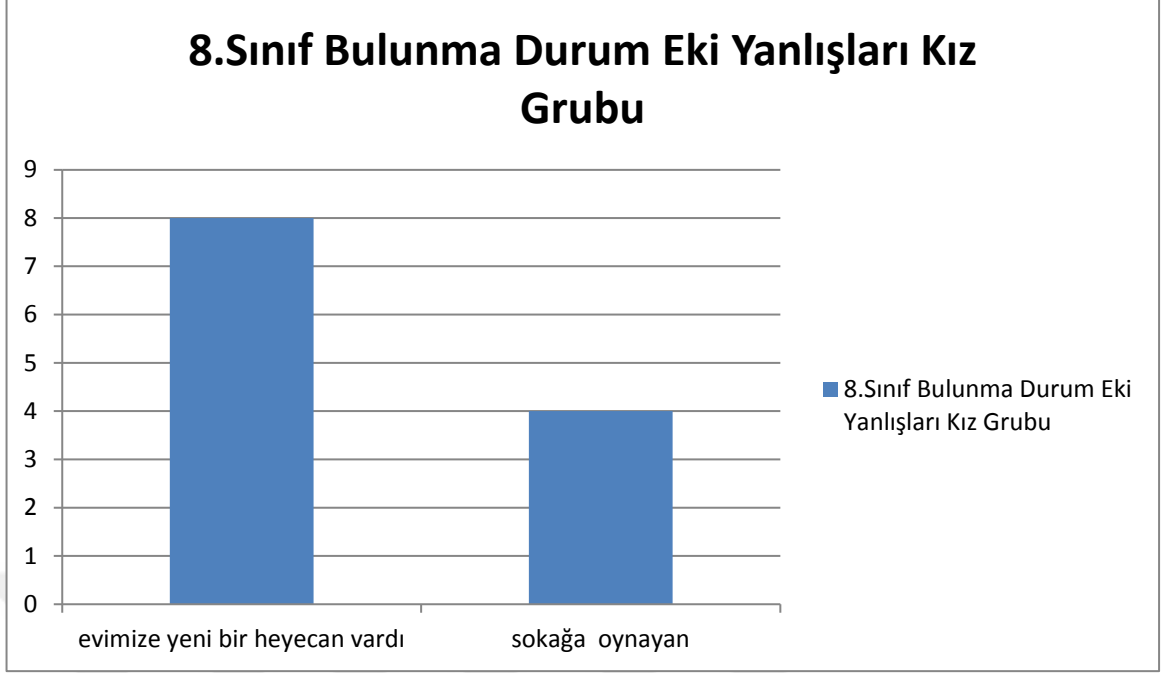
K6,9,14: sokağı oynayan

K24: sokaktan oynayan

K29: sokakı oynayan

- Evimizde yeni bir heyecan vardı.

K9,10,19,21,22,24,25,29: evimize yeni bir heyecan vardı.

Tablo 12 : 8.Sınıf Kız Grubu Bulunma Durumu Eki Yanlışları

8. sınıf kız grubu öğrencileri bulunma durum ekinde çok az hata yapmıştır. En fazla yanlış “ev” kelimesine yönelme durum eki kullanılmasıyla yapılmıştır.

4.1.3.4 Ayrılma Durum Eki Yanlışları

- Rüzgar yüzüme vuruyor, denizin hoş sesi uzaklardan geliyordu.

K3,10,19: uzakları geliyordu.

K5,12,13: uzaklarda geliyordu.

K9,16,21: uzaklara geliyordu.

-Ben de pencereden sokağı izliyordum.

K5,11,18: pencerede izliyordum.

K10,16: pencereye izliyordum.

K24: pencerenin izliyordum.

- Ayşe teyze elinde örgüsü yanında torunu ile işten gelecek oğlunu bekliyordu.

K2,11,12,13,17,18: işte gelecek oğlunu bekliyordu.

K5: işe gelecek oğlunu bekliyordu.

K6,14: işi gelecek oğlunu bekliyordu.

K9,29: işler gelecek oğlunu bekliyordu.

- Ayşe teyzenin oğlu Osman Ağabey kardeşime bu sevimli kediyi ormandan bulup getirmişti.

K1,2,7,8,11,12,13,14,15,16,17,18,19,22,24,25: ormanı bulup getirmişti.

K4,5: ormanın bulup getirmişti.

- Bir aydan beri ölen kedisine ağlayan kardeşimin yüzü nihayet gülmüştü.

K5,6,14,29: ayı beri

K11,16: ayden beri

K12,13: ayda beri

- Bakkal amcamız bahçeye tahtadan bir kulübe yapmıştı.

K5: tahtada bir kulübe yapmıştı.

K6,7,9,14: tahtayı bir kulübe yapmıştı.

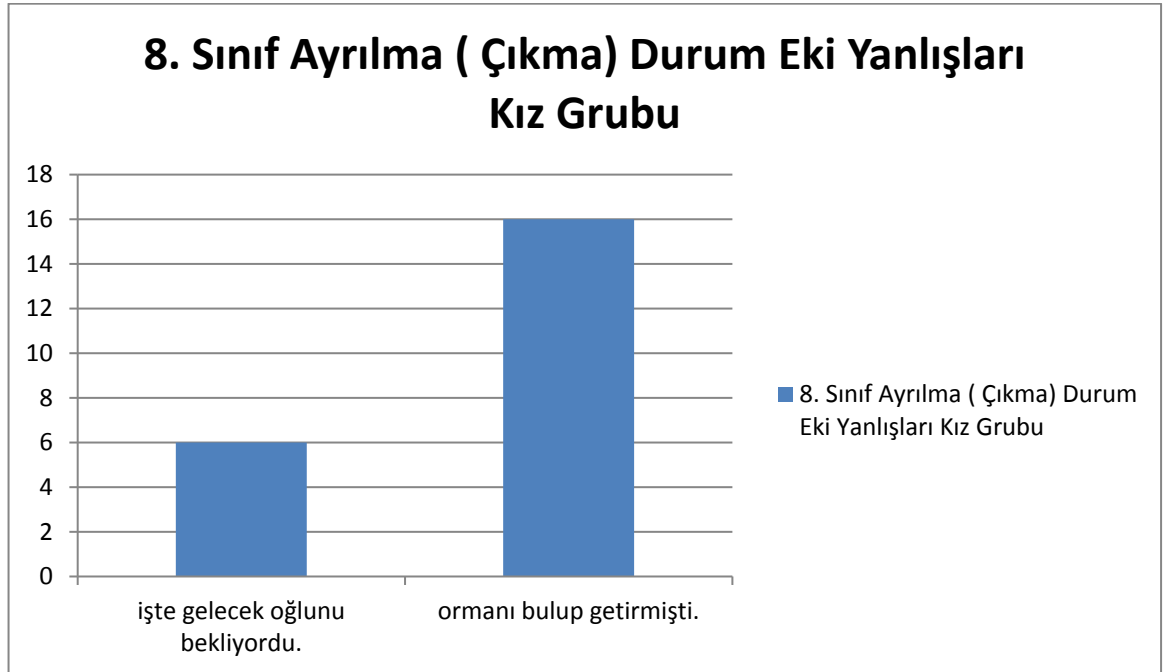
K10: tahtanın bir kulübe yapmıştı.

-Güneşin kavurucu sıcakları geçip gitmiş, denizden esen meltem rüzgarı içimizi serinletmeye başlamıştı.

K5,6,7,9,16: denizde esen meltem rüzgarı.

K10,12,13: denize esen meltem rüzgarı.

K29: denize esen meltem rüzgarı.

Tablo 13 : 8.Sınıf Kız Grubu Ayrılma (Çıkma) Durum Eki Yanışları

8.sınıf kız grubu öğrencileri ayrılma durum eki kullanımında eylemsi olan cümlelerde hata yapmışlardır.

4.1.4 8. SINIF ERKEK GRUBU

4.1.4.1 Belirtme Durum Eki Yanlıları

-Ben de pencereden sokağı izliyordum.

K1,24: sokakta izliyordum.

K3,14,16,18,24: sokaka izliyordum.

K5: sokaklar izliyordum.

K7,21: sokakğ izliyordum.

K9,26: sokakı izliyordum

K10: sokake izliyordum.

K12,13,16: sokakğı izliyordum.

K25: sokakte izliyordum.

K27: sokak_ izliyordum.

- Annem fırında patatesi pişiriyor, babam bahçede çiçekleri suluyordu.

K1,3,17,24,27: çiçeklere suluyordu.

K25: çiçeklerda suluyordu.

K14: patateste pişiriyordu.

K25,26: patatesı pişiriyordu.

-Karşı bakkal çocuklara şeker veriyor, dedem her zamanki köşesinde oturmuş çocukları seyrediyordu.

K10: çocuklare seyrediyordu.

K17: çocuklara seyrediyordu.

K25: çocuklarta seyrediyordu.

K14,24,26: çocuklarda seyrediyordu.

-Ben etrafı seyrederken küçük kardeşim çalan kapıya koşuyordu.

K1,26: etrafnda seyrederken

K5,12: etraf_ seyrederken

K14,24: etrafım seyrederken.

K22: etraf**de** seyrederken.

K25: etrafa seyrederken

-Ayşe teyzenin oğlu Osman ağabey kardeşime bu sevimli kediyi ormanda bulup getirmişti.

K2: kediy**le** bulup getirmişti.

K3: kedin bulup getirmişti.

K7,20,23: kediyi bulup getirmişti.

K17,26: kediy**e** bulup getirmişti.

K25: kediy**i** bulup getirmişti.

K27: kedi_ bulup getirmişti.

-Bu kedicik evimize neşe getirmiş, hepimizin yüzünü güldürmüştü.

K17: yüzünü güldürmüştü.

K18: yüzüdü güldürmüştü.

K22: yüzü**y**e güldürmüştü.

K25: yüzü**a** güldürmüştü.

K27: yüzü_ güldürmüştü.

-Güneşin kavurucu sıcakları geçip gitmiş, denizden esen meltem rüzgarı içimizi serinletmeye başlamıştı.

K1,27: içimiz_ serinletmeye başlamıştı.

K6,17: içimiz**e** serinletmeye başlamıştı.

K22: içimiz**le** serinletmeye başlamıştı.

K25: içimiz**da** serinletmeye başlamıştı.

K26: içimiz**de** serinletmeye başlamıştı.

-Okul zili sokakta oynayan çocukları çağırıyordu.

K3: çocuklara çağırıyordu.

K19,27: çocuklar_ çağırıyordu.

K23: çocukların çağırıyordu.

K25: çocuklarte çağırıyordu.

K26: çocuklarla çağırıyordu.

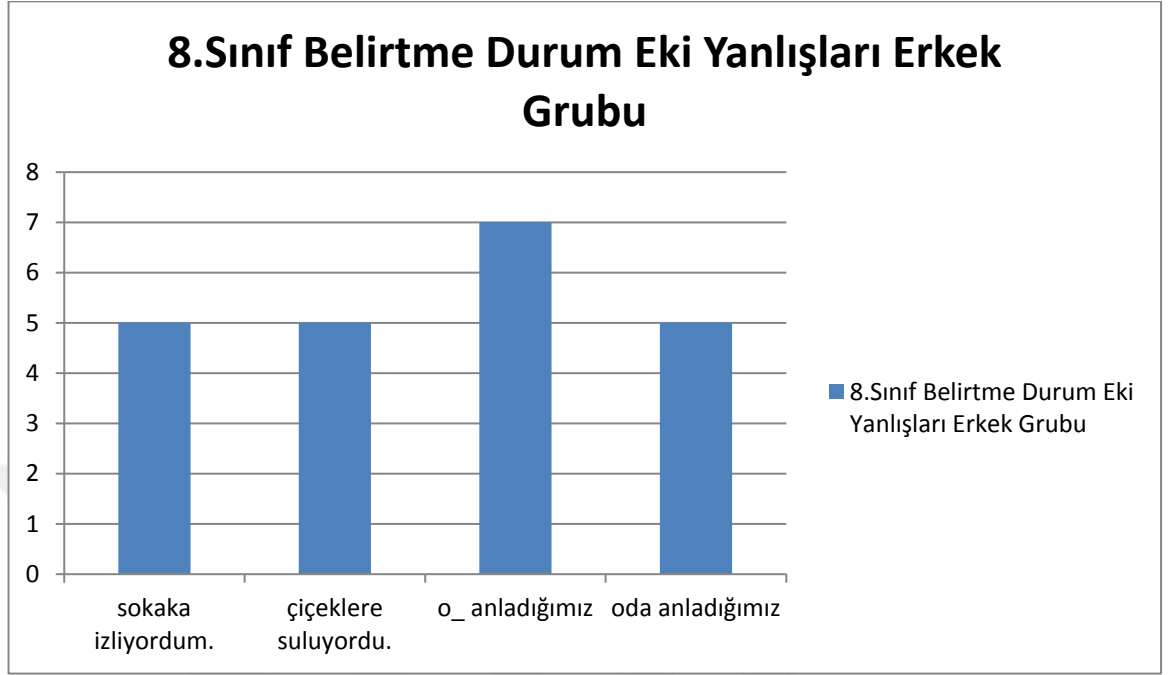
-Çünkü yaşam onu anladığımız ve hayallerimize dokunduğumuz kadar değerliydi.

K5,17,18,21,25: oda anladığımız.

K1,6,12,13,16,23,27: o_ anladığımız

K24: oe anladığımız.

K26: **okadar** anladığımız.

Tablo 14 : 8.Sınıf Erkek Grubu Belirtme Durum Eki Yanlışları

“İzle-“ ve “ sula-“ eylemlerinde belirtme durum eki yerine yönelme durum eki kullanılmıştır. “O” işaret zamirine eklenmesi gereken belirtme durum ekinin boş bırakıldığı ve öğrencilerin bu kullanımda çok zorlandığı görülmüştür.

4.1.4.2 Yönelme Durum Ekleri

-Rüzgar yüzüme vuruyor, denizin hoş sesi uzaklardan geliyordu.

K10,25: yüzümü vuruyor.

K13,16,26: yüzümü vuruyor.

K26: yüzüye vuruyor.

K27: yüzü_ vuruyordu.

-Karşı bakkal, çocuklara şeker veriyor, dedem her zamanki köşesinde oturmuş, çocukları seyrediyordu.

K1: çocukların şeker veriyor.

K5,10,19,22,26: çocukları şeker veriyor.

K11,13,14: çocuklarda şeker veriyor.

K25: çocuklara şeker veriyor.

-Ben etrafı seyrederken küçük kardeşim çalan kapıya koşuyordu.

K22: kapıda koşuyordu.

K26: kapıyı koşuyordu.

K27: kapıyı koşuyordu.

-Ayşe teyzenin oğlu Osman ağabey kardeşime bu sevimli kediyi ormandan bulup getirmişti.

K4: kardeşime bu sevimli kediyi

K5: kardeşimle bu sevimli kediyi

K24: kardeşimle bu sevimli kediyi

K26: kardeşimle bu sevimli kediyi

-Evimize minik bir misafir gelmişti.

K4,26,: evimizde minik bir misafir gelmişti.

K5: evimizde minik bir misafir gelmişti.

K25: evimizde minik bir misafir gelmişti.

-Bu kediciğim evimize neşe getirmiş, hepimizin yüzünü güldürmüştü.

K1,27: evimiz_ neşe getirmiş.

K24: evimize neşe getirmiş.

-Bir aydan beri ölen kedisine ağlayan kardeşimin yüzü nihayet gülmüştü.

K1,17,27: kedisin_ ağlayan kardeşimin yüzü nihayet gülmüştü.

K5: kedisinin ağlayan kardeşimin yüzü nihayet gülmüştü.

-Biz de onunla mutlu olmuş ve hemen kediciğe yeni bir yuva yapmak istemiştik.

K1,19,25,27: kediciğim_ yeni bir yuva yapmak istemiştik.

K5: kediciğimle yeni bir yuva yapmak istemiştik.

K6,12,16,18: kediciğimle yeni bir yuva yapmak istemiştik.

K7,13,17,20: kediciğimle yeni bir yuva yapmak istemiştik.

K24: kediciğimle yeni bir yuva yapmak istemiştik.

K26: kediciğimle yeni bir yuva yapmak istemiştik.

-Bakkal amcamız bahçeye tahtadan bir kulübe yapmıştı.

K4,24,25: bahçeye kulübe yapmıştı.

K14: bahçeye kulübe yapmıştı.

K17: bahçede kulübe yapmıştı.

K26: bahçede kulübe yapmıştı.

K27: bahçe_ kulübe yapmıştı.

-Güneşin kavurucu sıcakları geçip gitmiş, denizden esen meltem rüzgarı içimizi serinletmeye başlamıştı.

K1: serinletme başlamıştı.

K24: serinletmed başlamıştı.

K25: serinletmeta başlamıştı.

K26: serinletmede başlamıştı.

K27: serinletme_ başlamıştı.

-Küçük kardeşim bu yıl 1. sınıfaa başlayacaktı.

K1,27: sınıf_ başlayacaktı.

K22: sınıfa başlayacaktı.

K25: sınıfde başlayacaktı.

-Okulaa başlamak evimizin en küçüğü için çok önemliydi.

K5: okulya başlamak.

K18: okulu başlamak.

K25: okulde başlamak.

K7,27: okul_ başlamak.

-Çünkü Elif'in en büyük hayali başarılı bir veteriner olmak ve tüm sokak hayvanlarınaa yardım etmektir.

K4,6,7,13,16,18,20,22: hayvanlarını yardım etmektir.

K5: hayvanlarında yardım etmektir.

K1,12,27: hayvanların_ yardım etmektir.

K17: hayvanlarında yardım etmektir.

K24: hayvanlarına yardım etmektir.

K25: hayvanlarınta yardım etmektir.

-Çünkü yaşam onu anladığımız ve hayallerimizee dokunduğumuz kadar değerliydi.

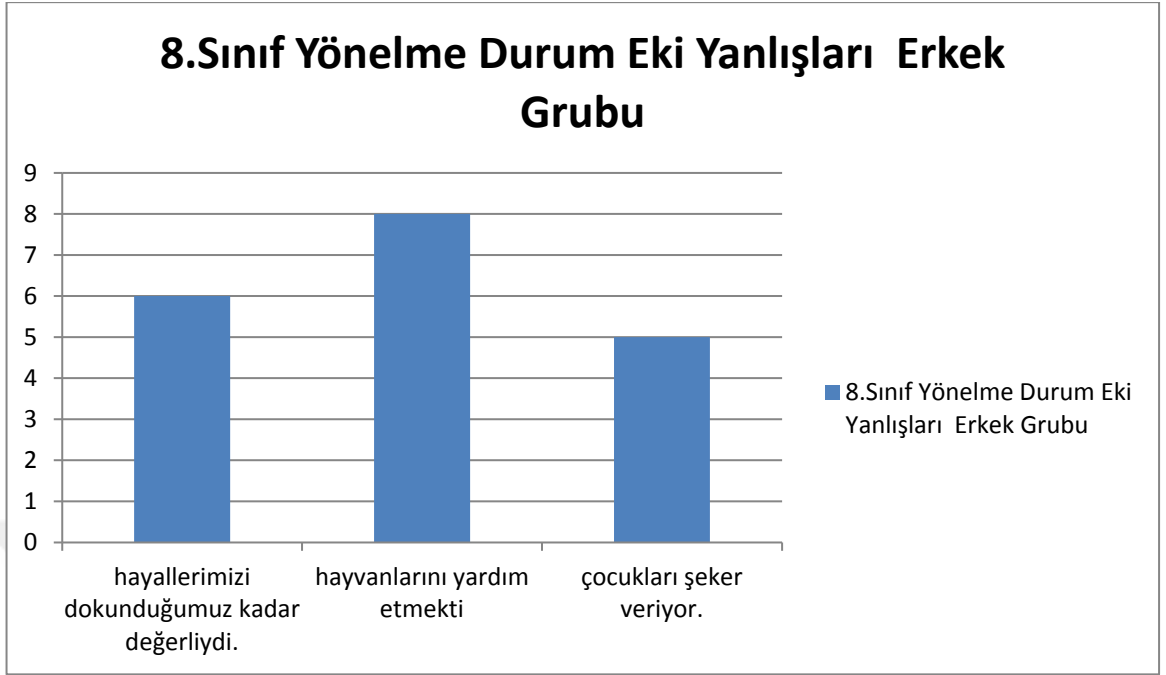
K4,25: hayallerimize dokunduğumuz kadar değerliydi.

K5: hayallerimizde dokunduğumuz kadar değerliydi.

K6,12,16,18,20,21: hayallerimizi dokunduğumuz kadar değerliydi.

K17: hayallerimizde dokunduğumuz kadar değerliydi.

K23,27: hayallerimiz_ dokunduğumuz kadar değerliydi.

Tablo 15: 8.Sınıf Erkek Grubu Yönelme Durum Eki Yanlışları

“ver-“ ve “yardım et-“ eylemlerinde yönelme durum eki yerine belirtme durum eki kullanılmıştır.

4.1.4.3 Bulunma Durum Eki Yanlışları

-Annem fırında patatesi pişiriyor, babam bahçede çiçekleri suluyordu.

K18: fırına patatesi pişiriyordu.

K22: fırın_ patatesi pişiriyordu.

K1,24: bahçeda çiçekleri suluyordu.

K4,19,27: bahçeye çiçekleri suluyordu.

K14: bahçele çiçekleri suluyordu.

K5: bahçeya çiçekleri suluyordu.

K26: bahçeyi çiçekleri suluyordu.

-Karşı bakkal çocuklara şeker veriyor, dedem her zamanki köşesinde oturmuş çocukları seyrediyordu.

K25: köşesini oturmuş.

K27: köşesine oturmuş.

-Ayşe teyze elinde örgüsü yanında torunu ile işten gelecek oğlunu bekliyordu.

K5: eline örgüsü.

K6,11,12,20,22: elin_ örgüsü

K9,14,16,19,24,26,27: elini örgüsü

K6,7,12,13,14,16,18,19,20,21,24,25: yanına torunu ile

-Okul zili sokakta oynayan çocukları çağırıyordu.

K4: sokakı oynayan çocukları çağırıyordu.

K7,12,16,21:sokakla oynayan çocukları çağırıyordu.

K13,24: sokake oynayan çocukları çağırıyordu.

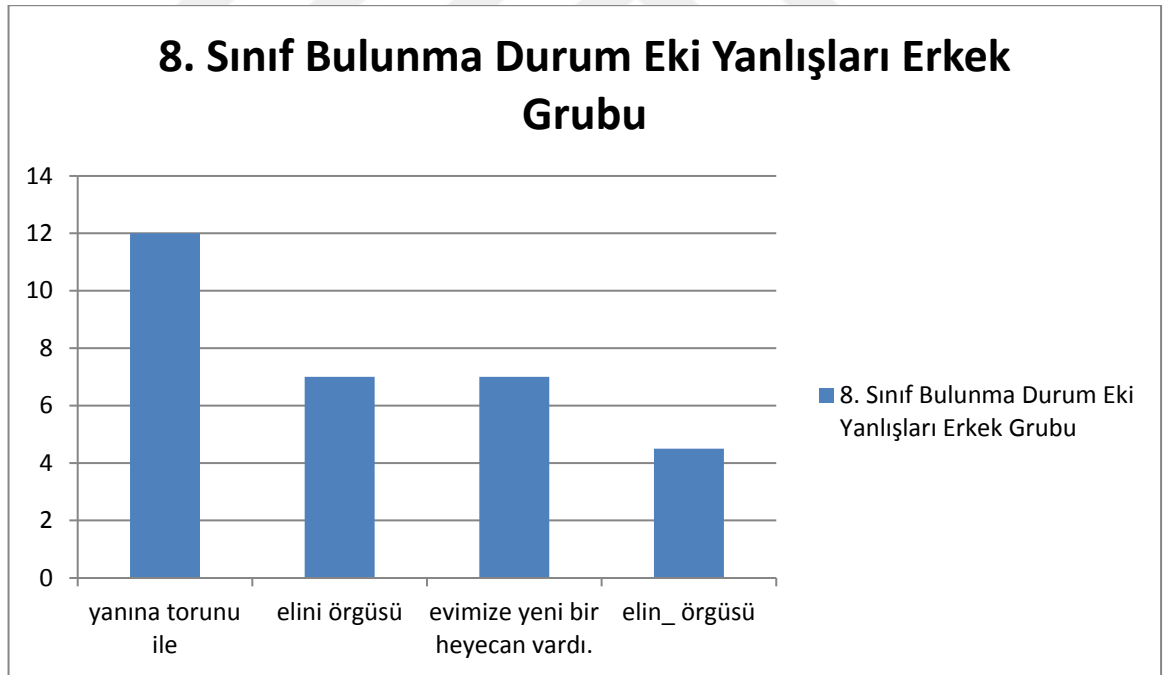
K25,26: sokaka oynayan çocukları çağırıyordu.

K27:sokak_ oynayan çocukları çağırıyordu.

- Evimizde yeni bir heyecan vardı.

K6,18,20,21,22,25,26: evimize yeni bir heyecan vardı.

K7,27: evimiz_ yeni bir heyecan vardı.

Tablo 16 : 8.Sınıf Erkek Grubu Bulunma Durum Eki Yanlışları

8.sınıf erkek öğrencilerin bulunma durum eki yerine sıklıkla yönelme durum eki kullandıkları görülmüştür.

4.1.4.4 Ayrılma Durum Eki Yanlıları

- Rüzgar yüzüme vuruyor, denizin hoş sesi uzaklar**dan** geliyordu.

K1,7:uzaklar**da** geliyordu.

K5,22: uzaklar**den** geliyordu.

K10: uzaklar**u** geliyordu.

K21: uzaklar**tn** geliyordu.

K25,26: uzaklar**de** geliyordu.

K14,27: uzaklar_ geliyordu.

-Ben de pencere**den** sokağı izliyordum.

K1,5,7,25,26: pencere**de** izliyordum.

- Ayşe teyze elinde örgüsü yanında torunu ile iş**ten** gelecek oğlunu bekliyordu.

K1: iş**te** gelecek oğlunu bekliyordu.

K3,6,7,11,12,13,14,16,17,18,19,20,21,24,26,27: iş**e** gelecek oğlunu bekliyordu.

K5,22: iş_ gelecek oğlunu bekliyordu.

K25: iş**a** gelecek oğlunu bekliyordu.

- Ayşe teyzenin oğlu Osman Ağabey kardeşime bu sevimli kediyi orman**dan** bulup getirmişti.

K4,21: orman**de** bulup getirmişti.

K25: ormanı bulup getirmişti.

K27: orman_ bulup getirmişti.

- Bir ay**dan** beri ölen kedisine ağlayan kardeşimin yüzü nihayet gülmüştü.

K4: ayya beri

K5: ayle beri

K12,13,18,22,26: ay**da** beri

K17: ay**ı** beri

K25: aya beri

K27: ay_ beri

- Bakkal amcamız bahçeye tahta**dan** bir kulübe yapmıştı.

K2,4,7,12,18,20,22: tahtada bir kulübe yapmıştı.

K5: taht**alar** bir kulübe yapmıştı.

K13,27:tahta_ bir kulübe yapmıştı.

K17: tahtaya bir kulübe yapmıştı.

-Güneşin kavurucu sıcakları geçip gitmiş, denizden esen meltem rüzgarı içimizi serinletmeye başlamıştı.

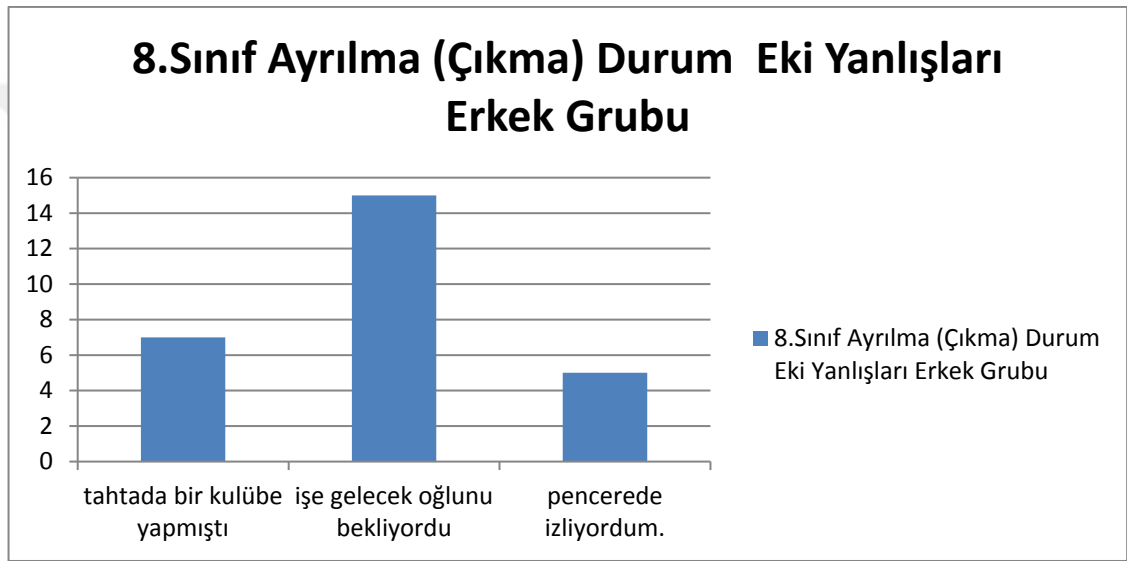
K4: denizda esen meltem rüzgarı

K13: denizi esen meltem rüzgarı

K17: denizde esen meltem rüzgarı

K25: denizta esen meltem rüzgarı

K24,26: denize esen meltem rüzgarı

Tablo 17 : 8.Sınıf Erkek Grubu Ayrılma (Çıkma) Durum Eki Yanlışları

“yap- ve izle-“ eylemleri ayrılma durum eki ile kullanılması gerekirken bulunma durum eki ile kullanıldığı görülmüştür. “işe gelecek oğlunu bekliyordu” kullanımı metin dışı değerlendirildiğinde doğru bir kullanım gibi gözükse de de metnin bağlamına bakıldığında “işten gelecek oğlunu” kullanımı daha uygundur. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrenciler bağlamdan bağımsız cümle yapıları kullanmaktadır.

7. sınıf seviyesinde her iki cinsiyet grubunda ve 8.sınıf kız grubu genel olarak diğer durum eklerine göre bulunma durum ekinde daha az hata yaparken 8. Sınıf erkek grubu bulunma durum ekinde de fazla hata yapmıştır.

Genel olarak tüm sınıf seviyeleri ve cinsiyet grubu karşılaştırıldığında 8.sınıf erkek grubu ad durum eklerinde en çok zorlanan grup olmuştur.

4.2 SÖZ DİZİMİ

Cümle öğelerinin isimleri ve dizilişleri birbirlerinden oldukça farklıdır. Türkçede öznenin başta gelmesine karşılık Arapça fiil cümlesinde her zaman ikinci sırada fiilden sonra gelir. Cümle eylem ile başlarsa eylem cümlesi isim ile başlarsa isim cümlesi diye adlandırılır. İsim cümlesinin öznesi olan mübteda başta gelmekle birlikte tam olarak Türkçe özneyi karşılamaz. Arapçada yüklem fiil cümlesinde daima başta gelmesine karşılık Türkçede cümlenin sonunda gelir.

Öğrencilerin söz diziminde yaptığı yanlışlar aşağıda belirtilmiştir. Ayrıca söz dizimini doğru yapan öğrenciler + işareti ile belirtilmiştir.

4.2.1 7.Sınıf Kız Grubu Söz Dizimi

-Biz birbirini seven büyük bir aileyiz.

K1,2: seven biz birbirini büyük bir aileyiz.

+k4,9,10,11: Biz birbirini seven büyük bir aileyiz.

K5: biz aileyiz birbirini bir büyük seven.

K6,7: BOŞ

K8,10,15,19: biz aileyz seven büyük birbirini bir.

K12,14: Biz birbirinizi seven büyük bir aileyiz.

K13,18: bir aileyiz büyük birbirini seven.

K16: Biz aileyiz bir büyük birbirini seven.

K17: Biz birbirini seven büyük bir ailesi.

K20: aileyiz büyük bir birini seven.

K21: aileyiz büyük bir birbirini seven

-Kitaplar dünyayı güzelleştiren en iyi dosttur.

K1,2,10,11: kitaplar güzelleştiren dünyayı en iyi dosttur.

K3: dünyayı en güzelleştiren iyi dosttur kitaplar.

K4,9,13,18:dünyayı en güzelleştiren kitaplar iyi dosttur.

K6,7,10,12,14,15,16,19: BOŞ

K8: kitaplar güzelleştiren dünyayı.

K15: dünyayı en iyi kitaplar dosttur.

K17: dünyayı en güzelleştiren iyi dosttur kitaplar.

K2: kitapla dosttur en güzelleştiren iyi.

K21: kitaplar dosttur en dünyayı güzelleştiren iyi.

-Hayat geri dönüşü olmayan upuzun yoldur.

K1: hayat geri bir dönüşü olmayan upuzun yoldur.

K3,4,9,13,17,18: hayat yoldur upuzun olmayan geri bir dönüşü.

K5: bir hayat yoldur olmayan upuzun olmayan geri dönüşü.

K6,7,9,14,16,19,20: BOŞ

K8: hayat yoldur upuzun dönüş geri.

K10: geri yoldur hayat upuzun.

K11: geri dönüşü olmayan upuzun bir hayat yoldur.

K15: geri yoldur hayat upuzun.

K15: yoldur upuzun.

K20: yoldur upuzun

K21: yoldur upuzun hayat olmayan bir geri dönüşü

-Tecrübe yaptığımız hataların tümüdür.

K1: hataların tecrübe yaptığımız tümüdür.

K3: hataların yaptığımız tümüdür tecrübe.

K5: tecrübe hataların tümüdür yaptığımız.

K6,7,10,12,14,15,16,19,10,21: BOŞ

K8: yapatımız tümüdür hataların.

K9: yaptığımız hataların tecrübe tümüdür.

K11: hataların tecrübe yaptığımız yoldur tümüdür.

Barış çocukların güvercinlere fısıldadığı bir türküdür.

K1,11: barış çocuklara güvercinlerin bir fısıldadığı türküdür.

K3,4,9,10,13,15,17,18: çocuklara güvercinlerin bir barış fısıldadığı türküdür.

K5: çocuklara barış güvercinlerin fısıldadığı bir türküdür.

K6,7,8,12,14,16,19,20,21: BOŞ

4.2.2 7.Sınıf Erkek Grubu Söz Dizimi

-Biz birbirini seven büyük bir aileyiz.

K1,2: Biz birbirini seven bir büyük aileyiz.

K6,15: bir aileyiz büyük birbirini

K7: biz aileyiz seven büyük bir birbirini

K8,11: biz bir büyük seven birini aileyiz.

K9,12: bir büyük bir seven aileyiz.

K13: biz seven aileyiz bir büyük birbirini

K14: biz seven aileyiz bir büyük birini

K15: biz aileyiz seven, büyük birbirini

K16: biz seven birbirini büyük

K17: biz birbirimiz seven bir aileniz.

K18: biz seven seven büyük

K19: biz büyük bir seven aileyiz.

Boş bırakanlar: K4,K5,K10,K20

Kitaplar dünyayı güzelleştiren en iyi dosttur.

K1,2,12: kitaplar dünyayı en güzelleştiren iyi dosttur.

K7: kitaplar iyi dosttur dünyayı en güzelleştiren.

K8: en kitap dünyayı iyi güzelleştiren dosttur.

K13: dünyayı kitaplar dosttur en iyi güzelleştiren.

K14: dünyayı kitaplar dost.

K16: en kitaplar iyi dünyayı güzelleştiren.

Boş bırakanlar: K4,5,10,20,6,15,17,18

-Hayat geri dönüşü olmayan upuzun bir yoldur.

K3: hayat geri dönüşü olmayan bir boldur.

K7: hayat olmayan bir dönüşü yoldur upuzun.

K8: bir hayat olmayan dönüşü yoldur upuzun.

K9,11,12,19: hayat upuzun yoldur bir geri olmayan dönüşü.

K13,14: hayat bir upuzun yoldur olmayan bir dönüşü geri.

K16: bir geri hayat yolda olmayan dönüşü upuzun.

Boş bırakanlar: K1,2,4,5,10,20,6,15,17,18

Tecrübe yaptığımız hataların tümüdür.

Boş bırakanlar: K4,5,10,20,6,15,17,18

K1,2: hataların tecrübe yaptığımız tümüdür.

K3: tecrübe yaptığımız hataların tümüdür.(+)

K7: hataların yaptığımız tecrübe tümüdür.

K8: yaptığımız tecrübe tümüdür hataların.

K9,11,12: yaptığımız hataların tümüdür tecrübe.

K13: tecrübe tümüdür hataların yaptığımız.

K14: tecrürü rekümd.

K16: yaptığımız tecrübe hataların tümüdür.

K19:yaptığımız hataların tümüdür tecrübe.

Barış güvercinlerin çocuklara fısıldadığı bir türküdür.

K1,2: Barış çocuklara fısıldadığı güvercinlerin bir türküdür.

K7: Çocuklara fısıldadığı bir barış türkür güvercinleri.

K8: Bir türküdür çocuklara güvercinlerin barış fısıldadığı.

K9,11,12,19: Bir barış çocuklara fısıldadığı güvercinlerin türküdür.

K13: çocuklar türküdür bir güvercinlerin barış fısıldadığı.

K14: barış çocuklara türkür fısıldad.

K16: bir çocuklara barış fısıldadığı türküdür güvercinlerin.

Boş bırakanlar: K4,5,10,20,6,15,17,18

Bunun dışında öğrencilerin A ve D bölümüne yazdıklarından çıkarılan söz dizimi yanlışları şunlardır:

K7: Saat zaman değişiyor.

K8: Bir aileler bir yatak uyuyor çok güzel babam kardişim küçük uyuyor horuz sabah katın kıkıkı çok güzel aile.

K20: Ben çok futbol seviyorum.

4.2.3 8.Sınıf Kız Grubu Söz Dizimi

-Biz birbirini seven büyük bir aileyiz.

K1,16,30: biz birbirini seven bir büyük aileyiz.

K2,8: biz birbirini sev bir büyük aileyiz.

+K3,6:biz birbirini seven büyük bir aileyiz.

K7,9,13,14,18,19,21,22,31,33: biz bir birbirini seven büyük aileyiz.

K10,27,29: bir aileyiz biz seven büyük birbirini.

K11,24: aileyiz birbirini seven büyük bir.

K12,23: BOŞ

K15,17: biz birbirini seven büyük aileyiz.

K25: biz aileyiz bir büyük birbirini seven.

K26: biz büyük seven aileyiz birbirini.

K28: seven bir birbirini biz büyük aileyiz.

K32: bir aileyiz birbirini bileyiz biz seven.

K34: biz bir birbirini seven aileyiz büyük.

-Kitaplar dünyayı güzelleştiren en iyi dosttur.

K1,2,3,4,5,8,16,30,31: dünyayı en iyi güzelleştiren kitaplar dosttur.

K6,7,9,11,12,13,15,18,19,21,24,25,34: dünyayı güzelleştiren kitaplar en iyi dosttur.

K5: kitaplar iyi dosttur dünyayı en güzelleştiren.

K10,27,32: kitaplar en iyi dosttur dünyayı güzelleştiren.

K17,23,28: BOŞ

K29: kitap en iyi dosttur bünyayı güzelleştireinien.

K33: dünyayı kitaplar güzelleştiren en dosttur iyi

-Hayat geri dönüşü olmayan upuzun yoldur.

K1,2,6,7,8,9,11,14,16,17,21,22,24,28,30,31,33: BOŞ

K3,4,13,19,34: hayat upuzun bir yoldur geri olmayan dönüşü.

K5: hayat olmayan geri upuzun yoldur.

K10: hayat bir yoldur geri dönüşü upuzun olmayan.

K12: hayat bir upuzun geri olmayan dönüşü yoldur.

K15: hayat upuzun bir geri olmayan dönüşü yoldur.

K18: hayat upuzun yoldur geri olmayan.

K25: hayat upuzun bir geri olmayan.

K27,32: hayat yoldur bir geri dönüşü upuzun olmayan.

K29: hayat yodur bir geri dönüşü upuzun olmuyani.

-Tecrübe yaptığımız hataların tümüdür.

K1,16,33: yaptığımız hataların

K2,4,6,7,8,9,10,11,14,15,19,21,22,23,24,25,27,29,30,31,32,34: Yaptığımız hataların tecrübe tümüdür.

K3,18: Yaptığımız hataların tümüdür tecrübe.

K5: tecrübe yaptığımız tümüdür hataların.

K13,17,26,28: BOŞ

-Barış çocukların güvercinlere fısıldadığı bir türküdür.

K1,2,3,4,6,7,8,9,11,12,13,4,15,16,17,18,19,21,22,23,24,26,28,30,31,33,34: BOŞ

K5: çocuklara fısıldadığı bir barış türküdür güvercinlerin.

K10: bir fısıldadığı çocuklara türküler ve barış güvercinlerin.

K27,32: Bir fısıldadığı türküdür çocuklara barış güvercinlerin.

4.2.4 8. Sınıf Erkek Grubu Söz Dizimi

-Biz birbirini seven büyük bir aileyiz.

K1: biz birbirini seven büyük bir.

K2: biz birbirin seven büyük bir aileyiz.

K4: biz birbirini severiz bir aileyiz.

+K6,8,14,16,21,22: biz birbirini seven büyük bir aileyiz.

K5,7,7,9,23: biz birbirini seven bir aileyiz.

K10: biz birbirini seven büyük biz aileyiz.

K17: biz büyük bir aileyiz birbirini seven.

K13: biz birbirini seven bireyiz.

K24: biz bir büyük aileyiz birbirini.

K27: biz birbirini seven bir büyük aileyiz.

K18,27: BOŞ

-Kitaplar dünyayı güzelleştiren en iyi dosttur.

K1,2,3,14: dünyayı en güzelleştiren dosttur iyi kitaplar.

K5,13,18,19,23,24,27: BOŞ

K4: kitaplar dünyayı

+k6,7,8,12,16,20,21,22,25: Kitaplar dünyayı güzelleştiren en iyi dosttur.

K9,26: dünyayı en güzelleştiren dosttur iyi kitaplar.

-Hayat geri dönüşü olmayan upuzun yoldur.
K1,2,3,6,9: hayat bir dönüşü olmayan geri upuzun bir yoldur.
K4,13,14,18,19,23,24,27: BOŞ
K7,8,16,21,22: hayat geri dönüşü upuzun olmayan bir yoldur.
+K12: Hayat geri dönüşü olmayan upuzun yoldur.
K17: hayat bir yoldur upuzun dönüş bir yere olmayan.
K26:hayat bir dönüşü olmayan geri upuzun yoldur.
-Tecrübe yaptığımız hataların tümüdür.
K1,4,5,6,8,14,18,21,23,24,27: BOŞ
K2,3,17,22: tümüdür hataların tecrübe yaptığımız.
K7: yaptığımız hataların tümüdür tecrübe.
K13: yaptığımız hataların tümübe.
K9,19: yaptığımız hataların tecrübe tümüdür
+K12,16: Tecrübe yaptığımız hataların tümüdür.
K20: yaptığımız hataların tecrübe.
K26: tümüdür tecrübe yaptığımız.
Barış çocukların güvercinlere fısıldadığı bir türküdür.
K1,4,5,6,8,12,13,16,18,19, 20,21,23,24,27: BOŞ
K2,3,9,14,22: bir türküdür çocuklara barış fısıldadığı güvercinlerin.
K17,26: bir türküdür çocuklara fısıldadığı güvercinlerin

4.3 TAMLAMA VE EK YANLIŞLARI

Öğrencilerin çalışma kağıtlarında en çok rastlanan ek ve tamlama yanlışlarına aşağıdaki tabloda örnek verilmiştir.

TAMLAMA VE EK YANLIŞLIKLARI	
YANLIŞ	DOĞRUSU
Ben iki kardeş var.	Benim iki kardeşim var.
Ben dört kardeş var.	Benim dört kardeşim var.
Ben adım Silva.	Benim adım Silva.
Öğretmenim adın Emine.	Öğretmenimin adı Emine.

Ben iki kardeşim var. Büyük abla adı Emine. Küçük kardeşim adı Rahaf. Abim adı Amar. Ben iki kardeşim var. Ben dört kardeş var. Ben sınıfı 7B.	Benim iki kardeşim var. Büyük ablamın adı Emine. Küçük kardeşimin adı Rahaf. Abimin adı Amar. Benim iki kardeşim var. Benim dört kardeşim var. Benim sınıfım 7B
Biz mutlu bir aile. Biz dört kardışımız	Biz mutlu bir aileyiz. Biz dört kardeşiz.
Benim 12 yaşındayım. Senin kaç yaşındası?	Ben 12 yaşındayım. Sen kaç yaşındasın?
Suriyelim.	Suriyeliyim.
Biz aile 7 yedi.	Benim ailem 7 kişi.
yaşım 13 yım	Yaşım on üçtür.
Benim arkadaşlarımı çok seviyorum. benim müz seviyorum	Ben arkadaşlarımı çok seviyorum. Ben müzik seviyorum.

4.4 KELİME YANLIŞLARI

Öğrencilerin çalışma kağıtlarında en çok rastlanan kelime yanlışlarının nedeninin sesli(ünlü) harf kullanmamak olduğu tespit edildi. Ayrıca Arapçadan Türkçeye geçmiş kelimelerin yazımında da fazlaca yanlış yapıldığı görüldü. Bunun nedeni diller arası olumsuz transfer olabilir.

KELİME YANLIŞLARI	
YANLIŞ	DOĞRU
marhaba	merhaba
yadin sınıfa gitiyorum	yedinci sınıfa gidiyorum.
arkadeşlerim	arkadaşlarım
aylesi	ailesi
ögrtmenim	öğretmenim

brder kaldyordı	beraber kalıyordu
sevgorum	seviyorum
boldur	yoldur
yaşumdyal	yaşındayım
en sevglim	en sevdiğim
arkdeş	arkadaş
kardışimleri	kardeşlerim
basket	basketbol
kebze yemeye	sebze yemeği
süt seveurm	süt seviyorum
bizim ayle	bizim aile
faide	fayda
çok biguk	çok büyük
fayde	fayda
suryelim	Suriyeliyim
heb bereber	hep beraber
sevyurular	seviyorlar
yabyular	yapıyorlar
marhba	merhaba
sivyor	seviyor
kaydeş	kardeş
çok siveayım	çok seviyorum
arkaşlık	arkadaşlık
sevyorm	seviyorum
bihem adı	benim adım
arkdaş	arkadaş
brakmayor	bırakmıyor

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1 Sonuç ve Tartışma

Türkçe öğrenen Suriyeli öğrencilerin yazılı anlatımdaki yanlışlarını tespit etmek amacıyla Borsa İstanbul MTAL Geçici Eğitim Merkezinde bulunan Suriyeli 102 öğrenci ile çalışma yapılmıştır. Türkiye’de Türkçe öğrenen Suriyeli öğrencilerin yazılı anlatım çalışma kağıtları incelendiğinde öğrencilerin yazma çalışmasında ad durum ekleri, söz dizimi, tamlama ve ek yanlışları, sözcük yanlışları ve yazım yanlışları yaptığı görülmüştür.

Çalışmanın örnekleme olan Borsa İstanbul MTAL Geçici Eğitim Merkezinde eğitim gören 7 ve 8. Sınıf öğrenci gruplarına aynı düzeydeki çalışma kağıdı uygulanmıştır. 103 öğrenciye “Kendinizi tanıtan bir metin yazınız, cümlede boş bırakılan yerleri, uygun durum ekleri ile doldurunuz, aşağıda verilen kelimelerden kurallı ve anlamlı cümle oluşturunuz, aşağıdaki görsellerden (beş görsel verilmiştir)birini seçerek bir kompozisyon yazınız.” başlıklı konuların yazdırılmasıyla sonuçlar elde edilmiştir.

Öğrencilerin Türkçe yazılı anlatımda yaptığı hatalar ad durum ekleri (belirtme, bulunma, ayrılma ve yönelme durumu), söz dizimi, sözcük, tamlama ve ek yazımında yapılan yanlışlar şeklinde gruplara ayrılarak tarama yöntemiyle incelenerek öğrencilerin yaptığı yanlışlar ilgili başlıklar altında belirtilmiştir.

7. sınıf kız grubu en fazla “ver-, seyret-, sula-” eylemlerinde kullanılan ad durum eklerinde sıkıntı yaşarken aynı seviye erkek grubu “getir-,çağır-, başla-, yap- gel-“ eylemlerinde kullanılan ad durum eklerinde sıkıntı yaşamıştır.

8.sınıf kız grubu “çağır-, güldür-seyret başla- , koş- ,yardım et-,vur-, yap” aynı seviye erkek öğrenciler ise “İzle- sula- ver- yardım et- yap- izle-” eylemlerinde kullanılan ad durum eklerinde sıkıntı yaşamışlardır. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrenciler bağlamdan bağımsız cümle yapıları kullanmaktadır. Ad durum eklerinin yanlış kullanılmasının bir sebebi de budur.

“-den beri” edat grubunda bulunan ayrılma durum eki yerine belirtme durum eki ve bulunma durum eki kullanıldığı görülmektedir. Bu durum Türkçedeki edat grubu yapısının Türkçe öğrenen Suriyeli öğrenciler tarafından anlaşılmadığını göstermektedir.

7.sınıf seviyesinde her iki cinsiyet grubu da bulunma durum eki yerine belirtme durum ekini sıklıkla kullanırken 8. Sınıf seviyesinde her iki cinsiyet grubu da bulunma durum eki yerine yönelme durum ekini kullanmıştır.

Tüm gruplarda sıklıkla yapılan hatalara bakıldığında belirtme durum eki yerine yönelme durum eki kullanılırken yönelme durum eki yerine de belirtme durum eki kullanılmıştır. Bu durumun sebebi Arapça ve Türkçenin alfabe ve yazı sisteminin birbirinden farklı olması olabilir.

Genel olarak “o” işaret zamirine eklenmesi gereken belirtme durum ekinin yanlış yapıldığı ya da boş bırakıldığı ve öğrencilerin bu kullanımda çok zorlandığı görülmüştür.

Eylemsi olan cümlelerde sıkıntı yaşanmıştır. Öğrencilerin eylemsi yapısını tam kavrayamamasından kaynaklı yanlışlar olabilir.

Yapılan bu çalışma sonucunda Türkiye’de Türkçe öğrenen Suriyeli öğrencilerin yaptığı hataların temelinde şunların olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

1) Türkiye’de Türkçe öğrenen Suriyeli öğrencilerin ana dili olan Arapça, Türkçeden farklı bir dil ailesi grubunda yer alıyor.

2)Türkçe ve Arapçadaki söz diziminin farklı olmasından kaynaklanıyor.

- 3) Öğrenciler öğrenilen dilde bütüne değil parçaya bakıyor bundan dolayı sözcükleri bağlam içinde değerlendiremiyor.
- 4) Arapçadan dilimize geçmiş sözcüklerin yazımında hata yapılması iki dil arasındaki olumsuz transferi gösteriyor.
- 5) Durum eki, söz dizimi, tamlama ve ek yanlışlarının yapılması hedef dildeki bağlaşıklık ilkesini bozuyor ve beraberinde bağdaşıklık yanlışları da oluşuyor.
- 6) Öğrenciler öğrendiği dili günlük hayatta aktif olarak kullanmıyor.

Çalışmada genel problem ile birlikte üç alt problem belirlenmiştir. Çalışma kağıdında da bu alt problemler incelenmiştir. 7 ve 8. Sınıf seviyeleri karşılaştırıldığında genel olarak 7. sınıfların daha az hata yaptığı görülmüştür. Ayrıca 7.sınıflar çalışma kağıdındaki A ve D bölümlerini daha iyi yapmışlardır. 8. Sınıflarda soruları yanıtlamama 7.sınıfa göre fazladır. Yapılan yanlışlara cinsiyete göre bakıldığında her grubun farklı durum eki üzerinde yoğunlaştığı görülmüştür. Söz diziminde ise genel olarak her iki cinsiyet grubunda da başarısız bir tablo ortaya çıkmıştır.

Türkçe öğretiminde yazma sorunlarının başında alfabe öğretimin zorluğu gelmektedir. Bu konu ile ilgili yapılan araştırmalarda bu açıkça belirtilmiştir. Türkçenin ünlü zengini bir alfabeyle sahip oluşu, ünlü harflerden çok ünsüz harfleri yoğunlukta olan dilleri konuşan yabancıların zorlanmasına neden olmaktadır. Bunun için öğrencilere önce ünlülerin işlevleri ve seslendirmelerine yönelik bir öğretim sağlanmalıdır.(Şengül,2014) Akkaya ve Gün (2016) yazma becerisinde sorun yaşayan Türkçe öğrenen 4 Arap öğrenciden 2'sinin yazma becerisinde de sıkıntı yaşamasının altında alfabe farklılığı yattığını belirtmiş ve alfabe farklılığından kaynaklanan sorunlar dikkate alınarak Arap öğrencilerin Türk alfabesini öğrenme çalışmalarına daha fazla yer verilmesini önermiştir.

Yazma zihinsel hazırlık isteyen bir süreçtir. Öğrencilerin birçoğunun yazma kaygısı yaşadığı inkar edilemez bir gerçektir. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin yazarken çoğunlukla kaygılandıkları ve uyruklarına, ülkelerinde kullandıkları alfabelere, okuma alışkanlıklarına bağlı olarak kaygı düzeylerinin yükseldiği görülmektedir. (Maden, Dincel ve Maden, 2015).

Öğrencilerin yanlışlarının temelinde yatan sebeplerden biri de konuşmadaki yanlışların yazıya aktarılmasıdır. Bu konuda 2016 yılında yapılan çalışma bu düşünceyi doğrulamaktadır. Öğrencilerin yanlışları ile ilgili oluşturulan kategoriler birbirinden bağımsız değildir. Özellikle öğrencilerin ses bilgisi konularından kaynaklanan konuşma yanlışlarının yazım yanlışları olarak yazılı metinlere aktarıldığı düşünülebilir. (Çerçi, Derman ve Bardakçı, 2016)

Çetinkaya (2015) B2 düzeyinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yazılı anlatımlarında yaptıkları yanlışları incelemiştir. Nitel araştırma deseninde içerik analizi tekniği kullanılarak çözümlenen veriler Türkiye’de bir üniversitenin Türkçe Öğretim Merkezi’nde tamamının ana dilleri Arapça olan B2 düzeyinde Türkçe öğrenimlerini sürdüren 50 öğrenciye metin yazdırılarak oluşturulmuştur. Katılımcıların dilsel boyutta; yazımsal, sözlüksel anlamsal, söz dizimsel ve biçim bilimsel hataları sıklıkla yaptıkları; bilişsel işleme boyutunda, eksiltme, ekleme, değiştirme ve yer değiştirme hataları yaptıkları; iletişimsel boyutta ise en çok bölümsel, az miktarda da bütünsel hatalar yaptıklarını tespit etmiştir.

Türkçe ile Arapçanın söz dizimi olarak farklı olmasından kaynaklı söz dizimi hataları çok fazladır. Bu düşünceyi destekler nitelikte TÖMER’de yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Arap öğrenciler üzerinde yaptığı çalışmada Adalar-Subaşı (2010) öğrencilerin kompozisyonlarını incelediğinde “yüklem”in yanlış kullanılmasından kaynaklı söz dizimi hataları yaptıklarını belirtmiş ve bu durumu Arapça cümle yapısının etkisi ile ilişkilendirmiştir (Adalar-Subaşı, 2010). Ersoy (1997) söz dizimsel yanlışlara ilişkin “tümce öğelerinin yanlış sıralanması, ad tamlaması yanlışları, sıfat tamlaması yanlışları, adıl tamlaması yanlışları, özne-yüklem uyumsuzluğu, nesne-yüklem uyumsuzluğu, tümleş- yüklem uyumsuzluğu, bağlaç yanlışları” kategorilerini oluşturmuştur. Şahin (2013) de yabancı dil olarak Türkçe öğrenen farklı ana dili konuşurlarından Özbek, Kazak ve Tatar öğrencilerin Rus öğrenciler gibi, Rusçanın sözdizimi yapısına uygun cümleler kurduklarını belirtmiş ve bu durumu da belirli bir derecede ana dillerinde konuşsalar bile Rusça eğitim aldıkları için Rusça düşünmeleri ile ilişkilendirmiştir (Şahin 2013). Son olarak

Bayazıt(2019) yabancı dil olarak Türkçe öğrenen ve ana dili İngilizce olan bireylerin, kendi ana dillerinde olmayan Türkçe yapıları ve sözdizimini öğrenmede güçlük çektiğini belirtmiştir.

Yazılı anlatımda en önemli konulardan biri olan dil bilgisi konusunda öğrenciler sıklıkla hata yapmış, ek kullanımlarında ekleri birbiri ile karıştırmıştır. Benzer şekilde Nurlu ve Kutlu (2015) tarafından yabancı dil olarak Türkçe öğrenen A1 seviyesindeki Afganlı öğrenciler üzerinde yapılan çalışmada da öğrencilerin sıklıkla dil bilgisel hatalar yaptıkları belirtilmiştir (Nurlu vd. 2015). Yılmaz ve Bircan (2015) Gaziosmanpaşa Üniversitesi TÖMER’de yaptığı çalışmada A2 seviyesinde 22 yabancı öğrenciye yazdırılan kompozisyonlarda yer alan yanlışları, yanlış çözümlenmesi yaklaşımıyla değerlendirmişlerdir. Yanlışların %5, 7’si sözcük seçimi, %7,1’i söz dizimi, %22,9’u dil bilgisi ve %64’9’u da yazım ve noktalama kaynaklı yanlışlar olduğunu belirtmişlerdir. Büyükikiz ve Hasırcı (2013) da öğrencilerin dil bilgisi yanlışlarını %31,2’lik (400) oranla yazım ve noktalamadan sonra ikinci sırada belirtmiştir. Bu durumu dil bilgisi kurallarının öğrenciler tarafından yeterince içselleştirilememesine ve sınıf içi yazma uygulamalarında öğrencilere bu konuyla ilgili geri dönüt verilmemesine bağlamıştır.

Alt amaçlarımızdan biri de öğrencilerin durum eklerindeki yanlışlarını incelemektir. Bu amaca yönelik boşluk doldurma şeklinde sorular hazırlanmıştır. İnceleme sonucunda öğrencilerin genellikle boşluklara durum eki dışında başka ek yazmadığı fakat sıklıkla yanlış durum ekini yazdığı görülmüştür. Kozan (2017) da yaptığı çalışmasında yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Rus öğrencilerin çoğunlukla ad durum eklerini yanlış kullandıklarını belirtmiştir (Kozan 2017). Ak Başoğul ve Can (2014) TÖMER’de Türkçe öğrenen Balkanlı öğrencilerle yaptığı çalışmada, ad durumu eklerinin kullanımı en çok karşılaştığı sorun olmuştur. Özellikle belirtme durumu ekinin özne ile beraber gereksiz yere kullanımına çok sık rastlanmıştır. Ayrıca gerekli yerlerde öğrencilerin hiç durum eki kullanmamayı seçtiği ya da gerekli olmayan durumlarda da fazladan durum eki kullandığı gözlemlenmiştir.

5.2 Öneriler

Dil öğrenimi uzun bir süreçtir ve bu sürecin en önemli parçalarından biri de yazmadır. Yazma sözden öteye giden kalıcı bir dildir. Yazma becerisi sadece Türkçeyi öğrenen Suriyeli öğrenciler için değil ana dili Türkçe olan öğrenciler için de sürekli geliştirilmesi gereken bir alandır.

5.2.1 Araştırmacılara Yönelik Öneriler

Yazmanın konuşma becerisi ile ilişkisi göz ardı edilmeden konuşma becerisinin yazma becerisi üzerindeki etkisi ile ilgili araştırmalar artırılmalıdır.

Öğrencilerin en çok yanlış yaptığı eylemler araştırılmalı bu eylemlerde yapılan hataların neden kaynaklandığına dair çalışmalar çoğaltılmalıdır.

Yazma becerisinde süreklilik önemli olduğu için öğrencilerin yazmayı okul dışında ne kadar kullandığına dair araştırmalar yapılmalıdır.

Yaptığımız araştırma ortaokul öğrencileri ile sınırlıdır. Erken yaşta dil öğrenen ve ilerleyen yaşlarda öğrenenler arasındaki farklılıklar incelenmeli, karşılaştırmalar yapılmalıdır.

Yazma becerisi üzerine okul çağı dışındaki bireyler için de araştırmalar artırılmalıdır. Yapılan yanlışların nedenini daha iyi anlamak için yapılan çalışmalardan sonra öğrencilerle görüşme yapılabilir.

Yazma becerisinin öğretiminde ve geliştirilmesinde uygulanan yöntem ve teknikler üzerine araştırmalar artırılmalıdır.

5.2.2 Türkçe Öğrenen Suriyeli Öğrencilere Yönelik Öneriler

Hedef dili sadece eğitim öğretim sürecinde değil günlük yaşantısında da kullanmalıdır.

Kendini anlatma becerisi olarak sadece okumayı değil yazmayı da aktif kullanmalı yanlışları ile ilgili eğitimcilerden dönüt istemelidir.

Hedef dili ana dilinden bağımsız düşünmeli olumsuz aktarım yapmamalıdır.

5.2.3 Eğitimcilere Yönelik Öneriler

Öğrencinin yanlışının farkında olması ve aynı yanlışını devam ettirmemesi için anında dönüt sağlanmalıdır.

Öğrencinin ana dili ile olumsuz transfer yapmasını önleyecek şekilde planlama yapılmalıdır.

Yazma ve konuşma becerileri birbirinden bağımsız düşünülmemeli öğrencinin konuşmada yaptığı yanlışları yazmaya aktardığı unutulmamalı ve konuşma becerisi de sürekli geliştirilmelidir.

Bağlaşıklık ve bağdaşıklık ilkesi göz ardı edilmeden hedef dil öğretilmelidir.

Hedef dilin gramer yapısı dil öğretiminde farklı yöntem ve teknikler kullanılarak verilmelidir.

Hedef dilin söz varlığı doğru aktarılmalı, dil kültürden ayrı düşünülmemelidir.

Öğrencilere sözcüklerin anlamları ile beraber hedef dildeki bağlam da iyi öğretilmelidir.

Yazma süreç odaklı bir beceri olduğu için süreç iyi planlanmalı ve süreklilik sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

Adalar-Subaşı, D. (2010). TÖMER'de yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Arap öğrencilerin kompozisyonlarında hata analizi. *Dil Dergisi*, 148, 7-16.

Ak Başoğul, D., & Can, F. S. (2014). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Balkanlı Öğrencilerin Yazılı Anlatımda Yaptıkları Hatalar Üzerine Tespitler. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 2(10).

Akkaya, A., & Gün, M. (2016). Araplara Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunlar: Ürdün örneği [Common problems in teaching Turkish to Arabs: Jordan sample]. *Turkish Studies: International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11, 9-18.

Aksan, D. (1998). *“Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dil Bilim.”* Ankara: TDK Yayınları.

Aksan, D. (2007). *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim.*(4. Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Aktaş M, (2009).Yabancı Dil Öğretiminde Yaratıcı Yazmanın Başarıya Ve Yazılı Anlatıma Etkisi, *Dil Dergisi*,145,7-27.

Bağcı, H. (2007). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazılı Anlatım Derslerine Yönelik Tutumları İle Yazma Becerileri Üzerine Bir Araştırma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Barın, E. (1992). Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Bir Metod Denemesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Bayazıt, Z. Z. (2019)Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Bireylerin Yaptıkları Sözdizimi Hatalarının İncelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(1), 130-140.

Büyükikiz, K.K. ve Hasırcı, S.(2013). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yazılı anlatımlarının yanlış çözümlene yaklaşımına göre değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(4), 51-62.

Byrne, D. (1986). *Teaching Writing Skills*. Singapore: Longman.

Coşkun, E. (2009). *İlköğretimde Türkçe Öğretimi* (Ed. Akyol H. Ve Kırkılıç A).(İkinci Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

Çerçi, A., Derman, S., & Bardakçı, M. (2016). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yazılı anlatımlarına yönelik yanlış çözümlenmesi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 15(2), 695-715.

Çetinkaya, G. (2015). Yanlış çözümlenmesi: yabancı dil olarak Türkçe öğrenen b2 düzeyindeki öğrencilerin yazılı metinlerine ilişkin görüşler. *International Journal of Languages' Education and Teaching* (3)1. 164-178.

Çeviri Komisyonu. (2009). *Diller İçin Avrupa Ortak Çerçeve Metni (CEFR)*. Ankara: Talim Ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.

Ersoy, Ş. (1997). Türkçe Öğrenen Yabancıların Yazılı Anlatım Yanlışlarının Dil Bilgisi Açısından Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. 19 Kasım 2015, Ulusal Tez Merkezi.

GÖÇER, A. (2010). Türkçe Öğretiminde Yazma Eğitimi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(12).

Göğüş, B. (1978). *Orta Dereceli Okullarımızda Türkçe Ve Yazın Eğitimi*. Ankara:Gül Yayınları

Graves, D. H. (1984). *A Researcher Learns To Write*. Usa: Heinemann Educational Books.

Güzel, A. (2014). *İki Dilli Türk Çocuklarına Türkçe Öğretimi*. Ankara: AkçağYayımları.

Harris, J. (1993). *Introducing Writing*. Sullfork: Penguin.

Hengirmen, M. (1993-A). Almanlara Türkçe Öğretimi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara

Huber, E. (2008). *Dilbilime Giriş*. İstanbul: Multilingual Yayınları.

Karasar, N. (2006). Bilimsel Araştırma Yöntemi. *Ankara: Nobel Yayın Dağıtım*.

Karatay, H. (2011). Süreç Temelli Yazma Modelleri: Planlı Yazma Ve Değerlendirme, (Ed.M. Özbay), Ss. 21-43, *Yazma Eğitimi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Kasapoğlu, B. (2007). Türkiye Ve Almanya“Da İlköğretim Birinci Kademe Dördüncü Sınıf Ana Dili Ders Kitaplarında Yazma Eğitimi Ve Öğretimi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Kozan, O. (2017). Yabancı dil/çeviri eğitiminde karşısalsal çözümleme: biçim-işlev-anlam üçlüsü. *Dil Dergisi*, 168, 65-81.

Kroll, B. (1990). *Second Language Writing*.Cambridge: Cambridge University Press.

MADEN, S., DİNCEL, Ö., & MADEN, A. (2015). Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Yazma Kaygıları. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 4(2).

Maltepe, S. (2006). Yaratıcı Yazma Yaklaşımı Açısından Türkçe Derslerindeki Yazma Süreçlerinin Ve Ürünlerinin Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Nurlu, M. ve Kutlu, A. (2015). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde temel seviye al yazma sorunları: Afganistan örneği. *Kara Harp Okulu Dergisi*, 25, 67-87.

Özbay, M. (2002). "Kültür Aktarımı Açısından Türkçe Öğretimi." *Türk Dili* 602. (112-120).

Raimes, A. (1983). *Techniques In Teaching Writing*. New York: Oxford University Press.

Selvikavak, E. (2006). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde İleri Düzeydeki Öğrencilerin Paragraf Yazma Becerilerini Geliştirme Üzerine Bir Uygulama*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Sever, S. (2004). *Türkçe Öğretimi Ve Tam Öğrenme*. (Dördüncü Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık

Silva, T. And Matsuda, P. K. (2002). Writing. In Schimitt, N. (Ed.), *An Introduction To Applied Linguistic*(Pp. 251-266). Malta: Hoder Education

Şahin, E. (2013). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki ek yanlışları. *Tarih Okulu Dergisi*, 6, 433-449.

Şengül, K. (2014). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde alfabe sorunu. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 3(1), 325-339.

Temizkan, M. Ve Yalçınkaya, M. (2013). İlköğretim 6. 7. 8. Sınıf Türkçe Öğretmenlerinin Yaratıcı Yazma Etkinliklerini Uygulama Durumları. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*. Sayı 20.

TDK (2005). *Türkçe Sözlük*. (10.Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Ünal, F. T. ve Tekin, M. T. (2013). Eleştirel yazmaya ilişkin Türkçe öğretmeni adaylarının metaforik algıları, *TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*, Volume 8/13, Fall 2013, p.1595-1606.

Ünsal, G. (2008). Yazma Öğretimi. *Dil Dergisi*, 142, 46-60.

Vardar, B. (1998).“Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü.” İstanbul: ABC Yayınları.

Yaylı, D. (2009). Anadilinde Ve Yabancı Dilde Okuma. D. Yaylı Ve Y. Bayyurt (Editörler). *Yabancılara Türkçe Öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Yıldız, C. (Editör). (2010). *Türkçe Öğretimi*. Ankara: Pegema.

Yılmaz, F. ve Bircan, D. (2015). Türkçe Öğretim Merkezi’nde Okuyan Yabancı Öğrencilerin Yazılı Kompozisyonlarının Yanlış Çözümleme Yöntemine Göre Değerlendirilmesi. *International Journal of Language Academy*. 3(1), 113-126.

EKLER

EK-1: UYGULAMA İZİNİ

T.C.
ADANA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 98258552-604.01.01-E.5360554
Konu : Rabia Atay'ın Uygulama İzni

13.03.2019

MÜDÜRLÜK MAKAMINA

İlgi :01/03/2019 tarih ve 4456240 sayıyla kayda alınan dilekçe.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Yabancılar Türkçe Öğretimi bölümü Yüksek lisans Öğrencisi Rabia Atay'ın hazırladığı "Türkiyede Türkçe Öğrenen Suriyeli Ortaokul Öğrencilerinin Yazılı Anlatımda Yaptıkları Dil Yanlıları" başlıklı tez çalışmasını Müdürlüğümüze bağlı Borsa İstanbul MTAL Geçici Eğitim Merkezinde bulunan Suriyeli Öğrencilere uygulamak istediği ile ilgili ilgi yazı ekte sunulmuştur.

Söz konusu uygulama çalışmasının, İlimiz İl Araştırma Değerlendirme Komisyonu'nun, 06/03/2019 tarihli "Uygundur" raporu doğrultusunda, Müdürlüğümüze bağlı belirtilen kurumda 2018/2019 eğitim-öğretim yılında, eğitim-öğretimin aksatılmasına mahal vermeden gönüllülük esasına göre, veli izin belgeleri toplanarak ilgili kurum müdürlüğü tarafından muhafazasından sonra yapılması Şubemizce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Murat BİLAL
Müdür Yardımcısı

OLUR
13.03.2019
Veysel DURGUN
Millî Eğitim Müdürü

Adres: İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Elektronik Ağ:
e-posta: arge01@meb.gov.tr

Bilgi için:
Tel: 0 (322) 458 83 71
Faks: 0 (000) 000 16 66

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 18e2-6ae9-356f-92c1-5f83 kodu ile teyit edilebilir.

EK-2: ÇALIŞMA KAĞIDI

Sevgili öğrenciler, bu çalışma Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesinde yapmakta olduğum yüksek lisans tezim için yapılan bir çalışmadır. Sorulara verdiğiniz cevaplar tez dışında başka bir amaç için kullanılmayacaktır. Katkılarınız için teşekkür ederim.

Rabia ATAY

SINIF: 5 ( ) 6 ( ) 7 ( ) 8 ( )

CİNSİYET: KIZ ( ) ERKEK ( )

A. Kendinizi tanıtan bir metin yazınız.

B. Cümlede boş bırakılan yerleri, uygun durum ekleri ile doldurunuz.

Sıcak ve güneşli bir yaz günüydü. Rüzgar yüzüm.... vuruyor, denizin hoş sesi uzaklar.... geliyordu. Annem fırın..... patates..... pişiriyor, babam bahçe..... çiçekler.... suluyordu. Kardeşim ödevini bitirmeye çalışıyordu. Ben de pencere..... sokak.... izliyordum. Karşı bakkal, çocuklar..... şeker veriyor, dedem her zamanki köşesin..... oturmuş, çocuklar..... seyrediyordu. Ayşe teyze elin..... örgüsü yanın..... torunu ile iş.... gelecek oğlunu bekliyordu. Ben etraf..... seyrederken küçük kardeşim çalan kapı..... koşuyordu. Evimiz.... minik bir misafir gelmişti. Küçük, sevimli bir kedicikti. Ayşe teyzenin oğlu Osman ağabey kardeşim..... bu sevimli kedi..... orman..... bulup getirmişti. Bu kedici evimiz.... neşe getirmiş, hepimizin yüzü..... güldürmüştü. Bir ay..... beri ölen kedisin..... ağlayan kardeşimin yüzü nihayet gülmüştü. Biz de onunla mutlu olmuş ve hemen kedici.... yeni bir yuva yapmak istemiştik. Bakkal amcamız bahçe.... tahta..... bir kulübe yapmıştı.

Güneşin kavurucu sıcakları geçip gitmiş, deniz..... esen meltem rüzgarı içimiz..... serinletme..... başlamıştı. Okul zili, sokak.... oynayan çocuklar..... çağırıyordu. Küçük kardeşim bu yıl 1. Sınıf..... başlayacaktı. Evimiz.... yeni bir heyecan vardı. Okul.... başlamak evimizin en küçüğü için çok önemliydi. Çünkü Elif'in en büyük hayali başarılı bir veteriner olmak ve tüm sokak hayvanların..... yardım etmekte. Çünkü yaşam o..... anladığımız ve hayallerimiz.... dokunduğumuz kadar değerliydi.

C. Aşağıda verilen kelimelerden kurallı ve anlamlı cümle oluşturunuz.

- Seven/biz / aileyiz / büyük/ birbirini / bir
- Kitaplar/ dünyayı/ dosttur/en / güzelleştiren/ iyi
- Yoldur/ hayat / upuzun / olmayan/ geri/ bir/ dönüşü
- Hataların/ tecrübe/ tümüdür/ yaptığımız
- Barış/ çocuklara/ türküdür/ fıslıdadığı/ bir/ güvercinlerin

D. Aşağıdaki görsellerden birini seçerek bir kompozisyon yazınız.

EK-3: ÖRNEK ÇALIŞMA KAĞITLARI

Sevgili öğrenciler, bu çalışma Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesinde yapmakta olduğum yüksek lisans tezim için yapılan bir çalışmadır. Sorulara verdiğiniz cevaplar tez dışında başka bir amaç için kullanılmayacaktır. Katkılarınız için teşekkür ederim.

Rabia ATAY

SINIF: 5 ( ) 6 ( ) 7 ( ) 8 ( )

CİNSİYET: KIZ ( ) ERKEK ( )

A. Kendinizi tanıtan bir metin yazınız. Benim adım Reyhan kızı.

Benim babam şehit erkut mahalisi oturuyorum.

adana da yaşıyorum. türkçe.

5 beş kardeşim. var.

B. Cümlede boş bırakılan yerleri, uygun durum ekleri ile doldurunuz.

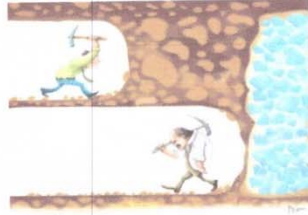
Sıcak ve güneşli bir yaz günüydü. Rüzgar yüzüme vuruyor, denizin hoş sesi uzaklardan geliyordu. Annem fırında patates pişiriyor, babam bahçede çiçekler suluyordu. Kardeşim ödevini bitirmeye çalışıyor. Ben de pencere kenarında oturuyordum. Karşı bakkal, çocuklara şeker veriyor, dedem her zamanki köşesinde oturmuş, çocuklarla seyreliyordu. Ayşe teyze elindeki örgüsü yanına torunu ile isteye gelecek oğlunu bekliyordu. Ben etrafında seyrederken küçük kardeşim çalan kapıya koşuyordu. Evimiz minik bir misafir gelmişti. Küçük, sevimli bir kedikti. Ayşe teyzenin oğlu Osman ağabey kardeşim bu sevimli kediye ormandan bulup getirmişti. Bu kediciğim evimize neşe getirmiş, hepimizin yüzünü güldürmüştü. Bir ay beri ölen kardeşimin ağlayan kardeşimin yüzü nihayet gülmüştü. Biz de onunla mutlu olmuş ve hemen kediciğe yeni bir yuva yapmak istemiştik. Bakkal amcamız bahçesinde tahta bir kulübe yapmıştı.

Güneşin kavurucu sıcakları geçip gitmiş, deniz esen meltem rüzgarı içimizi serinletmeye başlamıştı. Okul zili, sokakta oynayan çocuklar çağırıyordu. Küçük kardeşim bu yıl 1. Sınıf başlayacaktı. Evimiz yeni bir heyecan vardı. Okula başlamak evimizin en küçüğü için çok önemliydi. Çünkü Elif'in en büyük hayali başarılı bir veteriner olmak ve tüm sokak hayvanlarına yardım etmektir. Çünkü yaşam o kadar anlamlı ve hayallerimiz kadar değerliydi.

C. Aşağıda verilen kelimelerden kurallı ve anlamlı cümle oluşturunuz.

- Seven/biz / aileyiz / büyük/ birbirini / bir
Biz birbirine seven büyük bir aile.
- Kitaplar/ dünyayı/ dosttur/en / güzelleştiren/ iyi
Dünyayı en güzelleştiren iyi dosttur kitaplar
- Yoldur/ hayat / upuzun / olmayan/ geri/ bir/ dönüşü
hayat yoktur upuzun olmayan geri dönüşü
- Hataların/ tecrübe/ tümüdür/ yaptığımız
1 4 3 2
- Barış/ çocuklara/ türküdür/ fısıldadığı/ bir/ güvercinlerin
1 1 0 5 3 2

D. Aşağıdaki görsellerden birini seçerek bir kompozisyon yazınız.

arkadaşla

Ben arkadaş birimi çok seviyorum.
onlar binim canımın içi Binim bir
arkadaşım var her şeye ona sayıyorum

17

Sevgili öğrenciler, bu çalışma Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesinde yapmakta olduğum yüksek lisans tezim için yapılan bir çalışmadır. Sorulara verdiğiniz cevaplar tez dışında başka bir amaç için kullanılmayacaktır. Katkılarınız için teşekkür ederim.

Rabia ATAY

SINIF: 5 ( ) 6 ( ) 7 (X) 8 ( )

CİNSİYET: KIZ ( ) ERKEK (X)

A. Kendinizi tanıtan bir metin yazınız.

Benim adım Şahin ben 7 yaşındayım

B. Cümlede boş bırakılan yerleri, uygun durum ekleri ile doldurunuz.

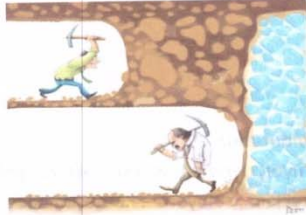
Sıcak ve güneşli bir yaz günüydü. Rüzgar yüzümü vuruyor, denizin hoş sesi uzaklardan geliyordu. Annem fırın... patates... pişiriyor, babam bahçe... çiçekler... suluyordu. Kardeşim ödevini bitirmeye çalışıyordu. Ben de pencere... sokak... izliyordum. Karşı bakkal, çocuklar... şeker veriyor, dedem her zamanki köşesinde oturmuş, çocuklar... seyrediyordu. Aşşe teyze elin... örgüsü yanın... torunu ile iş... gelecek oğlunu bekliyordu. Ben etraf... seyrederken küçük kardeşim çalan kapı... koşuyordu. Evimiz... minik bir misafir gelmişti. Küçük, sevimli bir kedikti. Aşşe teyzenin oğlu Osman ağabey kardeşim... bu sevimli kedi... ormandan bulup getirmişti. Bu kediciğim evimiz... neşe getirmiş, hepimizin yüzünü... güldürmüştü. Bir ay... beri ölen kedisin... ağlayan kardeşimin yüzü nihayet gülmüştü. Biz de onunla mutlu olmuş ve hemen kediciğim yeni bir yuva yapmak istemiştik. Bakkal amcamız bahçe... tahta... bir kulübe yapmıştı.

Güneşin kavurucu sıcakları geçip gitmiş, deniz... esen meltem rüzgarı içimizi serinletmeye başlamıştı. Okul zili, sokak... oynayan çocuklar... çağırıyordu. Küçük kardeşim bu yıl 1. Sınıf... başlayacaktı. Evimiz... yeni bir heyecan vardı. Okul... başlamak evimizin en küçüğü için çok önemliydi. Çünkü Elif'in en büyük hayali başarılı bir veteriner olmak ve tüm sokak hayvanlarına yardım etmektir. Çünkü yaşam... anladığımız ve hayallerimiz... dokunduğumuz kadar değerliydi.

C. Aşağıda verilen kelimelerden kurallı ve anlamlı cümle oluşturunuz.

- Seven/biz / aileyiz / büyük/ birbirini / bir
- biz birbirimizi seven bir aileyiz
- Kitaplar/ dünyayı/ dosttur/en / güzelleştiren/ iyi
- Yoldur/ hayat / upuzun / olmayan/ geri/ bir/ dönüşü
- Hataların/ tecrübe/ tümüdür/ yaptığımız
- Barış/ çocuklara/ türküdür/ fıslıdadığı/ bir/ güvercinlerin

D. Aşağıdaki görsellerden birini seçerek bir kompozisyon yazınız.

Arkadaşlık dostluk demektir.
Arkadaşlar birbirini sevmeliler
şak mutlu olmalılarıdır,
Arkadaşlık kendi iyibir Arkadaşlı
gösteren Arkadaş iyibir Arkadaştır,

Bitti
Şahin Elmusa

13

Sevgili öğrenciler, bu çalışma Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesinde yapmakta olduğum yüksek lisans tezim için yapılan bir çalışmadır. Sorulara verdiğiniz cevaplar tez dışında başka bir amaç için kullanılmayacaktır. Katkılarınız için teşekkür ederim.

Rabia ATAY

SINIF: 5 ( ) 6 ( ) 7 ( ) 8 ( )

CİNSİYET: KIZ ( ) ERKEK ( )

A. Kendinizi tanıtan bir metin yazınız.

Benim adım ahmed. Jahaib Beni my qfım on üs Benim Sınıf: 7
ŞUBE: A. Bizimayle Alt, kişi

B. Cümlede boş bırakılan yerleri, uygun durum ekleri ile doldurunuz.

Sıcak ve güneşli bir yaz günüydü. Rüzgar yüzümü vuruyor, denizin hoş sesi uzaklara geliyordu. Annem fırında patates pişiriyor, babam bahçede çiçekleri suluyordu. Kardeşim ödevini bitirmeye çalışıyordu. Ben de pencere dış sokakta oturdum. Karşı bakkal, çocuklara şeker veriyor, dedem her zamanki köşesinde oturmuş, çocukları seyrediyordu. Aşşe teyze elinde örgüsü yanındaki torunu ile işte gelecek oğlunu bekliyordu. Ben etrafında seyrederken küçük kardeşim çalan kapıyı koşuyordu. Evimizde minik bir misafir gelmişti. Küçük, sevimli bir kedicikti. Aşşe teyzenin oğlu Osman ağabey kardeşim bu sevimli kedi ormandan bulup getirmişti. Bu kedicik evimize neşe getirmiş, hepimizin yüzünü güldürmüştü. Bir arada beri ölen kedisini ağlayan kardeşimin yüzü nihayet gülmüştü. Biz de onunla mutlu olmuş ve hemen kedicik için yeni bir yuva yapmak istemiştik. Bakkal amcamız bahçede tahta bir kulübe yapmıştı.

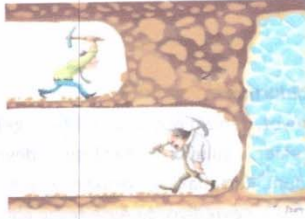
Güneşin kavurucu sıcakları geçip gitmiş, deniz esen meltem rüzgarı içimizi serinletmeye başlamıştı. Okul zili, sokakları boyayan çocukları çağırıyordu. Küçük kardeşim bu yıl 1. Sınıfı başlayacaktı. Evimizde yeni bir heyecan vardı. Okula başlamak evimizin en küçüğü için çok önemliydi. Çünkü Elif'in en büyük hayali başarılı bir veteriner olmak ve tüm sokak hayvanlarını yaramakla. Çünkü yaşamı anladığımız ve hayallerimizle dokunduğumuz kadar değerliydi.

C. Aşağıda verilen kelimelerden kurallı ve anlamlı cümle oluşturunuz.

- Seven/biz / aileyiz / büyük/ birbirini / bir
- biz seven aileyiz bir büyük bir birli
- Kitaplar/ dünyayı/ dosttur/en / güzelleştiren/ iyi
- dünyayı kitaplar dosttur en güzelleştiren
- Yoldur/ hayat / upuzun / olmayan/ geri/ bir/ dönüşü
- hayat bir upuzun olmayan bir dönüşü geri
- Hataların/ tecrübe/ tümüdür/ yaptığımız
- tecrübe tüm hataların biridir yaptığımız
- Barış/ çocuklara/ türküdür/ fıslıdadığı/ bir/ güvercinlerin
- Çocuklara türküdür güvercinlerin barış fıslıdadığı

D. Aşağıdaki görsellerden birini seçerek bir kompozisyon yazınız.

Bir saat çok büyük o saat çok zil çalıyor
Bu saat çok ~~faide~~ Bir Faide kakıyor
İki faide ig idiyor bitir

4

RAND. Etro

Sevgili öğrenciler, bu çalışma Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesinde yapmakta olduğum yüksek lisans tezim için yapılan bir çalışmadır. Sorulara verdiğiniz cevaplar tez dışında başka bir amaç için kullanılmayacaktır. Katkılarınız için teşekkür ederim.

Rabia ATAY

SINIF: 5 ( ) 6 ( ) 7 ( ) 8 ( )

CİNSİYET: KIZ ( ) ERKEK ( )

A. Kendinizi tanıtan bir metin yazınız.

Ben Rand etro Ben 13 yaşındayım Suriyelim, Türkiye Gök güzel Ben şimdi Adanda oturuyorum, Kozan yolu, Ben arkadaşlarım ve öğretmenlerim çok seviyorum, Vefa, Rama, Beyan, Şehid, Sidra, Nur, Reyhan, Hitam

B. Cümlede boş bırakılan yerleri, uygun durum ekleri ile doldurunuz.

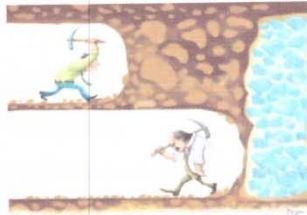
Sıcak ve güneşli bir yaz günüydü. Rüzgar yüzümü vuruyor, denizin hoş sesi uzaklardan geliyordu. Annem fırında patates... pişiriyor, babam bahçe de çiçekler... suluyordu. Kardeşim ödevini bitirmeye çalışıyordu. Ben de pencere de sokak de izliyordum. Karşı bakkal, çocuklar la şeker veriyor, dedem her zamanki köşesinde oturmuş, çocuklar la seyrediyordu. Ayşe teyze elin de örgüsü yanın de torunu ile iş de gelecek oğlunu bekliyordu. Ben etraf da seyrederken küçük kardeşim çalan kapı ya koşuyordu. Evimiz de minik bir misafir gelmişti. Küçük, sevimli bir kedikti. Ayşe teyzenin oğlu Osman ağabey kardeşim in bu sevimli kedi ya Forman in bulup getirmişti. Bu kediciğim evimiz de neşe getirmiş, hepimizin yüzünü la güldürmüştü. Bir ay da beri ölen kedisin in ağlayan kardeşimin yüzü nihayet gülmüştü. Biz de onunla mutlu olmuş ve hemen kediciğ in yeni bir yuva yapmak istemiştik. Bakkal amcamız bahçe de hafta da bir kulübe yapmıştı.

Güneşin kavurucu sıcakları geçip gitmiş, deniz de esen meltem rüzgarı içimiz de serinletme si başlamıştı. Okul zili, sokak da oynayan çocuklar la çağırıyordu. Küçük kardeşim bu yıl 1. Sınıf ta başlayacaktı. Evimiz de yeni bir heyecan vardı. Okul da başlamak evimizin en küçüğü için çok önemliydi. Çünkü Elif'in en büyük hayali başarılı bir veteriner olmak ve tüm sokak hayvanlarını in yardım etmektir. Çünkü yaşam da yaşadığımız ve hayallerimiz de dokunduğumuz kadar değerliydi.

C. Aşağıda verilen kelimelerden kurallı ve anlamlı cümle oluşturunuz.

- Seven/biz / aileyiz / büyük/ birbirini / bir
biz in bir birini seven büyük bir aileyiz
- Kitaplar/ dünyayı/ dosttur/en / güzelleştiren/ iyi
Dünyayı en güzelleştiren kitaplar iyi
- Yoldur/ hayat / upuzun / olmayan/ geri/ bir/ dönüşü
hayat yoldur upuzun olmayan geri bir in dönüşü
- Hataların/ tecrübe/ tümüdür/ yaptığımız
yaptığımız hataların tecrübe tümüdür
- Barış/ çocuklara/ türküdür/ fıslıdadığı/ bir/ güvercinlerin
çocuklara güvercinlerin bir barış fıslıdadığı türküdür

D. Aşağıdaki görsellerden birini seçerek bir kompozisyon yazınız.

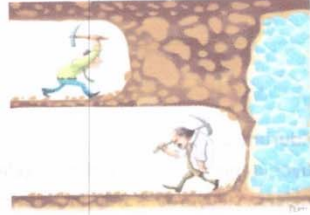

Arkadaş Arkadaşlar
en yakın arkadaşlarım, arkadaş senin yanında
duruyor seni hiç bırkmıyor olmaya bile
Seninle gidiyor, arkadaş seninle yalın
söylemiyor ve söylemez Ben arkadaşlarım
hayatım bile Varıyorum Benler benim canım
Arkadaşlarım siz benimle çok kıymetli
Siz ve Ben size çok çok seviyorum
RAND + Rama + Şehid + Nur + Hitam
Vefa + Beyan + Sıdra + Reyhan + Nur > Aşıklarım

D. Aşağıdaki görsellerden birini seçerek bir kompozisyon yazınız.

Arkadaşlık dünyanın en güzel seridir. hepimizin
Gök yakın bir dostu var. Abin yada ablan gibi
hessediyorsun. iyi bir Arkadaş iyi bir hayat.

31

Sevgili öğrenciler, bu çalışma Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesinde yapmakta olduğum yüksek lisans tezim için yapılan bir çalışmadır. Sorulara verdiğiniz cevaplar tez dışında başka bir amaç için kullanılmayacaktır. Katkılarınız için teşekkür ederim.

Rabia ATAY

SINIF: 5 ( ) 6 ( ) 7 ( ) 8 (X)

CİNSİYET: KIZ (X) ERKEK ( )

A. Kendinizi tanıtan bir metin yazınız.

Ben 4 kardeşim var. Ben 8 sınıf. Ben Türkçe ders çok seviyorum. Ben öğretmenlerim ve arkadaşlarım çok seviyorum. Ben hamşire olmak çok seviyorum.

B. Cümlede boş bırakılan yerleri, uygun durum ekleri ile doldurunuz.

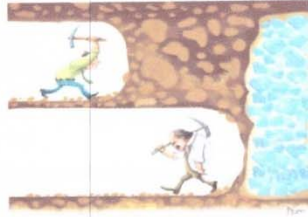
Sıcak ve güneşli bir yaz günüydü. Rüzgar yüzümü vuruyor, denizin hoş sesi uzaklara geliyordu. Annem fırında patates pişiriyor, babam bahçede çiçekleri suluyordu. Kardeşim ödevini bitirmeye çalışıyordu. Ben de pencere kenarında izliyordum. Karşı bakkal, çocuklara şeker veriyor, dedem her zamanki köşesinde oturmuş, çocukları seyrediyordu. Ayşe teyze elin... örgüsü yanında torunu ile işte gelecek oğlunu bekliyordu. Ben etrafında seyrederken küçük kardeşim çalan kapıyı koşuyordu. Evimizde minik bir misafir gelmişti. Küçük, sevimli bir kedicikti. Ayşe teyzenin oğlu Osman ağabey kardeşim bu sevimli kediyi ormandan bulup getirmişti. Bu kedicik evimize neşe getirmiş, hepimizin yüzünü güldürmüştü. Bir ay önce ölen kediğin ağlayan kardeşimin yüzü nihayet gülmüştü. Biz de onunla mutlu olmuş ve hemen kedicik için yeni bir yuva yapmak istemiştik. Bakkal amcamız bahçede tahta bir kulübe yapmıştı.

Güneşin kavurucu sıcakları geçip gitmiş, denizden gelen meltem rüzgarı içimizi serinletmeye başlamıştı. Okul zili, sokakta oynayan çocukları çağırıyordu. Küçük kardeşim bu yıl 1. Sınıf başlayacaktı. Evimizde yeni bir heyecan vardı. Okul başlamak evimizin en küçüğü için çok önemliydi. Çünkü Elif'in en büyük hayali başarılı bir veteriner olmak ve tüm sokak hayvanlarını yardım etmektir. Çünkü yaşamımızı anlattığımız ve hayallerimiz dokunduğumuz kadar değerliydi.

C. Aşağıda verilen kelimelerden kurallı ve anlamlı cümle oluşturunuz.

- Seven/biz / aileyiz / büyük/ birbirini / bir
biz bir birbirini seven aileyiz büyük
- Kitaplar/ dünyayı/ dosttur/en / güzelleştiren/ iyi
dünyayı güzelleştiren kitaplar en iyi dosttur
- Yoldur/ hayat / upuzun / olmayan/ geri/ bir/ dönüşü
4 1 2 8 5 3 7
- Hataların/ tecrübe/ tümüdür/ yaptığımız
2 3 4 11
- Barış/ çocuklara/ türküdür/ fıslıdadığı/ bir/ güvercinlerin

D. Aşağıdaki görsellerden birini seçerek bir kompozisyon yazınız.

Şu dünyay. Kim arkadaşlarım verse
an güzel arkadaşlarım el ele tutuşe

(2)

Sevgili öğrenciler, bu çalışma Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesinde yapmakta olduğum yüksek lisans tezim için yapılan bir çalışmadır. Sorulara verdiğiniz cevaplar tez dışında başka bir amaç için kullanılmayacaktır. Katkılarınız için teşekkür ederim.

Rabia ATAY

SINIF: 5 ( ) 6 ( ) 7 ( ) 8 ( )

CİNSİYET: KIZ ( ) ERKEK ( )

A. Kendinizi tanıtan bir metin yazınız.

Benim adım Ömer İbrahim Ömer on dört yaşındayım. Borsisi istihdat okulu okuyorum BA sınıfı okuyorum

B. Cümlede boş bırakılan yerleri, uygun durum ekleri ile doldurunuz.

Sıcak ve güneşli bir yaz günüydü. Rüzgar yüzümü vuruyor, denizin hoş sesi uzaklardan geliyordu. Annem fırın... patates..... pişiriyor, babam bahçe..... çiçekler.... suluyordu. Kardeşim ödevini bitirmeye çalışıyordu. Ben de pencere... sokak.... izliyordum. Karşı bakkal, çocuklar... şeker veriyor, dedem her zamanki köşesin... oturmuş, çocuklar... seyrediyordu. Ayşe teyze etim... örgüsü yanına... torunu ile iş... gelecek oğlunu bekliyordu. Ben etrafında seyrederken küçük kardeşim çalan kapı... koşuyordu. Evimiz... minik bir misafir gelmişti. Küçük, sevimli bir kedicikti. Ayşe teyzenin oğlu Osman ağabey kardeşim... bu sevimli kedi... ormanda bulup getirmişti. Bu kediciğim evimiz... neşe getirmiş, hepimizin yüzünü... güldürmüştü. Bir ay... beri ölen kedisin.... ağlayan kardeşimin yüzü nihayet gülmüştü. Biz de onunla mutlu olmuş ve hemen kediciğim yeni bir yuva yapmak istemiştik. Bakkal amcamız bahçe... tahta... bir kulübe yapmıştı.

Güneşin kavurucu sıcakları geçip gitmiş, deniz... esen meltem rüzgarı içimizi... serinletmeye başlamıştı. Okul zili, sokak... oynayan çocuklar... çağırıyordu. Küçük kardeşim bu yıl 1. Sınıf... başlayacaktı. Evimiz... yeni bir heyecan vardı. Okula... başlamak evimizin en küçüğü için çok önemliydi. Çünkü Elif'in en büyük hayali başarılı bir veteriner olmak ve tüm sokak hayvanlarını... yardım etmektir. Çünkü yaşam... anladığımız ve hayallerimiz... dokunduğumuz kadar değerliydi.

C. Aşağıda verilen kelimelerden kurallı ve anlamlı cümle oluşturunuz.

- Seven/biz / aileyiz / büyük/ birbirini / bir
biz birbirimizi seven büyük bir aileyiz
- Kitaplar/ dünyayı/ dosttur/en / güzelleştiren/ iyi
1 2 3 4 5
- Yoldur/ hayat / upuzun / olmayan/ geri/ bir/ dönüşü
7 1 4 5 2 3
- Hataların/ tecrübe/ tümüdür/ yaptığımız
2 3 1 4
- Barış/ çocuklara/ türküdür/ fısıldadığı/ bir/ güvercinlerin
4 3 2 5 1 6

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı-Soyadı: Rabia ATAY

Uyruğu: T.C.

Doğum Yeri ve Tarihi: Karaisalı 20.11.1992

Tel: 0531 778 07 98

E-posta: r_atay_01@hotmail.com

Eğitim

Derece	Kurum	Mezuniyet
Lisans	Çukurova Üniversitesi	31.05.2013

İş

Yıl	Kurum	Görev
19/09/2015 (Devam ediyor.)	MEB	Türkçe Öğretmeni